לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', כ"ד בסיון תשמ"ו, 1 ביולי 1986 / שנה מ"ג מס' 13076 / המחיר 73 אג' כולל מע"מ

מצרים תרכוש הטנק האמריקני מ"ו

אלכסנדריה. — מצרים עומדת על סף קבלת החלטה לרכוש את הטנק האמריקני "מ"ו אברהם", כטנק המערכה הראשי שלה — מסר אתמול שר ההגנה המצרי, אבו רזאללה. "החלטנו כמעט סופית, יחד עם ארה"ב, לרכוש את הטנק מ"ו", אמר רזאללה לעתונאים, בטקס סיום קורס קצינים בבית־הספר להגנה אווירית באלכסנדריה.

נראה, כי דברי אבו־רזאללה שמים קץ להשערות, כי מצרים מבקשת לרכוש את הטנק המערב־גרמני "ליאופארד", הנחשב למתחרה העיקרי של הטנק האמריקני.

אין יודעים בכמה טנקים מעוניינת מצרים. יחידות השריון שלה מצויידות כיום ביותר מ־1,000 טנקים סובייטיים מהדגמים ט־54, ט־55 ו־ט־62, וכן ביותר מ־300 טנקים אמריקניים מדגם מ־60 א־3.

„אין לי מה להסתיר" — הכריז רה"מ בכנסת, אך השאיר שאלת החקירה ללא הכרעה

פרס מקווה להגיע לפשרה עם הליכוד על „חקירה כלשהי"

הפשרה תהיה כנראה הרחבת סמכויות ועדת הבדיקה עליה החליט הקבינט ביום רביעי שעבר ● „אין לי מה להסתיר" — הכריז אתמול גם שמיר, שהדגיש כי יוסיף להתנגד לכל חקירה ● חמש הצעות האי־אמון נדחו ב־51 קולות נגד 14 ● ח"כ גרוסמן: המוצא היחיד מהסבך לקרוע קורי העכביש של שקרים ושקרים שכנגד ● ח"כ אלוני: גם ברפובליקת בננות קיים שלטון חוק ● פרס נשא נאום נרגש, בו התחשבן גם עם העתונות ושבסיומו הכריז: לא אהיה מוכן להסתובב עם זנב של סימני שאלה מאחורי

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

בנאום שהיה בו הכל — שמע פרטים היסטוריים, ומסר הודעות אישיות מאד נרגשות — הצליח אתמול רה"מ שמעון פרס לנטרל את כל המוקשים הפוטנציאליים במערך ובליכוד. בתום חמש שעות של דיונים בפרשת השב"כ הסירה הכנסת ארבע הצעות אי־אמון בממי שלה של סיעות השמאל, ברוב קולות גדול — 51 נגד 14.

(המשך בעמוד 2)

השתלשלות הפרשה מנקודת מבטו של פרס

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

רה"מ שמעון פרס, התלונן אתמול בכנסת, על העתונות השמאלנית, שאיננה מרוצות לדעתו נאמנה על מה שקורה באמת. בין השאר נקב רה"מ בשמות המפורשים של „דבר" ו„על המשמר", ותקף בחריפות, מבלי לנקוב בשמו, את השבועון „כותרת ראשית".

אולי מסיבה זו, החליט רה"מ, בנאומו לסקור את השתלשלות העניינים בפרשת ראש השב"כ, מנקודת מבטו הוא:

● אירוע האוטובוס לאשקלון קרה ב־12.4.84. כעבור 14 ימים, מונחת „ועדת זורע".

(המשך בעמוד 2)

מאת דליה ישהורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

מאחר שבממשלה אין רוב להקמת ועדת חקירה, נטה ראש הממשלה שמעון פרס לאפשר את המשך הדיון בממשלה על הצעת ההחלטה בעניין זה של השרים משה שחל ואמנון רובינשטיין, אך לא לקיים הצבעה בסיום הדיון.

פרס מקווה, כי יהיה ניתן להגיע להסכמה עם הליכוד על הצעת

(המשך בעמוד 2)

חייקה גרוסמן מעלה הצעת האי־אימון מטעם מפ"ם (צילום: ישראלי)

שביתת מחאה על רצח עובדת סוציאלית במגדל־העמק ● עמוד 4

רצח כפול בבי"ס ביבנה ● עמוד 16

30 ישראליות נעקצו ע"י חיילי יוניפי"ל בפינלנד ● עמוד 16

„אי אפשר לסגור הפרשה" — יעקב צור בדף הירוק המצורף לגליון היום

קצינים סיניים בדרום לבנון

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

משלחת של קצינים בכירים מסין מבקרת בימים אלה באיזור דרום לבנון. המשלחת הסינית מבקשת לבחון בביקור זה את הצטרפותה של סין לכוח המשקיפים של האו"ם בדרום לבנון.

בג"צ החליט למחוק נשיא המדינה כמשיב ל־5 העתירות

החלטה זו התקבלה בפתח הדיון המרתוני בנושא — קיבל בעניין זה טענותיו של חריש שאמר כי „הנשיא אינו יועץ משפטי שניתן לומר עליו כל דבר" ■ המשך הדיון היום

מאת כתב „על המשמר" לענייני חוק ומשפט

נשיא המדינה לא יהיה עוד בין המשיבים על 5 העתירות לבג"ץ שהוגשו בפרשת השב"כ — החלטה ראשונה זו קיבל אתמול בית המשפט הגבוה לצדק, בישיבה מיוחדת שקיים עד לשעה מאוחרת בערב בעתירות שהגישו סיעת ר"ץ ועוד 16 משפטנים כנגד נשיא המדינה, ממשלת ישראל, היועץ המשפטי לממשלה, שר המש־ טרה, שר המשפטים ומפכ"ל המשטרה. תביעת העותרים היא לביטול החנינה לאנשי השב"כ וניהול חקירה בכל הפרשה.

מכתב ראש השב"כ לנשיא: כל פעולותי בפרשה נעשו בסמכות וברשות

„הנני מכהן כראש השב"כ. לגבי האירוע הידוע כפרשת קו 300 נטען נגדי כי הוריתי על הריגת שני מחבלים שנטלו חלק

(המשך בעמוד 2)

זה זמן רב לא ראה בניין בית־המשפט העליון בירושלים תכונה כזאת. מאות אנשים, בהם אישים פוליטיים, משפטנים ועשרות רבות של עיתונאים צבאו על אולם בית־המשפט שבו אמור היה להיערך הדיון הראשון ב־5 העתירות. הרכב שישב בדין — הבכיר שבכבוד המשפט בישראל — עם השופט מאיר שמגר, השופטת מרים בן־פורת והשופט אהרן ברק, יחד

(המשך בעמוד 2)

הממשלה לא נענתה לתביעות — האחיות מחריפות שוב השביתה

ינטשו מחדש מחלקות האישפוז – חדרי־המיון יישארו במתכונת הנוכחית ● לעיצומים מצטרפות היום אחיות המרפאות בקופ"ח ● התפטרו ראשי מר"א ● המכון האונקולוגי ברמב"ם מושבת – רופאים: המצב מזעזע

מאת יוסף שפי, כתבנו לענייני בריאות, כתבנו הקבלי, בירושלים וכתבנו לענייני עבודה

אילנה כהן ממנות השמועות של ואחיות, מסרה אתמול בשיחות עם כתבנו כי [illegible]

אילנה כהן מסרה עד שבשעות האחרונות התקיימה ישיבה קבועה שיוזן בענייני שביתת האחיות [illegible]

תאי"ר ברום: המצב"יהומם ברום בבית־הסוהר בנוה־תרצה

[illegible]

שאלו את הילדים

סיומה של שנת הלימודים תשמ"ו לא עמד בסימן אירועים ממלכתיים חינוכיים או מרוממי־נפש; לחיפך – נוכל להצביע על שורה ארוכה של מעשים ומחדלים ציבוריים ופרטיים, ולו רק בשבועיים האחרונים, המשרים מצב־רוח של דיכאון ומפח־נפש לאומי. ואף־על־פי־כן; פניהם הצוחקות של הילדים, המשוחררים לחופשתם הגדולה והמיוחלת כל־כך, השימחה הפורצת מכל בית שבו נודד הילקוט הכבד לפינה חשוכה למשך שישים חימים הקרובים, מוסיפים קצת שמש (קצת הרבה שמש, חיו ילדינו [illegible])

[illegible]

פרס מקווה להגיע לפשרה

מאת מוטי בסוק
(סוף מעמוד ראשון)

"התחיה" הצביעה עם הקואליציה. "שינוי" וחיים רמון לא השתתפו בהצבעה. היום תקיים סיעת המערך בכנסת ישיבה שלישית, בפרשת השב"כ. לפי כל הסימנים תקבל הסיעה החלטה הקוראות לממשלה להקים ועדת חקירה ממלכתית.

הדיון שאמור היה להיות סוער מאד. הסתיים אתמול בצורה מאד מינורית, הרבה מאד בשל נאומו של רה"מ. שני צירי הקשת הפוליטית יכלו לטעון, כי רה"מ היטיב עימהם. מרבית שרי הממשלה, וכשבעים ח"כים נכחו בחלק זה או אחר של הדיון. בלטו בהעדרם שרי הליכוד דוד לוי ואריאל שרון.

ח. גרוסמן: תופי הטמ־טם

חייקה גרוסמן, שנימקה את האי־אמון בממשלה בשם מפ"ם, טענה כי החלטת החנינה לראשי השב"כ היתה בבחינת יום שחור. "נדמה היה לי באותו יום שאני שומעת את תופי הטמ־טם". היא הדגישה כי הצהלה היתה בצד אחר של הקשת הפוליטית "אותו צד שאיננו מוכן לבדוק ולחקור את מלחמת לבנון. אותו צד שלא רצה לחקור את פרשת סברה ושאתילה. אותו צד שרצה לסלק במהירות המירבית את היועץ המשפטי הקודם". גרוסמן ציינה כי היא מתקשה להבין מדוע נתן פרס יד "למהלך אומלל זה, שהוא ביסודו לא מוסרי וגם לא חכם".

לדעתה, הדרך היחידה לצמצם את ממדי הנזק, היא "לתעל את הנושא לאפיק הבטוח של גילוי האמת, ויתגלה בפומבי מה שצריך להתגלות, ולא יוסיפו לסבך את המדינה בקורי עכביש של שקרים ושקרים שכנגד".

גרוסמן הדגישה כי במסגרת החקירה יש לבדוק גם כיצד הומתו שני המחבלים. "אם מישהו חושב שזה לא מעניין את הציבור, זה חלק מקלקול המידות של החברה שלנו". בפנותה לפרס, הדגישה גרוסמן, כי זוהי שעת מבחן למנהיגותו. הוא צריך להוביל את המדינה והעם ולא להסחף על גלי פופולריות מדומה.

אלוני: רפובליקת בננות

שולמית אלוני (ר"צ) גינתה בחריפות את החלטת הנשיא והממשלה, לחון את ראשי השב"כ. לדעתה ישראל של היום אינה ישראל שלפני החנינה. "גם בדיקטטורות וברפובליקות בננה קיים שלטון חוק". היא הדגישה כי החלטת הקבינט "מוטטה עמוד מרכזי ותומך של שלטון החוק בישראל. אם עניין זה לא יתוקן אין לנו אמון ולא יכול להיות לנו אמון באלו שהפקדנו בידיהם את הבטחון לחיינו. כוונתי בראש ובראשונה לדרג המדיני". לדעתה טעה הנשיא, במתן החנינה. הוא הישלה את עצמו, כי במחווה החריג הזה, יושם הקץ למחול השדים. אולם, העירה אלוני, "שרים ששוחררו ללא רסן, ימשיכו לרקד כל עוד החושך מחפה עליהם".

מתי פלד (המתקדמת) הסביר כי הבסיס לכל הפרשה המסעירה עתה את המדינה, עומד רצח נתעב של שני שבויים. לדעתו אחראי יצחק שמיר "למעשי הלינץ' ולחיפוי עליהם". עתה הוא מתחמק מנתינת הדין תוך השחתת תדמיתם של אנשי השב"כ".

וילנר: הרס החברה

מאיר וילנר (חד"ש) הדגיש כי הפרשה רק מדגימה, כיצד ממשלת האחדות הלאומית מביאה להרס החברה הישראלית. גם הוא האשים את השב"כ ברצח שני שבויים.

רה"מ בדברי תשובתו, טען כי פעל בפרשה זו לפי קריטריונים לאומיים, ולא לפי שיקולים מפלגתיים או אישיים. בדעתו להמשיך באותו קו עד לסיום הפרשה, לפניו עומדים שני עקרונות: לתת בטחון לאנשי הבטחון, ולא לחרוג משלטון החוק.

סקירה ארוכה

רה"מ סקר בפני הכנסת, באריכות, את השתלשלות הפרשה. לראשונה הוא נכנס לעובי הקורה, ב־29.10.85, בעקבות פגישה עם סגן ראש השב"כ ראובן חזק, חזק סיפר לש. פרס, כי בפרשת האוטובוס החטוף שיקרו בכירים בשב"כ, כולל ראש הארגון, לוועדות חקירה ממלכתיות. רה"מ ציין כי שאל את חזק: "מדוע נזכרת בפרשה היום? אנחנו שנה וחצי לאחר מקרה האוטובוס, מדוע לא בקשת בשעתו לראות את מי שהיה או רה"מ הייתי חוסך הרבה מאד דברים".

יחסיו עם זמיר

רה"מ פרס אישר בהמשך את גירסת היועץ המשפטי לשעבר זמיר, כוויכוח שהיה לו (בסוף השבוע שעבר) עם עו"ד רם כספי. הוא סיפר כי הציע לזמיר, כשזה הודיע על התפטרותו, לשמש עוד שנתיים בתפקיד היועץ. רה"מ רמז כי נשיא ביהמ"ש העליון שמגר, הסכים למינוי של חריש ליועץ המשפטי החדש לממשלה.

פרס הדגיש, כי בפני הממשלה מונחת הצעה, של קבוצת שרים, להקים ועדת חקירה משפטית. אלא שהממשלה עוד לא החליטה בנושא. דעתו האישית בנושא זה גורסת: שוויון בפני החוק, הגנה על הדרג המבצע, ו"הדרג המדיני לא מסתתר". רה"מ הביע תקווה כי מחול השדים סביב הדרג המבצע הסתיים עם החלטת הנשיא על חנינה.

אין לי מה להסתיר

ש. פרס הדגיש כי פעל לאורך כל השנתיים האחרונות, גם בתוך מפלגתו, למען קיום הרוטציה. בקול מלא התרגשות הוא הוסיף: "לי כדרג המדיני אין שום דבר להסתיר. אני כדרג המדיני מוכן להחקר בפני כל ועדה משפטית. אינני רוצה ללכת לשום מקום עם סימן שאלה כלשהו. שמישהו יצביע עלי ויאמר: מה יש לך להסתיר. פעלתי בתום לב. באחריות, לפי החוק, לפי התפקיד. אם יוחלט על ועדת חקירה משפטית, אלך לוועדת חקירה משפטית. אם יוחלט אחרת — אלך לוועדה האחרת. אני עקבי לאורך כל הדרך.

"אינני מאשים אף אחד מהדרג הפוליטי, אני רק אומר שאת ההאשמות יש לברר באופן שיוסר ספק. אין לי כל רצון לטשטש משהו. אינני רוצה להתהלך עם זנב של סימני שאלה".

גם לשמיר אין מה להסתיר

בראיון ב"קול ישראל" אמר שמיר, כי לא סוכם בינו לבין רה"מ מה תהיה העמדה, שהוא יציג בשם הממשלה, בדיון בכנסת. "אמרתי לו, שהוא צריך להביע את עמדת הממשלה, ולא רק את עמדתו האישית", אמר. "אני בעד המשכת הקיום של הממשלה, אבל אם מישהו מתעקש סימן, שהוא אינו מעוניין בקיום הממשלה", אמר בתשובה לשאלה אחרת.

להלן אמר, כי איש לא הציע לו לפרסם הודעה על חלקו בפרשה, אך הוא אמר בפירוש, שאין לו מה להסתיר. (עתים)

מאת דליה שחורי
(סוף מעמוד ראשון)

פשרה בדבר קיום חקירה כלשהי — לא ועדת חקירה — לגבי אחריות הדרג המדיני בפרשת השב"כ. אחת האפשרויות שהועלו היא — הגדרה רחבה של סמכויות הבדיקה של הוועדה, שהקבינט החליט על הקמתה ביום ד' שעבר, כדי לחקור את נוהלי העבודה בשב"כ.

המתפטרים נסוגו

אתמול היה נראה, כי מכלל האיומים של שרים להתפטר אם לא תוקם ועדת חקירה, עומד בעינו רק האיום של שר "שינוי" אמנון רובינשטיין. ההערכה היא, כי שרים שנחשבו כ"מועמדים" להתפטרות כמו מוטה גור ומשה שחל, לא יעשו זאת, או לפחות לא עתה. השר עזר וייצמן, המצדד בפירוק הממשלה, יתפטר עם זאת, רק אם שר או שרים במפלגת העבודה יתפטרו, דבר שאינו עומד, כאמור, כרגע על הפרק.

תלוי בבג"צ

בחוגים מדיניים מעריכים, כי אם פסיקת בג"ץ לא תורה לשר המשפטים לבטל את חתימת הקיום שלו על החנינה לארבעת אנשי השב"כ — ייתכן שהפרשה תשקע בזמן הקרוב. הדבר תלוי בעמדות שיובעו במרכז מפלגת העבודה ובדעת הקהל.

צלצול מהיר

הלה יניב, עובדת סוציאלית, מנהלת לשכת דרום לשעבר

שורש־הרעה הוא הקיצוץ בתקנים ובכספים

כיצד יתפקדו העובדים הסוציאליים עם הגנה משטרתית צמודה?

הצבת שוטר בפתח הלשכה לא היתה מונעת את הרצח של אתמול. זו התפסות בפתרון קל, שלא יפתור שום בעייה מהותית. נכון, שהפעם הגיעו האיומים, המכות והקללות, שהם לחם־חוקם היום־יומי של העובדים הסוציאליים, עד לרצח, ונכון שהמקרה מזעזע, מפחיד ומעורר מבוכה וכעס רב מאוד על נטישתם של העובדים הסוציאליים הניצבים לבד במערכה. אבל צריך לטפל בגורמי הבעייה ולא להסתפק בפתרונות חיצוניים.

ומהם גורמי הבעייה?

זה שנתיים מתריעים העובדים הסוציאליים על הקיצוצים בתקנים ובכספים המיועדים למשפחות הזקוקות לסיוע, דווקא בתקופה של עליה במצוקה. ועל־כך, שהכתובת היחידה שנותרה לנזקקים — לשכת הסעד — אינה יכולה להגיש להם אפילו את העזרה המינימלית המגיעה להם. עובדת סוציאלית אחת, המטפלת במאה משפחות — זו משימה בלתי־אפשרית. כך נאלצים העובדים הסוציאליים להתמודד עם השלכותיה של מדיניות כלכלית, שרבים מהם מתנגדים לה ונהפכים למעין כלם חברתי לבעיות שלא הם יצרו אותן.

ובינתיים, איך יתמודדו העובדים הסוציאליים עם האלימות המכוונת כלפיהם?

זה קשה מאוד. כל מעשה אלים משתק את העובדים, והם נזקקים לזמן רב עד שהם חוזרים לעבודה רצופה. ממילא קשה לתפקד בקונפליקט שבין ההזדהות עם המטופל לבין הגוף שמעסיק אותך, ובמצב של היום, ללא מערכת תומכת, זה קשה שבעתיים.

אתי רונאל

בג"צ החליט למחוק

(סוף מעמוד ראשון)

עם העובדה שצפויה ההופעה הפומבית הראשונה בדיון פתוח של היועץ המשפטי החדש לממשלה יוסף חריש — רק הוסיפו לאווירה המיוחדת ששררה עם תחילת הדיון.

למחוק הנשיא מהעתירות

תחילה נדון עניין נשיא המדינה. האם אפשר בכלל להגיש עתירה כנגד הנשיא. בעקבות טענותיהם של עו"ד משה מרוז ואמנון זכרוני, כי הנשיא חרג מסמכותו במתן החנינה וכי במקרה זה ניתן לעתור כנגדו, התכנסו השופטים וקבעו כי יש למחוק את נשיא המדינה מן העתירה.

בשלב זה שאל השופט שמגר על־פי אילו קריטריונים שוחררו המחבלים בעסקת השבויים. האם קיבלו חנינה? עו"ד יוסף בן־אור שסייע לצד היועץ המשפטי לממשלה, הסביר כי 3 מן המחבלים שוחררו מבלי שההליכים נגדם עוכבו ומבלי שניתנה להם חנינה, ולמעשה הם לא שוחררו על פי שום הליך משפטי. בקהל עבר לחש. היה ברור שהשופט שמגר מרמז לכך שאז לא נמצא הפתרון שנמצא הפעם — מתן חנינה מראש לאנשים שלא הורשעו בדין — והם לא זכו בחנינה מן הנשיא. היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש הסביר קודם לכן, כי משום כבודו של הנשיא אין לשים אותו כצד להליך משפטי, שכן יש בכך אי־כבוד לאיש המחזיק בכהונה הרמה. בשלב זה אף רמז לכך שהוא עצמו מותקף בעיתונות בימים האחרונים ואמר: הנשיא הוא לא היועץ המשפטי לממשלה, שאפשר לכתוב ולומר עליו כל דבר. צריך עוד אדם אחד שיהיה אוד מוצל מאש של תקיפה במדינה הזאת.

שיקולים מוטעים

ראשון הטוענים לעצם העניין היה עו"ד אברהם גל, פרקליטה של סיעת ר"ץ, שטען כי שיקוליו של הנשיא בפרשת החנינה ואי־החקירה בעניין השב"כ, לא היו שיקולי מטרות החוק אלא שיקולים זרים. הוא גם אמר, כי הלעיטו את הנשיא במידע לא נכון ויצרו אצלו רושם שאם תהיה חקירה ייחשפו סודות כמוסים. עו"ד גל טען, כי יש־גורמים במדינה המסוגלים לחקור מבלי שידלפו סודות. עוד טען, כי היועץ המשפטי לא ביטל כלל את ההוראה של הקודם זמיר למשטרה לחקור את הפרשה, על־כן ההוראה קיימת ויש לחקור בעניין.

ההמשך היום

בתום הדיון נמסר כי המשכו יהיה היום ובמשך כחצי שעה התנהל בדלתיים סגורות דיון בהמשך פרשת העתירה שהגיש רפי מלכה, איש השב"כ, המוחה כנגד פיטוריו. תוכנו של דיון זה נאסר לפירסום.

כל פעולותי בפרשה

(סוף מעמוד ראשון)

בפיגוע רצחני, שהתרחש בסמוך למותם. עוד נטען נגדי כי משהוקמו ועדות חקירה ננקטו הליכי משפט לחקירת אותו אירוע, גרמתי שעדים מטל שירות הביטחון הכללי יעלימו באותם הליכים את אשר אירע למעשה במקום בו נהרגו המחבלים. כל פעולתי בעניין אירוע קו 300 נעשו בסמכות וברשות, על־מנת לקיים בטחון המדינה ולמנוע חשיפתם של הכמוסים בסודותיה. הוגשה נגדי תלונה במשטרת ישראל ובה יוחסו לי עבירות הכרוכות בהריגת בני־אדם, הדחה לעדות שקר ושיבוש הליכי משפט. אבקש מכבוד הנשיא לחון אותי חנינה מלאה מן העבירות המתוארות באותה תלונה. פרסום הפרשה וחשיפת זהותי לא יאפשרו לי להוסיף ולמלא את תפקידי כראש השב"כ. אודיע לכבודו כי ביקשתי מראש הממשלה לפרוש מתפקיד זה." — עד כאן מכתבו של ראש השב"כ.

לבקשה זו צורפו עוד 3 בקשות של אנשי השב"כ. הראשונה של ראש אגף בשב"כ וחבר בוועדת זורע. השנייה של היועץ המשפטי של השב"כ והשלישית של סגן היועץ המשפטי בשב"כ.

השתלשלות הפרשה

(סוף מעמוד ראשון)

● ב־20.5.84 הגישה ועדה זו את מסקנותיה, כעבור שבועיים, ב־4.6.84 הוקמה הוועדה השנייה לנושא זה — "ועדת בלטמן". עבודתה של זו היתה ממושכת, ב־12.8.85 היא הגישה את מסקנותיה ליועץ המשפטי לממשלה דאז, פרופסור זמיר.

● משפטו של תת־אלוף יצחק מרדכי, בעקבות המלצת "ועדת בלטמן" היה ב־10.8.85.

● פסק הדין, בבית־הדין למשמעת של השב"כ, (זיכה את כל המעורבים בפרשה), היה ב־6.9.85.

● רה"מ התוודע לראשונה לפרשה, ב־29.10.85, בעקבות פגישתו עם סגן ראש השב"כ ראובן חזק. פרופסור זמיר בא לרה"מ, לראשונה בנושא זה, ב־17.2.86.

● הרגיש פרס: "התמניתי כרה"מ בספטמבר 1984, כלומר, כאשר התמניתי היה זה לאחר פרשת האוטובוס, לאחר מסקנות ועדת זורע, לאחר ועדת בלטמן, כאשר העניין כולו היה בהליך משפטי בהדרכתו של היועץ המשפטי הקודם פרופסור זמיר".

● החל מפברואר התחילו העניינים להתגלגל, והעניינים ידועים. זמיר הגיש תלונה למשטרה. חריש מונה ליועץ המשפטי לממשלה. ראש השב"כ אברהם שלום, בעידוד הקבינט המדיני, ביקש יחד עם שניים מעמיתיו [illegible]

הממשלה לא נענתה לתביעות

המפעילות את מרפאות קופות־החולים ובריאות הציבור החליטה אתמול לשבש היום את העבודה בכל רחבי הארץ. השביתה מקיפה כ־600 אחיות ואחים.

נציגות השביתה, אסתר סופר ורות הלוי, הודיעו אמש כי הצעדים הננקטים היום נובעים מהתעלמות המעסיקים מתביעותיהן המקצועיות ומדרישתן להיכנס עימן לאלתר למו"מ על תנאי העבודה והשכר. הנציגות הודיעו כי אם לא יפתחו עימן במשא ומתן תוך הימים הקרובים, יחריפו אחיות הקהילה את הצעדים האירגוניים.

עמדת הממשלה בעינה

אין שינוי בעמדת הממשלה בנושא האחיות — על כך החליטו אמש ראש־הממשלה, שר־האוצר ושר־הבריאות בהתייעצות שקיימו במשכן הכנסת מייד עם תום נאומו של פרס בנושא השב"כ. שר־האוצר משה נסים הציג לנוכחים תלושי משכורות יוני של האחיות. נסים אמר לאחר הפגישה כי משכורות אלה מגיעות לפעמים עד ל־2000 שקלים נטו. סגנית שר־הבריאות, שושנה ארבלי אלמוזלינו, יצאה מייד עם תום ההתייעצות אל האחיות השובתות והודיעה להן על עמדת הממשלה. מחר יתחדשו בתל־אביב השיחות על המו"מ על הסכמי המסגרת במשק הציבורי.

התפטרו ראשי מד"א

עו"ד דב פרנקל, יו"ר הוועד הפועל של מגן דוד אדום בישראל והמנכ"ל, תא"ל (מיל.) עמיצור כפיר, הודיעו אמש על התפטרותם מתפקידיהם. זאת, לדבריהם, לנוכח המצב בו כובל משרד האוצר את ידיהם מלהגיע להסדרי שכר עם העובדים, עד כדי בריחת העובדים מהמערכת. פרנקל וכפיר הודיעו על התפטרותם לנשיא מד"א, פרופסור אריה הראל.

עובדי מגן דוד אדום ברחבי הארץ, הממשיכים בשביתת הרעב ובעיצומים שפתחו בהם ביום ראשון, הודיעו אתמול את מאבקם והודיעו, שאינם מוכנים יותר לנהל מו"מ עם הנהלת הארגון.

מאז הפעלת העיצומים מופעל אמבולנס אחד בלבד בכל אחת מ־46 התחנות בארץ, ואילו בערים הגדולות מופעלת גם ניידת אחת לטיפול נמרץ. יחד עם זה פתחו העובדים גם בשביתת רעב.

נזקים מצטברים

יהודה צור כתב "על המשמר" בצפון מוסר:

רופאים בבתי־חולים בצפת ובנהריה הזהירו אתמול בפני ההשפעות המצטברות על בריאותם של חולים שנשלחו לבתיהם בעקבות שביתת האחיות. הרופאים מסרו שאי־אפשר לאמוד בוודאות את הנזק שנגרם לחולים אשר הטיפול בהם נדחה לפרקי זמן בלתי ידועים בעקבות השביתה. הרופאים הוסיפו שגם אלה שניתוחם נדחה בגלל השביתה, ואשר לא נשקפת אמנם סכנה מיידית לחייהם, יכולים להיפגע בטווח ארוך אם הניתוח יידחה לפרקי זמן ממושכים בעקבות השביתה.

המכון האונקולוגי [illegible] עשרות חולי [illegible]

(סוף מעמוד ראשון)

כימותרפי, אינם מקבלים אותו מזה שבוע ימים, משום שבמכון האונקולוגי בבית החולים רמב"ם בחיפה אין אחיות שיתנו להם את הטיפול הדרוש. רופא בכיר מבית החולים רמב"ם אמר לכתב עתי"ם, "כי המצב מזעזע, כל יום של אי־מתן טיפול עלול לקצר חיי החולים".

האחיות: חזרה לעבודה — במקביל לחתקדמות המו"מ

מאת יוסף שמר
כתב "על המשמר"

סגנית שר הבריאות שושנה ארבלי־אלמוזלינו הופיעה אתמול במטה השביתה של האחיות [illegible]

"המשמר"
עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתונה מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3—43360—4
תמען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר חורים 102—121, טל' 6—225125, המען למכתבים ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33184 רח' [illegible] 17, טל' 673673, המען למכתבים ת"ד 4007 חיפה 31040.

בליכוד מאשימים את פרס והמערך בצביעות ובחתרנות

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

ח"כי הליכוד יצאו אתמול בהתקפה חריפה נגד ראש־הממשלה והמערך, בשל עמדתם בפרשת השב"כ.

שר המשפטים, יצחק מודעי, טען, שישנה צביעות עצומה בעמדת ראש־הממשלה ושרי הביטחון המשטרה והחינוך, אם הם מסכימים להקמתה של ועדת־חקירה.

"אחרי ששרים אלה הצביעו בקבינט בעד ההחלטה התומכת בכך שהנשיא יחון את אנשי השב"כ, אין הם יכולים עתה לצדד בחקירה, משום שפירושה הוא המשך מחול־השדים, והרי הנשיא חנן את אנשי השב"כ. לדבריו, כדי להפסיק מחול־שדים זה" — דברי מודעי. הוא דחה את הביטוי "איוושה חקירה" ואמר, שיש רק חקירה מליאה, ובג"ץ כבר פסק שאין להגביל ועדה בחקירתה.

חקירה — אבל מקיפה

"ראש־הממשלה מוכן לעמוד לחקירה?" — הוסיף מודעי — "בסדר. עבודתה של ועדת בלטמן התמשכה לתוך הקדנציה של פרס כראש־ממשלה. לא כבדי עשה ראש־הממשלה לא לתעל את הנושא לוועדת־חקירה. אם מישהו סבור שאין נזק בחקירה, בבקשה, שתהיה חקירה אבל מקיפה. לא אדם, אלא מדינה היא שאיבדה את עשתונותיה ואת מצפונה" — קבל מודעי.

היחיד מבין הח"כים מסיעת הליכוד שדיבר בזכות ועדת־חקירה היה דוד מגן. הוא אמר, שלליכוד ולשמיר אין מה לחשוש. הליכוד אינו צריך להתייצב נגד חקירה אם קיימת דרישה כזאת בציבור.

"המערך איבד כל רסן"

יו"ר הקואליציה, חיים קופמן, האשים את המערך בחתרנות בלתי נלאית וכמאמצים לחסל את הרוטציה.

יורם ארידור: "פעם היתה חתרנות נגד ראש הממשלה, עכשיו — נגד ממלא מקומו".

קופמן המשיך: "זה יעזור למערך, כיוון שהליכוד נהנה מגיבוי ציבורי רחב".

אהוד אולמרט: "עכשיו מנסים להפוך את החקירה לעלילה פוליטית".

פסח גרופר: "התקפלנו בפרשת שרון ומודעי, אי־אפשר להתקפל יותר".

מיכה רייסר: "לאחר שנערכה הצבעה בקבינט אין זכות למי שהשתתף בה לשנות את דעתו". רב שילנסקי: "המערך איבד כל רסן והוא פועל בעצבנות".

בני שליטא: שחל הוא צבוע ומתחסד, כאשר הקבנו את הוועד למען איציק מרדכי הוא לא הצטרף.

בהנהלה הקואליציה שררה אתמול אווירה מתוחה. נציגי הליכוד ביקשו לדון בגזל קרקעות הלאום בידי הקיבוצים ובקרן טרי. רפי אדרי הגדיר הצעות אלה כקנטרניות.

"שואה" לא יוקרן בכנסת ביום הכתרת ואלדהיים

מאת מוטי בסוק
כתב "על המשמר" בכנסת

בלחץ רה"מ, שמעון פרס, וממלא־מקומו, יצחק שמיר, לא תראה הכנסת את הסרט "שואה" כאקט מחאה, ביום מינויו של קורט ואלדהיים לנשיא אוסטריה.

הכנסת הייתה אמורה לראות את הסרט ב־8.7.86. יום הכתרת ואלדהיים. על הדבר החליטה ועדת הכנסת לפני מספר שבועות. את האפוטרופסות על הארוע הסימלי קיבלה ועדת החינוך בראשותו של נחמן רז (מערך).

לאחרונה, במפתיע, פנו רה"מ וממלא מקומו ליו"ר הכנסת, שלמה הלל, וביקשו ממנו לדחות את ההקרנה למועד אחר. טענתם היתה כי הכנסת כבר הביעה את דעתה נגד מינויו של ואלדהיים והגיע הזמן מטעמים פוליטיים (יחסי ישראל־אוסטריה), להוריד את הטון בפרשה זו.

הלל קיבל את פניית פרס ושמיר והעבירה לנחמן רז. וזה ניסה תחילה לדחות את הבקשה. אולם לאחר שיחה קצרה הודיעה כי ידחה את הקרנת "שואה" למועד אחר...

סגן יו"ר הכנסת חייקה גרוסמן (מפ"ם) הגיבה אתמול בזעם רב על ההחלטה. לדעתה, הכנסת ריבונית להגיב פוליטית על כל נושא. לא כל שכן על בעייה מוסרית כבדה כל כך כמו הכתרת נאצי לנשיא אוסטריה.

משרד־החוץ מתריע על אנטישמיות בעיתונות המצרית

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

משרד־החוץ הסב את תשומת־לב ידידי ישראל במערב להסתה הגוברת נגד ישראל בעיתונות המצרית. ישראל ביקשה מידידיה, כי יפעלו נגד מסע זה — דברים אלה אמר אתמול שר החוץ, יצחק שמיר, בוועדת החוץ והביטחון.

לדברי השר החריפו ההתבטאויות בעלות אופי אנטישמי בעיתונות הממוסדת במצרים.

בעניין טאבה אמר שמיר, כי המצרים חוששים ללכת לבוררות, כיוון שהם חוששים כי יפסידו בה.

שאלת התדמית

בעניין השב"כ שאל הח"כ אלעזר גרנות את שר־החוץ, מה עושה משרדו כדי לתקן את התדמית החמורה שנוצרה לישראל, כמדינת חוק, בדעת הקהל הבין־לאומית. כיצד מסביר משרד־החוץ את ההכרעות הממשלתיות בנושא זה ואילו הוראות ניתנו לשגרירים בחו"ל?

על כך השיב שר־החוץ, שישראל היא מדינה דמוקרטית וכל מה שהושמע בתוכה הושמע גם בחו"ל. נציגי ישראל מנסים לתקן את ההשמצות ואת הדברים הלא נכונים שפורסמו. לדבריו, ישראל נהנית בארה"ב מדעת־קהל טובה. היחסים עם הקונגרס אף פעם לא היו כל־כך טובים.

יוסי שריד (ר"צ) החרים אתמול את הישיבה והפציר בח"כי העבודה לנהוג כמוהו. אין טעם להאזין לדיווחי שמיר, שיסודם עלול להיות בשקר, ואני — הצהיר שריד — "אינני מאמין למלה היוצאת מפיו".

המפד"ל נגד "גר" בסוגריים

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

סיעת המפד"ל בכנסת הביעה אתמול צערה על החלטת משרד הפנים לרשום בתעודת הזהות את לאומיותם של אנשים שעברו תהליך גיור, שהוא "יהודי", בתוספת "גר" בסוגריים.

סיעת המפד"ל הביעה אתמול מחאה בפני יו"ר הכנסת על שהעמיד את הכנסת לרשות יום עיון של שדולת הנשים, שם הושמעה ביקורת פוגעת בשיפוט הרבני.

מדינת ישראל
היתר להעלאת מחירים
לפי חוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו—1985

בתוקף סמכותנו לפי סעיף 7(א) (2) לחוק יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה), התשמ"ו־1985 (1) אנו קובעים:
מותר להעלות את המחיר של מצרך המתואר בטור ב' לתוספת המסווג בפרט המכס הנקוב לצידו בטור א' מעל למחירו הקובע בשיעור שלא יעלה על השיעור הנקוב לצידו בטור ג'.
תחילתו של היתר זה ביום כ"ד בסיון התשמ"ו (1 ביולי 1986).

תוספת

טור א' פרט המכס	טור ב' תאור המצרך	טור ג' שיעור ההעלאה באחוזים
19.07 19.08.9900	עוגות, עוגיות, ביסקוויטים ופלים כמפורט לתלן:	
	(1) עוגות, עוגיות וביסקוויטים שמחירם במכירה לקמעונאי ללא מע"מ אינו עולה על 2 ש"ח לק"ג	12
	(2) ופלים שמחירם במכירה לקמעונאי ללא מע"מ אינו עולה על 3.25 ש"ח לק"ג	9
	(3) עוגות, עוגיות, ביסקוויטים ופלים אחרים	5
22.01	מים מינרליים ומי סודה	8
22.02	משקאות קלים ובלתי כוהליים	8
34.02.9900	חומרים אורגניים פעילי שטח שהם תכשירים לכביסה ולניקוי	5

אריאל שרון
שר התעשייה והמסחר

משה נסים
שר האוצר

מדינת ישראל
צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למצרכים) התשמ"ו — 1986
בתוקף מיום כ"ד סיון תשמ"ו, 1 ביולי 1986

משקאות קלים

שם המצרך	התכולה	האריזה	המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
גזוז "קוקה־קולה" "קינלי" או "ספרייט" מתוצרת החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ	1.5 ליטר	בקבוק	1.35	1.16
גזוז "טמפו" — "קנקל"	2 ליטר	בקבוק	1.66	1.41
גזוז "שווסס" מתוצרת "יפאורה" בע"מ	2 ליטר	בקבוק	1.76	1.49
גזוז "קריסטל" מתוצרת "תבורי" בע"מ	2 ליטר	בקבוק	1.65	1.40
משקה קל הדרים	65 ס"ל	בקבוק	0.35	0.28
משקה קל הדרים "קריסטל" מתוצרת "תבורי" בע"מ	1 ליטר	בקבוק	0.85	70.0
משקה קל הדרים מתוצרת "יפאורה" בע"מ	1 ליטר	בקבוק	0.60	0.51

גפרורים

שם המצרך	האריזה	המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
גפרורים	קופסה בודדת	0.07	0.06

שם המצרך	האריזה	המחיר בש"ח במכירה לקמעונאי ללא מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לקמעונאי באזור אילת	המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
גפרורים	חבילה של 12 קופסאות	0.66	0.56	0.70	0.61

משחות שיניים וקצף גילוח

שם המצרך	היצרן	תאור המצרך	המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
משחת שיניים	שמן	פלואוריד 70 גרם	0.92	0.79
משחת שיניים	עץ הזית	זכרה 70 גרם	0.90	0.77
משחת שיניים	יצהר	פולידוכס גדול	1.05	0.89
משחת שיניים	יצהר	פולידוכס ענק	1.72	1.46
קצף גילוח	שמן	הוואי מכל	4.80	4.06
קצף גילוח	יצהר	ממ גילוח 2	3.44	2.91
קצף גילוח	יצהר	ממ גילוח רגיל	4.78	4.04
משחת גילוח	יצהר	ממ גילוח	1.47	1.25
משחת גילוח	יצהר	ממ ענק	2.22	1.88

מדינת ישראל
צו יציבות מחירים במצרכים ובשירותים (הוראת שעה) (מחירים מרביים למצרכים) התשמ"ו — 1986
בתוקף מיום כ"ד סיון תשמ"ו, 1 ביולי 1986

חומרי ניקוי:

שם המצרך	היצרן	תאור המצרך	המחיר בש"ח במכירה לצרכן כולל מע"מ	המחיר בש"ח במכירה לצרכן באזור אילת
אבקת כביסה	ויטקו	טיפ 1.5 ק"ג — קופסה	4.20	3.55
אבקת כביסה	ויטקו	ביומט 3 ק"ג — שקית	11.44	9.66
אבקת כביסה	ויטקו	טיפ 3 ק"ג — שקית	8.40	7.10
אבקת כביסה	ויטקו	טיפ 5 ק"ג — שקית	12.78	10.80
אבקת כביסה	ויטקו	טיפ 10 ק"ג — שקית	24.33	20.56
אבקת כביסה	ויטקו	שמפומט 3 ק"ג — מזוודה	12.87	10.87
אבקת כביסה	ויטקו	ביומט 3 ק"ג — מזוודה	12.67	10.71
אבקת כביסה	ויטקו	ביומט 5 ק"ג — שקית	18.66	15.77
אבקת כביסה	ויטקו	תינוקלין 3 ק"ג — שקית	11.56	9.78
אבקת כביסה	ויטקו	תינוקלין 3 ק"ג — מזוודה	12.67	10.73
אבקת כביסה	שמן	קליך שמפו 1 ק"ג — שקית	2.08	1.76
אבקת כביסה	שמן	אור 750 גרם — קופסה	2.04	1.72
אבקת כביסה	שמן	ביו־אור 750 גרם — קופסה	2.37	2.01
אבקת כביסה	נקה	זיוונקה 5 ק"ג — שקית	9.07	7.67
אבקת כביסה	יצהר	1.5 ק"ג שלגית	4.59	3.89
אבקת כביסה	יצהר	3 ק"ג שלגית	8.84	7.47
משחת כלים	ויטקו	קליך 1 ק"ג — גביע	2.34	1.98
משחת כלים	ויטקו	קליך 2 ק"ג — שקית	3.97	3.36
משחת כלים	שמן	אמה לימון 1 ק"ג — גביע	2.43	2.05
משחת כלים	שמן	אמה לימון 3.5 ליטר — דלי	7.91	6.68
משחת כלים	עץ הזית	הגם ½ ק"ג	1.28	1.08
משחת כלים	סוכים	קלפור 1 ק"ג — גביע	2.15	1.82
נוזל ניקוי כלים	ויטקו	לך "36" 1 ליטר	2.93	2.48
נוזל ניקוי כלים	נקה	סי "ד" 1 ליטר	4.16	3.52
נוזל ניקוי כלים	עץ הזית	ליבונית 1 ליטר	3.13	2.65
נוזל ניקוי כלים	סוכים	שקמט כלים 5%	3.62	3.07
נוזל רחיצת רצפות	שמן	ריצפלא 1 ליטר	1.67	1.42
נוזל רחיצת רצפות	סוכים	רצפון 1 ליטר	1.50	1.27

בעקבות רצח העובדת הסוציאלית במגדל־העמק, אמי לוין

הלשכות לשירותים חברתיים ישבתו היום לאות אבל ומחאה

אצבע מאשימה כלפי הממשלה ושר העבודה, משה קצב ● נלחצים בין תקציב מקוצץ ותקנים לא מלאים, לבין זעם האוכלוסייה

מאת אבשלום קווה ויצחק שור, כתבי "על המשמר"

העובדים הסוציאליים ישבי־תו היום את שירותי הרווחה בכל רחבי הארץ, באות אבל ומחאה מול שאננות הממשלה ושר העבודה והרווחה, משה קצב, אשר דחו את האזהרות החוזרות ונישנות של העובדים ושל המוסדות המייצגים מפני אפשרות של פגיעה בנפש.

מזכירת איגוד העובדים הסוציאליים, שרה זילברשטיין, מסרה אמש, כי בקרב העובדים שוררים אבל וזעם, על שחרף כל האזהרות והאתראות של ארגונם לא ננקטו על־ידי הרשויות המוסמכות הצעדים המתחייבים מההחמרה שחלה בתנאי השירות. עם הפעלת התכנית הכלכלית, החלו העובדים להתריע מפני קיצוץ בתקנים אשר יגרור אחריו מעשי אלימות. העובדים טוענים, כי כדי למנוע מעשים דומים בעתיד, יש להגביר את מספר העובדים בשירות כדי למנוע הפקרתם כחיילים ללא נשק, הנלחצים בין תקציב מקוצץ לבין הזעם הגואה של האוכלוסייה.

בגילוי־דעת שפורסם אתמול נקבע, כי "שאננות הממשלה נמשכה למרות האזהרות. ציבור העובדים הסוציאליים שילם מחיר כבד כדי להדליק אור אדום שהיה צריך להידלק מזמן".

ועדת בדיקה

שר העבודה והרווחה, משה קצב, הביע זעזוע נוכח הירצחה של העובדת הסוציאלית אמי לוין בעת מילוי תפקידה, והביע את תנחומיו למשפחה.

השר אמר, כי הממשלה רואה עצמה מחויבת להגן על עובדי ציבור ולהבטיח את ביטחון עובדי הרווחה מול הפונים הנוהגים באלימות, ובפני חולי־נפש.

השר קצב הורה למנכ"ל משרדו למנות ועדה, אשר תבדוק את המקרה ותציע דרכים להבטחת שלום עובדי לשכות הרווחה בעתיד.

כך, משערים, אירע רצח העובדת הסוציאלית:

אמי לוין ניסתה להגן על הפונה מפני בעלה ונדקרה למוות על־ידו

מאת שלמה גלזר, כתב "על המשמר"

עובדת סוציאלית ממגדל העמק – אמי לוין, בת 27 מכפר־ברוך, נשואה ואם לילד בן שנתיים – נרצחה אתמול בלשכת הרווחה של העיירה.

החשוד ברצח, יעקב חסן, בן 43, עבריין מועד, הגיע ללשכת הרווחה בשעה 9 בבוקר תוך שהוא מחפש את אשתו רוזה, בת 37, כשמצאה בחדרה של אמי לוין שלף סכין והחל לדקרה בחזה.

לאחר שהאשה נמלטה מהחדר נמצאו בו 3 פצועים: אמי לוין, שנפצעה קשה בצוואר וחזה ונפטרה לאחר שנעשה בה ניתוח במקום; יעקב כהן, שנפצע קשה ומאושפז עתה בבית־החולים לאחר ניתוח, ויעקב בוסקילה שנפצע קל ושוחרר לביתו. רוזה חסן נפצעה קשה ומאושפזת עתה בבית־החולים העמק בעפולה, לאחר ניתוח.

הליכי גירושין

אין עדות ברורה על שאירע בתוך החדר, אבל חוקרי המשטרה משערים שאמי לוין ניסתה להפריד בין בני־הזוג ואז נדקרה. ולאחריה ניסו להפריד גם יעקב כהן ויעקב בוסקילה.

בוסקילה סיפר אמש במהדורת "מבט": שמעתי צעקות ונכנסתי לחדרה של העובדת הסוציאלית. ראיתי שם אדם עומד מעל אשה ודוקר אותה עם סכין. דחפתי אותו מעליה ואז הוא ניסה לתקוף אותי. ברחתי מהחדר.

החשוד ניצל את המהומה ונמלט מהמקום והמשטרה פתחה במצוד אחריו. בשעות אחה"צ הוא נלכד והועבר לחקירה במשטרת מרחב העמקים.

המשטרה חושדת, שהעובדת הסוציאלית, אמי לוין, הייתה אמורה להעיד בבית־הדין הרבני בדיון שאמור היה להיערך היום בקשר לזוג חסן, יתכן והרוצח היה מניע גם בעניין זה.

העובדת הסוציאלית שנרצחה, אמי לוין, היא בתו של עובד סוציאלי מנתניה. בני־הזוג חסן – הורים ל־4 ילדים בני 18, 17, 14 ו־10 – נמצאים בהליכי גירושין מזה זמן רב ונקבע להם דיון בבית־הדין הרבני בחיפה להיום. החשוד ברצח, שהוא כאמור עבריין מועד, נידון למאסר על עבירה אחרת. אך ביצוע גזר־הדין נדחה על־מנת לאפשר לו לבקש המרה של המאסר בעבודות־חוץ.

זעזוע עמוק

המועצה המקומית מגדל־העמק פרסמה הודעה בה הובע זעזוע עמוק מהרצח ותנחומים למשפחת הנרצחת. המועצה פנתה לוועדת הרווחה של הכנסת ולשר העבודה והרווחה, משה קצב, למען יעשו מאמץ כדי למצוא תקציב להצבת שומר במדים מפתח לשכת הרווחה בעיירה. כן החליטה המועצה לסגור את לשכת הרווחה, עד אשר יווצרו תנאים, שיבטיחו את שלום העובדים.

בלשכה שררה אווירה קשה ביותר לאחר הרצח והעובדים הביעו מוררו בבכי והתקשו לשחזר את האירוע הנורא.

כן לסובלנות; לא לאלימות — בעצרת למען הסובלנות הדתית

מאת יצחק שור
כתבנו בכנסת

"כן לסובלנות; לא לאלימות" — קרא אתמול הנשיא חיים הרצוג, בעצרת למען סובלנות יהודית שנערכה מול משכן הכנסת.

בעצרת השתתפו כ־5000 מבוגרים, בני נוער וילדים, רובם חברי תנועת הקיבוץ הדתי שיזמה את האירוע. כן השתתפו נציגי התק"ם והקיבוץ הארצי, המושבים, נוער בני עקיבא, נציגי סניף מפ"ם בירושלים.

חברי הוועד הפועל הציוני הפסיקו את ישיבתם והצטרפו למפגינים. כן הגיעה משלחת של סגני יו"ר הכנסת וח"כים.

מזכיר הקיבוץ הדתי, יצחק פלוזר, הזהיר מפני שנאת חינם שבגללה נחרב בית שני.

הנשיא הרצוג הדגיש את זכותו של כל אדם לדבוק בדעתו ובאורח חייו ושלל מכל וכל גילויים של אלימות. "אין אלימות חרדית ואלימות חילונית — יש אלימות, ויש למצות את הדין עם מי שעובר על החוק".

נתן שצ'רנסקי הביא את ברכתו החמה לכנס. מוקי צור, חבר קיבוץ עין גב, הצהיר ש"אין אנו מוכנים ליפול קורבן לקריונות ולאלימות".

ברוח דומה דיבר טדי קולק שקבע: "אנחנו הרוב. לא ניתן לאלה ולאלה להרוס".

המפגינים בעצרת למען הסובלנות (צילום: רחמים ישראלי)

ירדן מנסה לגבש מנהיגות בשטחים

מאת כתב "על המשמר" בשטחים

ירדן זימנה בסוף השבוע ארבעה אישים מן השטחים, שהיו מועמדים למינוי למשרות ראשי עיריות בגדה המערבית אבל חזרו בהם לאחר רצח זפר אל־מסרי.

הארבעה, שהציגו את מועמדותם מול מועמדות תומכי אש"ף, הם: חליל מוסא מרמאללה, שהיה בימי ירדן ראש עיריית רמאללה, ואליף חמד חמאיל מאל־בירה, מוחמד ראשד ג'עברי מחברון, בנו של השיח' מוחמד עלי ג'עברי שהיה שנים ארוכות ראש עיריית חברון, ועבד אל־פתח' דודין, שכבר מונה לתפקיד ראש עיריית דורה ויש בזימונו משום הכרה ירדנית במינוי.

כתבנו מציין, כי אין להוציא מכלל אפשרות שירדן תחזק את ידיהם להציע שוב את מועמדותם לתפקיד ראשי העיריות. יחד־עם זאת ייתכן, כי ירדן מבקשת לגבש מנהיגות חדשה שתתמוך בה לאחר שהתאכזבה מן התפקיד שמילאה המנהיגות הישנה בימי הקרע בין חוסיין לערפאת.

בעניין זה אומר כתבנו, כי נדין זרו מרמאללה, שהיה האישיות הפרו־ירדנית החשובה ביותר באזורו ואף שימש תקופה מסוימת שר ירדני, נמצא כעת במעין מעצר־בית ברבת־עמון ודרכונו המיוחס, כשר לשעבר, נשלל ממנו. זאת, אולי משום שלא ביצע את הוראות ירדן לאחר נאום המלך ואולי השתתף במגעים בין אישים מן השטחים לבין נציגים מצריים.

גם מושל מחוז ירושלים, אנואר אל־חטיב, זכה ליחס נוקשה ברבת־עמון. דרכונו המיוחס נשלל ממנו לפרק זמן מסוים ונאסר על אנשים לבקר אותו. רק באחרונה התירו לו הירדנים לחזור למזרח־ירושלים.

אנשים ואירועים

זורקים סוכריה לאנשי צבא הקבע — מענק חד־פעמי

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

מרבית משרתי צבא הקבע יקבלו במשכורת חודש יולי מענק כספי חד־פעמי בגובה שבין 650־900 ש"ח.

את המענק אישר ראש הממשלה כ"זריקת עידוד" לאנשי צבא הקבע, הנאבקים מזה כשנתיים לתוספת של 8 אחוז לשכרם ועל הפרדת שכר צבא הקבע מהסקטור הציבורי.

ראש אגף כוח־אדם במטכ"ל, האלוף מתן וילנאי, מסר אתמול בפגישה עם כתבים צבאיים, כי על־פי הנתונים שבידי צה"ל (המתואמים עם הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה), נשחקה משכורת צבא הקבע בשנתיים האחרונות ב־31 אחוז מול הסקטור הפרטי וב־21 אחוז ביחס לסקטור הציבורי.

"לא אהבנו את המענק הזה אולם מולו עמדה כרגע אופציה של לא־כלום. החלטנו לקבל את המענק רק כשלב בתהליך של מאבק על 8 אחוזים תוספת לשכר ועל אישור הממשלה והכנסת להפרדת שכר משרתי צבא הקבע מהסקטור הציבורי" — אמר ראש אכ"א.

לפני מספר חודשים הגיש צה"ל לאוצר את הצעת הפרדת השכר בתמיכת שר הביטחון. "בפגישות ודיונים אצל ראש־הממשלה לא זז דבר בעניין זה ונראה ששום התקדמות ממשית לא צפויה", אמר וילנאי.

את המענק יקבלו כ־80 אחוז מכלל משרתי הקבע וביניהם: קצינים בדרגות אל"מ, סא"ל, רס"ן, כל אנשי הקבע בתחום המחקר וההנדסים, מקצועות מועדפים ומשרתים ביחידות שדה.

יורש העצר הדני יחקור במונגוליה — כשווה־זכויות

מאת עלי בהן, כתב "על המשמר" בדנמרק

קופנהאגן. — לפני חודש בדיוק מלאו ליורש־העצר הדני, פרדריק, 18 שנים. לפני שבועיים סיים את בחינות־הבגרות שלו. ביום ו' קיים את מסיבת־העיתונאים הראשונה בחייו ועמד בכבוד באש־צולבת של עיתונאים רבים.

כעבור יומיים, שלשום, יצא עם משלחת מחקר וצילום למונגוליה הסובייטית, הסינית והאוטונומית. בראש המשלחת עומד סורן אסלונד כריסטנסאן, קצין בצבא הדני, שאביו עמד בראש משלחת מחקר דומה למונגוליה לפני 60 שנה.

המשלחת מצויידת באישורים מתאימים מהשלטונות במקומות המיועדים למחקר ולצילום. הוא מתעתד להישאר במונגוליה חודשיים. אמצעי התחבורה שישמשו אותם יהיו מטוס, מסוק, גמלים וסוסים.

התוצר המוגמר — שלושה סרטים תיעודיים יהיו מוכנים לקראת האביב בשנה הבאה.

פרדריק, יורש־העצר הדני, צורף למשלחת בעקבות משאלתו הפרטית והיכרות המשפחה המלכותית עם ראש המשלחת. הוא צורף בתנאי שיהיה חבר שווה־זכויות וחובות, ולא יוכל ליהנות מזכויות "מלכותיות". כאשר אמו, המלכה מרגרטה, הייתה בגילו, השתתפה בצורה דומה במשלחת ארכיאולוגית. כאשר נשאל אם יש לו עניין מיוחד בארכיאולוגיה, כלאמו, הייתה תשובתו שלילית.

המשלחת מתכוונת למצוא את ההבדלים והתמורות שחלו בחברה המונגולית במרוצת 50 השנים שעברו, מאז הייתה שם משלחתו של הנינג אסלונד כריסטנסן, אביו של סורן אסלונד כריסטנסן, ההולך עתה בעקבות האב. מספר רשתות טלוויזיה כבר גילו עניין בהקרנה, וניתן לשער כי הסרטים המוגמרים יוקרנו ברשתות רבות.

השחקן אשר צרפתי מבקש חנינה — כמו לשב"כ

עורך־דין תל־אביבי הסתמך על החנינה שהוענקה לאנשי השב"כ, כדי לבקש מנשיא המדינה להעניק חנינה גם למרשו.

הבקשה הוגשה ע"י עו"ד ששי גז, בשם השחקן אשר צרפתי, שהואשם בבית־המשפט העירוני בתל־אביב בגרימת רעש בשעת לילה מאוחרת.

גז כותב בבקשת החנינה, כי אם סבור נשיא המדינה שעל עבירות חמורות של עדות שקר, שיבוש הליכי משפט ובידוי ראיות ניתן לתת חנינה מראש, הרי שגם על עבירה קלה ניתן לסלוח מנימוקים של טובת הנאשם ופגיעה אישית בשמו הטוב של שחקן מפורסם, המשמש גם כבמאי ואשר ייצג את המדינה — לטענת ששי גז — בכבוד, גם בפורומים בין־לאומיים. (עתים)

ל"גייס" אין זכות למעשי סדום — אפילו בצינעה

וושינגטון. — להומוסקסואלים אין זכות חוקית לעסוק במעשי־סדום — פסק אתמול בית־המשפט העליון של ארה"ב, בהחלטת תקדים, המנחיתה מהלומה קשה על סניגוריהם של ה"עליזים".

בית־המשפט העליון נתן בכך גושפנקה, ברוב של 5 נגד 4, לחוקים הקיימים במחצית המדינות של ארה"ב, והקובעים, כי מעשי־סדום בין מבוגרים, גם אם הם מסכימים לכך, הם בבחינת פשע.

בהחלטה, שניסח השופט העליון ביירון וייט, נאמר, כי "החוקה אינה מעניקה זכות בסיסית להומוסקסואלים לעסוק במעשי־סדום. העובדה שמעשים אלה נעשים בצינעת הבית אינה משפיעה על התוצאה". (עי"ר)

חברי הקהילה של "העליזים" והלסביות בניו־יורק ערכו ביום א' "מצעד גאווה" לאורך השדרה החמישית בעיר, בהפגינם למען הזכויות שהם תובעים לעצמם. (צילום: א.פ.)

תעודת עניות

תהום בין המערכות

בית הספר הערבי מפגר אחרי ההתפתחות וההתעוררות בחברה הערבית בישראל ■ אנשי חינוך טוענים, שהכדור במיגרשו של משרד החינוך, שאינו עושה כל מאמץ להשוואת התנאים בין המיגזר היהודי למיגזר הערבי

מאת קאסם זייד

מערכת החינוך הערבית עדיין לוקה בחסר. הדרך לגשר על התהום העמוקה בינה לבין מערכת החינוך היהודית עדיין ארוכה. לדעת אנשי חינוך ערבים, בית הספר הערבי מפגר אחרי ההתפתחות וההתעוררות שמאפיינות את החברה הערבית בישראל. נעשים מאמצים עצמיים כדי לעלות על דרך המלך. אך אין די בכך. משרד החינוך, מבחינתו, אינו מסייע במידה הדרושה לקידום מערכת החינוך הערבית.

אנשי חינוך ערבים עימם שוחחתי טוענים, שהכדור עדיין במגרשו של משרד החינוך וכי עליו לעשות רבות כדי להצעיד את המערכת ולהשוותה למערכת החינוך היהודי. מערכת זו ערוכה ונכונה לקראת קבלת שינויים מרחיקי־לכת בתוכה.

שוחחתי עם ד"ר מוחמד חביב אללה, מרצה בבית הספר לחינוך באוניברסיטת חיפה, סגן מנהל בית המדרש למורים ערבים בחיפה וחבר ועדת המעקב הציבורית לחינוך הערבי. לטענתו, ההתקדמות בכל תחומי החינוך היתה איטית עד כה.

ד"ר חביב אללה מספר, שישנן התחלות להכנת תוכנית לימודים בנושא השפה הערבית: "השנה הוקם צוות, שפועל בתיאום עם אוניברסיטת חיפה ושוקד על תוכנית לימודים לבתי הספר היסודיים הערביים. עד כה הוכנו שני ספרי לימוד בשפה הערבית לכיתות ז'־ח' וקיימת מחשבה להקים צוות מיוחד לתוכניות הלימוד בחטיבת הביניים".

לדעת ד"ר חביב אללה מה שמעיד על התקדמות מערכת החינוך הערבית הוא המחסור בצוותי מוסמכים באיוש תקנים להמרצת תוכניות הלימוד. הוא מציין שלמערכת החינוך הערבית מוקצבים לא יותר מחמישה אחוז מהתקנים.

"הקפאת" חדרי הלימוד

הבעיה של מערכת החינוך הערבית היא המחסור בחדרי לימוד. לדברי ד"ר חביב אללה "עד כה קיים מחסור של 1400 חדרי לימוד. ההקפאה בתקציבים היתה סבה מחותת לחנורה למערכת הלימוד הערבית. ועדת המעקב, שמאגדת בתוכה אנשי חינוך ערביים מוכרים, מפעילה לחצים על משרד החינוך כדי להפשיר את ההקפאה לגבי בתי הספר הערביים".

בפגישה שקיימו חברי ועדת המעקב עם מנכ"ל משרד החינוך, הושמעה דרישה להעדיף את מערכת החינוך הערבית כתנאי לסגירת הפער בחדרי הלימוד. מנכ"ל משרד החינוך הודיע לחברי ועדת המעקב, שמשרדו השיג הבטחה ממפעל הפיס להקים בשנה הבאה 400 חדרי לימוד. חברי ועדת המעקב תבעו שלבתי הספר הערביים יוקצו לפחות 300־200 חדרים, ולא 58 חדרי לימוד כפי שהתכוון משרד החינוך.

לטענת ד"ר אללה "מספר התלמידים בבתי הספר התיכוניים הערביים גדל באופן מתמיד ובצורה משמעותית, אך ההקצבות של משרד החינוך מספיקות בקושי לתשלום משכורות המורים. במצב הקיים לא ניתן לקדם את נושא החינוך התיכוני".

20 אחוזי כישלון

רמת ההישגים בבית הספר הערבי עדיין נמוכה. נעשו נסיונות להעלות את רמתו של המורה הערבי, אך התוצאות מצביעות שרמת ההישגים עדיין נמוכה בהרבה מזו שבבית הספר העברי". מדגים ד"ר אללה: "בבחינות תת־השנים היה שעור הכישלון בבתי הספר היהודיים 10 אחוזים בעוד שבבית הספר הערבי — 20 אחוזים".

ד"ר אללה רואה צורך בהקמת ועדת־משנה מיוחדת מטעם הוועדה הפרלמנטרית, שתפקידה לבדוק את רמת החינוך הערבי וזאת כתנאי לסגירת הפער הקיים ברמת ההישגים. הוא סבור שיש לקיים השתלמויות בנושאים השונים למורה הערבי אם מעוניינים בהעלאת רמת החינוך במגזר זה. "כתנאי לכך יש להעלות את מספר השעות של ההשתלמויות והשוואתן לאלה במגזר היהודי" מדגיש איש שיחי. ההשתלמויות, לדעתו, הן תנאי יסודי לטיפול מהיר לשיפור רמתו המקצועית של המורה הערבי עד שתושלם הכנתן של תוכניות לימוד חדשות. הוא מודה שלחינוך המיוחד במערכת החינוך הערבי היו הישגים בגלל הגדלת מספר התקנים; אך "החינוך המיוחד עדיין רחוק מלהגיע לרמה הרצויה".

להתחיל בגיל ימין

ד"ר חביב אללה רואה בחינוך טרום־חובה אבן־פינה למערכת חינוך מוצלחת. "יש לתת את הדעת בנושא זה. יש הטוענים שרמת ההישגים הנמוכה בגני הילדים היא אחת הסיבות לרמה הנמוכה של החינוך הערבי בכלל. באחרונה קיימות יוזמות מקומיות בנושא זה וזאת לא מעט הודות לסיוע שמגישה מפ"ם בשטח זה. בהרבה כפרים סייעה מפ"ם בהקמת גנונים. מפ"ם סייעה גם בהקמת השתלמויות לגננות ערביות ועד כה הוכשרו במכללת "גבעת חביבה" כ־150 גננות ערביות".

אשר לקידום מערכת החינוך הערבית ימשך על בתי המדרש למורים. לדעת ד"ר אללה, בשנה הנוכחית סיימו את לימודיהם בבתי המדרש למורים ערבים 200 בוגרים, שטרם נקלטו במערכת החינוך הערבית. אללה רואה בקליטתם של בוגרים אלה תנאי לקידום מערכת החינוך הערבית. כיצד עושים זאת? על פי מסקנות ועדת המנכ"לים לנושא החינוך בישראל קיים מחסור של 4000 מורים ערביים. מספר התלמידים למורה בבית הספר הערבי הוא 26, בעוד שבבית הספר העברי הוא 19 תלמידים למורה. אשר למספר התלמידים הערביים בכיתה הוא 33 תלמידים לעומת 25 תלמידים לכיתה בבית הספר העברי.

לדעת חביב אללה, יש להעניק לבתי המדרש למורים ערבים מעמד של מכללות, כמקובל בבתי המדרש היהודיים. המשמעות לכך: הגדלת התקציבים, הקמת ספריות ומעבדות חינוכיות.

קשה לשחות לבד

בנושא החינוך לדמוקרטיה ודו־קיום ד"ר אללה מאמין, שהמורה הערבי נכון היום יותר מבעבר להתמודד עם נושאי השעה, כולל נושאים פוליטיים־אקטואליים המעסיקים את התלמיד. "נכון שמנכ"ל משרד החינוך מאיץ במורים הערבים שלא לברוח מפני השיחות בנושאים פוליטיים. אך אסור לתת למורה לשחות לבד בים גועש זה. יש לספק למורה הערבי את כל הכלים הדרושים. ואם משרד החינוך מתכוון ברצינות לקדם נושא זה, עליו ליזום מפגשים משותפים למורים ולקיים סמינריון מיוחדים בנושא". לדעתו, על משרד החינוך והתרבות להחליט על נושא החינוך לדו־קיום ולדמוקרטיה כנושא חובה לבתי המדרש למורים הערבים והיהודים.

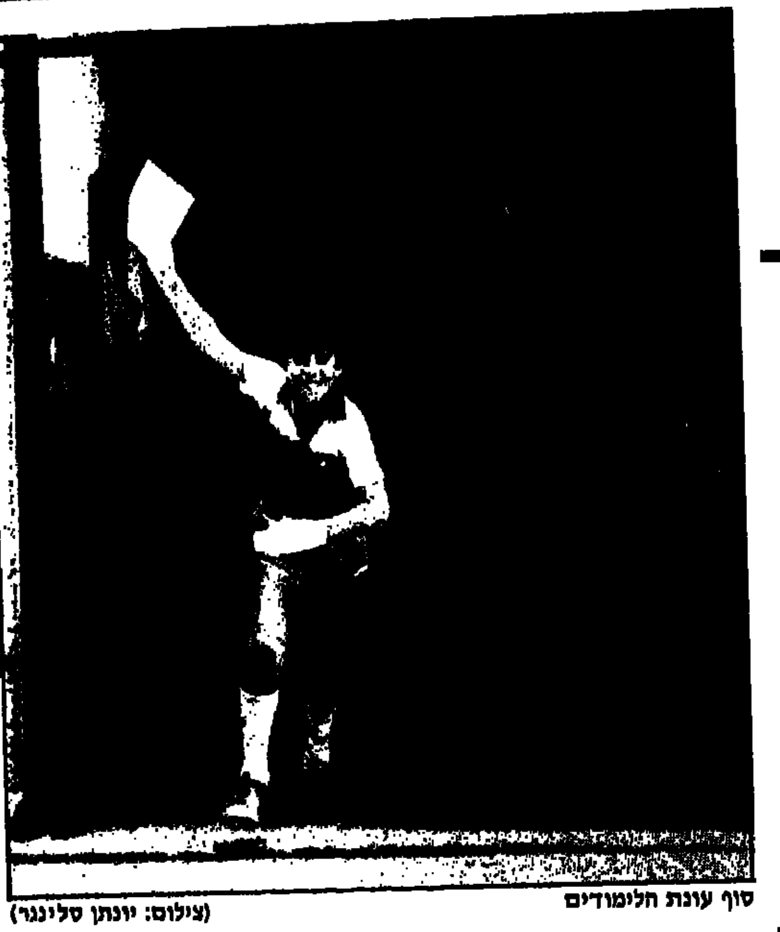

סוף עונת הלימודים (צילום: יונתן סלינגר)

הבינוניות חוגגת

מנהלי בתי הספר בישראל עסוקים בענייני אדמיניסטרציה. משרד החינוך עסוק במלחמות נגד הקיצוצים. האינטגרציה גוועת, המורים מתוסכלים וההורים מחפשים תחליפים ■ סיכום שנת הלימודים תשמ"ו, שהסתיימה אתמול

מאת יצחק שור

שנת הלימודים תשמ"ו, שהסתיימה אתמול, היתה שנה מתסכלת. צמרת משרד החינוך והתרבות מתוסכלת, משום שאת מיטב זמנה היא הקדישה למלחמות־בלימה נגד הקיצוצים. מכיוון שתשעים אחוזים מן התקציב מוקדשים למשכורות, הרי שהקיצוץ פוגע בנשמה היתרה — בניסויים, בחידושים, בשיעורי העזר ובחינוך הבלתי־פורמלי. המורים מתוסכלים משום שהחברה תובעת מהם את הבלתי־אפשרי: שיגיעו להישגים בכיתות גדושות ומקוטבות. המנהלים מתוסכלים משום שאין הם יכולים לפטר מורים כושלים, בינוניים ועייפים. ההורים והתלמידים הם לקוחות שאיש אינו מתחשב בהם ממילא, לא משרד החינוך ולא משרד האוצר.

במובן מסוים צודקים אנשי משרד האוצר: במשרד החינוך שוררים בזבוז וחוסר יכולת לקבוע עדיפויות. במקום שהמשרד יעסוק בהכנת כלים לעבודת המערכת — תוכניות לימודים, השתלמויות, הכשרת מורים — עוסקת צמרת המשרד בכל פרט: היא יודעת הכל ומתערבת בכל. האוטונומיה שהמנכ"ל שמואלי והשר זבולון המר הכריזו עליה בקול ענות גבורה, גוועה בקול ענות חלושה. הכיוור נגמר בלשכות מנהלי המחוזות, שהפכו למנכ"לים הקטנים.

משרתם של שני אדונים

כל מנהל בית־ספר הוא משרתם של שני האדונים: משרד החינוך, קרי — המפקח, והעירייה, קרי — מנהל מחלקת החינוך העירונית. כדי להשיג תקנים ושעות זקוק המנהל למפקח. כדי להשיג מזכירה ושרת וגיר ושיפוצים — הוא זקוק למנהל מחלקת החינוך העירונית. זוהי חלוקת תפקידים שאבד עליה הכלח. למנהל בית הספר נותר מעט מאוד זמן לטיפול בתלמידיו. רוב זמנו הוא טרוד בבעיות ביוב ובינוי ושיפוצים ותקציבים וקיצוצים ומילוי מקום מורות חולות וילדים מופרעים ממשפחות הרוסות.

ולא כל בתי הספר שווים. יש שווים פחות ויש שווים יותר. בבתי ספר בתנועה הקיבוצית, בשכונות של המעמד הבינוני והמבוסס ובהתנחלויות משלמים ההורים מאות שקלים בשנה כדי להשלים את החסר. הם שוכרים מורים לכל המקצועות שמשרד החינוך נאלץ לחסל, או למקצועות חדשים. במהלך השנה ראיתי בתי ספר שבהם מלמדים מוסיקה ולוגיקה, מחשבים ושיעורי־עזר, חוגים להורים ומה לא. הקיצוצים בחינוך הגבירו את הפער, השורר ממילא, בין המבוססים לבין טעוני הטיפוח.

המנהל כמג"ד

שתי תכונות מאפיינות את בתי הספר הטובים: מנהל בעל שאר־רוח ומעורבות הורים. המנהל הוא המג"ד של מסורת החינוך. הוא האיש המתווך בין השדה למטה, בין המורים, התלמידים וההורים לבין משרד החינוך והרשות המקומית. מנהל טוב יודע להפעיל הורים ולראות בהם שותפים. הורים המשתתפים בתהליך הלימודי והחינוכי של בית הספר חושפים את הילדים למקצועות שונים, ומחזקים את הקשר בין בית הספר לחיים.

בסיפרה על שיתוף־הורים בעבודה החינוכית מציינת ד"ר בלהה נוי, שהורים מעורבים משנים את זווית ראייתם. הם מתחילים להבין את מורכבות מקצוע ההוראה והופכים לתומכים נלהבים במורים. אותם הורים מוצאים את המורים מבודדים ומעניקים להם תמיכה רגשית ומוסרית.

בריחה מבתי־ספר כושלים

הורים רבים מתקשים רוצים להבריח את ילדיהם מבתי ספר כושלים או מבתי ספר שאינם יוקרתיים. משרד החינוך אינו יכול לעשות מאומה נגד תהליך זה, אלא דבר אחד: להחליף מנהלים כושלים במנהלים טובים. משרד החינוך אינו עושה זאת. הסתדרות המורים שותפה פעילה למחדל זה ומחפה על כשלונות. כתוצאה מכך חוגגת הבינוניות. דרכי הבריחה מבתי הספר האזוריים והשכונתיים הן רבות: יש הורים העוברים לשכונות בהן מצויים בתי ספר טובים, ואילו בחינוך הממלכתי דתי הם טוענים שבתי הספר החלשים אינם דתיים מספיק, שלומדים בהם בנים ובנות או שאין בהם מגמה תורנית.

ובכל זאת שולט משרד החינוך במתרחש בבתי הספר ביד רמה: הוא עושה זאת באמצעות תוכניות הלימודים המחייבות, ובעיקר באמצעות בחינות הבגרות. לכאורה, החליף משרד החינוך את מבחני המילת"א, שהם מבחני אינטליגנציה, במבחני הישגים; לכאורה, מונע משרד החינוך מבחני מילת"א עד סוף כיתה ט'; למעשה, מתחילים מבחני ההישגים לחדור גם לכיתות ו' בבתי הספר היסודיים, ערב כניסת התלמידים לחטיבות הביניים. החלוץ בנושא זה היה שמואל מיכאלי, מנהל גימנסיה רחביה בירושלים. לימינו עמדו מנהלי בתי הספר העל־יסודיים בעיר, ובעקבותיו יילכו רבים.

דרושה אוטונומיה

שר החינוך, יצחק נבון, ומנכ"ל משרדו, שניהם בני עדות המזרח ואנשי תנועת העבודה, העניקו השנה, כמעט מבלי משים, גושפנקא לתפקיד הסלקטיבי, הממיין ומרבד, של מערכת החינוך. האינטגרציה חדלה זה מכבר להתקיים ברוב בתי הספר העל־יסודיים. הקבצות קיימות אפילו בכיתות ה' של בתי הספר היסודיים. המורים טוענים שאין הם יכולים לעבוד בכיתות מקוטבות, אבל משרד החינוך אינו מכשיר אותם תוך כדי עבודה להוראה יחידנית, לעבודה בקבוצות, להוראה פעלתנית או להוראה משקמת. נכון הדבר שפה ושם מונהגות שיטות אלה — ביוזמת המכון לאינטגרציה של אוניברסיטת בר־אילן או במסגרות של משרד החינוך — אך כל אלה אינם אלא טיפה בים השגרה.

מן המורים דורשים הישגים, אך אין נותנים להם שיעורי עזר וכיתות טיפוליות לחלשים. המורים אנוסים ללמד מקצועות מסוימים ולהתעלם לחלוטין מן האחרים, רק משום שמשרד החינוך הצנטרליסטי החליט במקומם מה טוב לתלמידיהם. כל זמן שמורי בית הספר לא יהיו אוטונומיים, ולא יוכלו לקבוע בעצמם את תכני הלימוד ואת קצב הלימודים, יהיו כל הדיבורים על דמוקרטיה מן השפה ולחוץ.

שנת הלימודים תשמ"ו היתה שנה מתסכלת משום שלא נעשה מאמץ לרענן את מנהלי בתי הספר, לא הונהגה דמוקרטיה בית־ספרית, וההורים נשארו, בדרך־כלל, מחוץ לתמונה. החינוך הוא נושא חשוב מכדי שיופקר בידי ביורוקרטים במשרד החינוך.

יש גם הישגים

הישגו העיקרי של שר החינוך והתרבות יצחק נבון מתבטא ביוזמה למפגשים בין נוער יהודי לערבי. לדברי השר, אתמול במסיבת עיתונאים בירושלים, השתלמו 12,000 מורים, יהודים וערבים, בנושאים הקשורים בדמוקרטיה ובדו־קיום. תוכניות לימודים חדשות הועמדו לרשות המורים. גם בתשמ"ז תראה מערכת החינוך בדמוקרטיה ובדו־קיום יעד חינוכי מרכזי. אין מדובר במבצע חד־פעמי אלא בתהליך מתמשך.

את עיקר המעמסה בתחום זה נשא על גבו בשנים האחרונות מוסר ואקליר. במשרד החינוך יקום גוף מרכזי שיטול על עצמו את התפקיד בתשמ"ז וביו היתר יתאם בין 47 הגופים העוסקים בדמוקרטיה ובדו־קיום בשלום.

השר נבון מסר עוד, כי ביקש מכמה יחידות במשרדו להכין תוכניות חינוכיות שיביאו להבנה, לסובלנות ולדו־קיום בין דתיים ללא דתיים.

הישג חשוב אחר של השר נבון הוא בלימת הקיצוץ התקציבי. הודות להסכמה ולחכמה בין סיעות המערך והליכוד דוחה הממשלה את החלטה של אגרת החינוך, בין שרי האוצר והחינוך שררה מחלוקת בהיקף 60,000 שעות, שאילו קוצצו היה הדבר מביא לפיטוריהם של 2,700 מורים. השר נבון הורה לחלק שעות אלה למורים והודיע, כי יתפטר אם הממשלה תממש את הקיצוץ הזה, בשווי של 22 מיליון דולר בערך.

הישג נוסף הוא קידומם של החינוך המדעי והטכנולוגי, קידום זה יש לייחס במידה מכרעת לפרופסורים רבוצקי, אלכסנדרה מלכה, יהודה שרמי, דוד חן, וגבי גוטמן־רינר, אליעזר כוכבא ורבים אחרים. כל אלה הכינו תשתית מדעית, תוכניות לימודים וקווי־יסוד, שיהיה בכוחם להתמודד עם החינוך המדעי־טכנולוגי בשנים הבאות. בשורת בתי־ספר הוקמו כיתות מדעיות: בבית־הספר אלון ברמת השרון, ליד מכון וייצמן ובכפר־ירוק. מורי מקוה־ישראל ואהל־שם ברמת־גן מתכננים אף הם פתיחת כיתות מדעיות.

עדיין חסרות מאות מעבדות. שורר פיגור של 15־20 שנים ברמת הציוד של בתי הספר הטכנולוגיים בהשוואה לתעשייה המתוחכמת. אך הפריצה לעבר שנת אלפיים כבר החלה.

* * *

מפעל הפיס הקציב בשלוש השנים האחרונות 8 מיליון דולר לשיפוץ מערכת החינוך. משרד החינוך הקציב סכומים נכבדים לערים ולמחשבים. כן גדולה תרומת פרויקט שיקום השכונות, הרשויות המקומיות וציבור ההורים.

בעזרה אשקלון וכרמיאל הולכות מערכות החינוך המקומיות לקראת מחשוב מלא. הסמינרים ובתי הספר העל־יסודיים ממוחשבים במידה ניכרת, אך היקף ההוראה באמצעות מחשבים עדיין נמוך, וברוב בתי הספר אין הוא עולה על 40 דקות לילד לשבוע בחשבון, ו־20 דקות באנגלית ובלשון עברית.

יצחק שור

ראש דסק לענייני היום: לזי מורג
עורכת אחראית של עמודי היום: עמית אשמר

לא הולך שולל

הנסיון להציג את מנחם בגין כמי שנאנס הונה ורומה על־ידי שרון במלחמת לבנון — בסיפרו של אריה נאור: תסריט שלקוח כאילו מעולם הבדיון

מאת נפתלי בן־משה

לא קראתי את ספרו של אריה נאור „ממשלה במלחמה", האיש שהיה מזכיר הממשלה ופוטר מתפקידו. שמעתיו מדבר בטלוויזיה וקראתי את שכתב על הספר יוסי מלמן ב„דבר השבוע". נסיונו של אריה נאור להטיל את כל אשמת מלחמת לבנון („המהוללת" לפי הגדרתו של מנחם בגין) על ראשו של אריאל שרון ולשחרר מאחריות את מנחם בגין, מי שהיה ראש הממשלה באותה עת, המוצג כאדם תמים ונאור, שנאנס, הולך שולל, הונה ורומה כל העת על־ידי שרון — הוא אולי נסיון מוצלח לקידום מכירת הספר, אך רחוק מן האמת כרחוק „מבצע שלום הגליל" ממלחמות לבנון.

לפי נאור, היו שתי תוכניות מלחמה, שהתבססו על שתי קונצפציות מנוגדות. תוכנית מלחמה אחת של מנחם בגין ושל הממשלה, שמטרתה כליכולה היתה להרחיק את המחבלים מעבר לטווח של 40 קילומטר, כדי לשחרר את ישובי הגליל מאיומי הקאטיושות של המחבלים — ומכאן השם מיבצע שלום הגליל; והשנייה תוכנית מחתרתית של אריאל שרון, שבוצעה בפועל והפליגה למרחקים — מעשיית „סדר חדש" בלבנון והשלטת הפאלנגות עליה עד להסדר כולל במזרח־התיכון, הוצאת הפלשתינים מלבנון והעברתם לירדן, הפלת משטרו של חוסיין וכינון מדינה פלשתינית בירדן, ובאופן זה לפתור אחת ולתמיד את בעיית הפלשתינים, תוך הבטחת „שלמות הארץ".

לפי נאור דבק בגין במיבצע מוגבל מן ההתחלה ועד הסוף ולא סמך ידו על הרחבת ממדי המלחמה מעבר ל־40 הקילומטר, אלא ששרון, בערמה, ברמאות ובפרובוקציות, גרר את בגין ואת הממשלה כולה, תוך התכחשות בדרך עם הצבא הסורי, לפאתי ביירות ולתוך ביירות עצמה. וכך, מיבצע מוגבל שצריך היה להימשך שלושה־ארבעה ימים הפך למלחמה רבת היקפים ובעלת יומרות מדיניות מפליגות שנמשכה שלוש שנים — על אפה ועל חמתה של הממשלה ובניגוד מוחלט לרצונו של ראש הממשלה. תסריט הלקוח כאילו מעולם הבדיון.

אריה נאור, המנסה את הבלתי אפשרי — גם לדבוק בבגין וגם לבקר את מלחמת לבנון, גם להציג עצמו כאדם בקורתי ונאור וגם להצהיר אמונים לליכוד — חושב שאנו כנראה כסילים חסרי תקנה אם הוא בא למכור לנו סחורה כל־כך מפוקפקת.

* * *

חומת הקלפים שטרח נאור להקים סביב בגין, אפשר להפילה בנשיפה אחת. הרי בגין היה ראש הממשלה, ולא סתם ראש ממשלה אלא ראש ממשלה בעל תוקף ואוטוריטה, ששלט בממשלה ובשריה — לאחר שנסתלקו ממנה דיין וויצמן — שלטון ללא מיצרים. העובדה שאריאל שרון היה היזום והדוחף, שביצע בערמה ובתחבולנות שלב אחרי שלב את מהלכי המלחמה בהנאה גלוייה ובתאוותנות שאינה יודעת שבעה — אינה מפחיתה כהוא־זה מאחריותו הישירה והעיקרית של ראש הממשלה לכל המעשים והמחדלים.

לפי נאור, היה מנחם בגין, הכל־יכול בממשלתו, לא יותר מאשר בובה בידיו של אריאל שרון. הצגה מטופשת זו של הדברים עושה עוול חמור למנחם בגין, שוודאי אינו מוכן לקבל, ובצדק, שהוא היה לא יותר מאשר בובה עלובה בידי שר הבטחון שהיה כפוף לו.

איזה מין ראש ממשלה הוא זה הנותן לאחד השרים שלו להוליכו באף ומאפשר לו להוביל את צה"ל בכל הדרך הארוכה והעקובה מדם עד לביירות ולתוך ביירות, בניגוד לרצונו ובניגוד להחלטות הממשלה? אפשר לומר על בגין הכל, אך אי־אפשר לומר עליו שהוא היה בובה. היה זה בגין שטען בכל הלהט האופייני לו, שכל מהלך ממהלכי המלחמה הובא לשולחן הממשלה, נדון בה ואושר על ידה ושעוד לא היתה מלחמה דמוקרטית ומבוקרת באופן צמוד על־ידי הממשלה כמלחמת לבנון.

* * *

זה באשר להיבט המשפטי, הציבורי והמוסרי לאחריותו של מנחם בגין למלחמת לבנון. אך גם הטיעון העיקרי של אריה נאור, שבגין התכוון מלכתחילה למיבצע מוגבל ושלא היו לו כל מטרות צבאיות ופוליטיות מעבר לכך, אינו עולה בקנה אחד עם העובדות הידועות.

היה זה מנחם בגין, שכבר בראשית המלחמה דיבר על יעד של כינון מימשל יציב פרו־ישראלי בלבנון, שישליט סמכותו וריבונותו על כל שטחי המדינה. לצורך זה אף בילה לילה שלם, עם בשיר ג'מאייל, הנשיא החדש של לבנון שזה עתה נבחר בעזרת כידוני צה"ל, יומיים לפני הירצחו. היה זה מנחם בגין ולא אחר, שאמר שמיבצע של"ג נועד להחזיר את כושר ההתרעה של ישראל שנפגע קשות לרעתו במלחמת יום הכיפורים. איך אפשר להחזיר את כושר ההתרעה של ישראל ללא הוכחת כוחו של צה"ל במלחמה גדולה עם אויב סדיר וללא עימות עם הצבא הסורי?

היה זה מנחם בגין שאמר, שמיבצע של"ג הביא לשינוי מהפכני במאזן הכוחות הפוליטי והצבאי באיזור, ואף הפליג כשהוא נישא על כנפי המגלומניה עד להטיית מאזן הכוחות הגלובאלי לטובת המערב ולרעת בריה"מ, לאחר שנשקה ויוקרתה של זו הוכו קשות בסוריה.

איך התפאר בגין: שום מדינה בעולם לא הרימה תרומה כה גדולה לכוחה הצבאי של ארה"ב כמו ישראל. בשלב מוקדם מאוד — לאחר פינוי המחבלים מביירות — סיכם מנחם בגין את הישגי „מיבצע שלום הגליל" בקבעו, שהישגי של"ג עולים על כל הישגי מלחמות ישראל שקדמו; שנצחונה של ישראל בלבנון מסיר מעל לגבולותיה כל איום בטחוני וקובע סדר חדש לא רק בלבנון אלא בכל האיזור מסביב.

„ותשקוט הארץ ארבעים שנה" הכריז מנחם בגין כשהוא מבשר לעם ישראל, שלבנון תהיה המדינה השנייה שתכרות שלום עם ישראל ועל כינון איזור פוליטי חדש במזרח־התיכון, שישתרע ממצרים ועד לבנון, כשבמרכזו ישראל. לכל אלה יש להוסיף את ההכשר האידיאולוגי שנתן בגין למלחמת „יש ברירה" ואת מטבעות המוסר החדשות שטבע, שלפיהן מותר להרוג הרבה אזרחים חפים־מפשע כדי ללכוד או להרוג מעט מחבלים, שמותר להפציץ מטרופולין וערים אחרות כדי לפגוע במחבלים השרויים בתוכן, ברומה להפצצות בעלות־הברית על ערי גרמניה בעת מלחמת העולם השנייה, תוך השוואת אש"ף לגרמניה הנאצית.

הכשר זה עומד בניגוד מוחלט למה שאומר אריה נאור, בשם מורו ורבו מנחם בגין, „שלא היה מציע לפתוח במיבצע אילי היה יודע מראש, שמספר האבידות של ישראל מגיע לכמה עשרות ושל האויב למאות".

לסיכום, כל עוד היה נראה לבגין שהמלחמה צלחה וקוצרת הצלחות ותהילה, לא היה גבול לצהלתו ואף הפליג לסופרלטיביים כדי לשבח ולהלל את מעללי הממשלה ואת תוצאותיה של „המלחמה המהוללת". מאור ייתכן, שמאוחר יותר, לא הרבה זמן לאחר שהעניק לשרי ממשלתו האמיצים — שלפי תיאורו של אריה נאור לא ידעו מימינם ומשמאלם — את עיטור „מיבצע שלום הגליל" — למראה השברון הגדול שאי־אפשר היה להסתירו יותר, נאחז מנחם בגין ביסורי צער וחרטה.

מבחינה זו, ורק מבחינה זו, שונה בגין משרון האימתני וחסר המעצורים. אך זה כבר סיפור אחר, השייך אולי לפסיכולוגים ואולי אפילו לסופרים, אך אינו שייך לויכוח בדבר האחריות למלחמת לבנון. מי שאומר שלא בגין נושא באחריות העיקרית למלחמת לבנון, כאילו אמר שלא בגין נושא באחריות להסכם השלום עם מצרים. שלא כחסידיו השוטים, מנחם בגין מבין זאת ולכן הוא מתחבא ומתעטף בשתיקה.

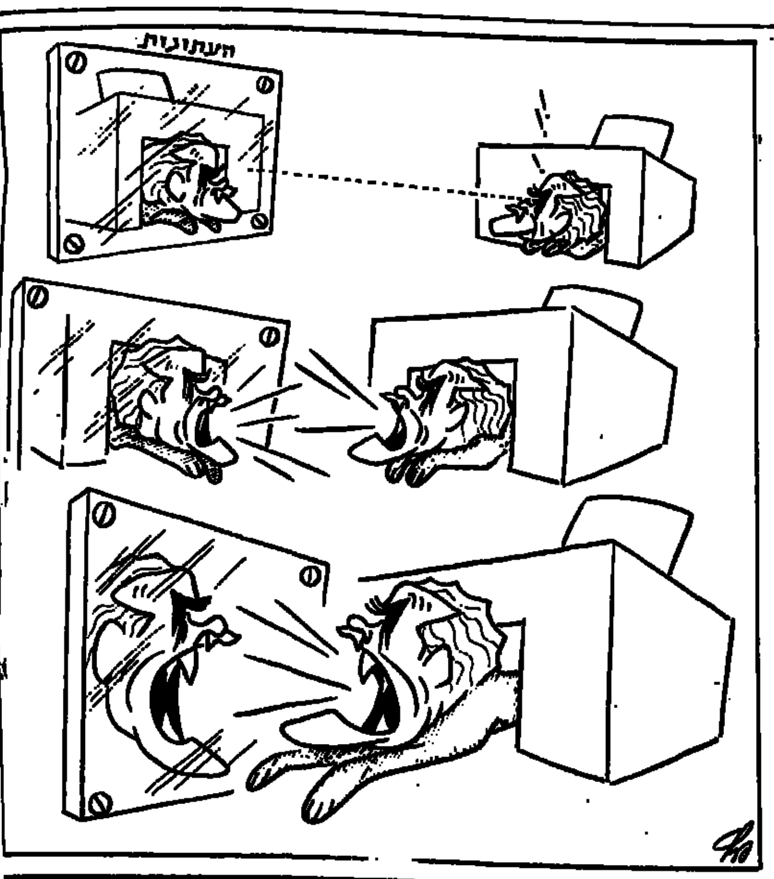

האטד וארזי הלבנון

כאשר התפוצצו פרשות ידלין, לווינסון עופר ואחרות – הקשורות במערך – גם אז „נבחו" העיתונאים. שמיר לא ניזעק. רוני מילוא לא צעק ובגין התפעל מהעיתונות הדמוקרטית

מאת לוי מורב

חוזר „מיכאל" (שמו המחתרתי של יצחק שמיר)? כך מתנהג מי שהיה נציג המוסד באירופה? היכן קור הרוח המפורסם? לאן נעלם השקט הנפשי הידוע? כך מדבר מנהיג מורם מעם? „שהעיתונאים ינבחו, לא נתחשב בכל הנבחנות". הזה הסיגנון של הדוד וההדר הנסתרים? לא יפה, מר שמיר, לדבר ככה. שר החוץ, ממלא מקום ראש הממשלה וראש ממשלה באוקטובר לא מדבר ככה. מה יגידו בחו"ל?

ואת אינה הפעם הראשונה, שבה מאבד מר שמיר את השלווה המפורסמת כל־כך. היא כל־כך ידועה, שאני מתחיל לתהות על אמיתותה. בפעמיים הקודמות, שמר שמיר השתולל, היו בוועידת חירות האחרונה, כאשר התברר לו שאין לו רוב ושלדוד לוי ושרון יש רוב בוועידה ובכנס של מרכז חירות. כאשר נטל את המיקרופון מידי יו"ר הישיבה, והעמיד את הנושא להצבעה ללא ספירה, קבע „באורח דמוקרטי" שהצעתו שלו זכתה לרוב, וככך גמר עניין.

לא מתפקד בתנאי לחץ

האמנם ייתכן שבלחץ האירועים המפלגתיים, אליהם לא הורגל מר שמיר, ודאי לא כמו קודמו, הוא איבד מעט את עשתונותיו באותו לילה טראגי של חטיפת האוטובוס בקו 300? עוד הוא נאבק מול שרון על ראשות הרשימה, והנה צריך לקבל החלטה ולתת גיבוי למעשה רצח של שבויים. ייתכן שמר שמיר פשוט לא מתפקד היטב בתנאי לחץ. ייתכן שגילו המתקדם ועצביו המרוטים מההתעסקות הבלתי פוסקת עם לוי ושרון הנושפים בעורפו, כל אלה וגם החום, הביאו לו את הסעיף.

אגב, אין זו הפעם הראשונה שהעיתונאים נובחים. נבחנו גם אחרי מלחמת יום הכיפורים. תבענו את ראשם של גולדה ודיין. הגם אז חשבו שמיר ומרעיו, שהקולות העולים מן התקשורת הן נביחות? או שמא ערבו להם הקולות כשמן המור?

וכאשר התפוצצה פרשת ידלין, ופרשת אברהם עופר ופרשת לווינסון ופרשות אחרות, שהיו קשורות למערך, גם אז נבחו עיתונאים. ושמיר לא ניזעק. ורוני מילוא לא צעק. ומנחם בגין התפעל מהעיתונות הדמוקרטית. ב־74 עמדו חברי הכנסת מול משרד ראש הממשלה ותבעו שהדרג הפוליטי יסיק מסקנות. יוצאי המוצבים ומילואימניקים שהשתחררו משירות ממושך, יצאו ועמדו מול הממשלה. אבל אז, זאת היתה מלאכת קודש.

הכל היה קדוש כדי להוריד את המערך מן השלטון.

עניני חבשלה

הצרה עם האיש הזה, שהוא כל־כך קטן, שהוא אפילו לא זוכר שהעיתונות תמכה בהסכם השלום עם מצרים, ואילו הוא עצמו היה נגד. אז נכח מר שמיר יחד עם גאולה כהן ועוד כמה פטריוטים נבובים, ושירה הגדולה של השלום יצאה לדרך. אבל לא עקשן כמו שמיר יוותר. אחרי שהחזירו 99 אחוז משטחה של סיני, יש לנו את טאבה. כאן יקום או יפול השלום, ומר שמיר עושה את הכל כדי לרסק את השלום העדין והשביר הזה.

מר שמיר אמר אתמול לגלי צה"ל שהוא כועס בגלל שנאלץ לבזבז זמן יקר על שטויות (פרשת השב"כ), במקום להקדיש את זמנו ומירצו לעניינים מדיניים, להכשלת השלום עם ירדן, מצרים והפלשתינים. הוא קורא עניינים מדיניים? והוא הדואג הראשי לטובת המדינה ובטחונה. לא, חלילה, לבטחונו האישי. לא, חלילה, לכיסאו היקר. לא להמשך כהונתו ועתידו הפוליטי. אלה אינם מטרידים אותו כהוא זה. רק בטחונה של המדינה.

האלוף (מיל.) זורע לא מוסמך לדאוג לבטחונה של המדינה. הוא קבע חד־משמעית שלא יכון הבטחון על שקר. שמיר יודע יותר טוב. הבטחון של שמיר יכון רק על שקר.

לא חשיפתן של פעולות השב"כ מטרידה באמת את יצחק שמיר, אלא חשיפת שיטות החיפוי והטיוח של מר שמיר כראש ממשלה וכאחראי על השב"כ. כי החיפוי והשקרים של שמיר כבר גרמו אולי נזק בלתי ניתן לפענוח לשב"כ. כאשר נאלצו שלושת הידועים (חוי רואי ומלכה) מראשי השירות לפרוש מן בבושת־פנים. בשעה שארבעת השקרנים המעלילים, נותני עדות השקר ומתאמי העדות נגד יצחק מרדכי — אלה ממשיכים לשרת בשירות־כה, עם כל מה שמשתמע מכך.

ואם לא יצליח שמעון פרס לאסוף מעט מן הנחישות שגילה ביחס ליצחק מודעי, זה יהיה לנו בעוד פחות מארבעה חודשים ראש ממשלה שרק משל האטד מתאים כדי לתאר את תכונותיו הטרומיות. אדם שגרם נזק רב, בזותר לשב"כ, לצה"ל, לשלטון החוק, למוסד היועץ המשפטי, לעיתונות, להשלטתו להמשך. אדם שהתנהגותו והשקפתו עומדים בניגוד מוחלט לכל מה שאנו מבינים שלטון תקין, שלא לדבר על שלטון נאור, מתקדם, אנושי ותבון.

אם אמנם תקרה הזוועה הזאת, ושמיר יהיה ראש ממשלה, צריך לעשות הכל כדי שזו תהיה כהונה קצרה ככל האפשר לטובתה של המדינה ולטובת אזרחיה.

פואד עווד במאי מגוייס

מאת שלמה גלזר

„אני בוחר נושאים פוליטיים. כי אני רוצה לעסוק באקטואליה. התיאטרון בשבילי הוא מכשיר להעברת מסרים חברתיים־פוליטיים. אני מאמין בתיאטרון מגוייס. כל תיאטרון בעיני הוא מגוייס, השאלה לאיזה מטרה ולאילו ערכים. מבחינתי אני מגוייס למדינה שלי, לחברה שלי, לבעיותיה, לקשיים שעמם היא מתמודדת. אני מוכן לעשות תיאטרון על השואה. למה שלא אזדהה עם הבעיות של העם היהודי? אני תמיד בודק את עצמי מחדש. לא אוהב ולא רוצה להיות מכשיר בידי מישהו, לכן אני מנסה קודם כל לבטא את עצמי. מובן שיש השפעות סביבתיות, כמו שאמר מרכס „ההוויה קובעת את התודעה": מציאות החיים של כל אחד מאיתנו משפיעה על דעותיו והתנהגותו".

סיכמנו להפגש בנצרת בפתח קולנוע אניאדה. פואד דייקן. בעשר וחצי עשינו היכרות, לחצנו ידיים. השיחה התקיימה במרכז התרבות בעיר, בסטודיו של פואד — כמה תפאורות וספלי קפה הוויל. פואד עווד, 29, בוגר אוניברסיטת ת"א במגמת משחק ובימוי. פעם צייר. בראשית יוני פסלה הצנזורה שני פרקים מהצגה שביים. פואד עווד, מונולוג.

„מגיל צעיר גיליתי נטייה וכישרון למשחק. מגיל שמונה אני על הבמה. העולם הזה קוסם לי. אור הזרקורים. להיות במרכז ההתעניינות. הרבה תשומת־לב. היה לי נוח וטוב עם זה. רציתי להיות שחקן מקצועי. נרשמתי לחוג למשחק באוניברסיטת ת"א. מאוחר יותר גיליתי שלבמאי יש יותר השפעה ויותר כוח מאשר לשחקן. שהשחקן מהווה כלי, דרכו מעביר הבמאי את השקפותיו ודעותיו. לכן החלטתי להמשיך ללמוד בימוי. במסגרת לימודיי, ביימתי הצגה של הסופר הפלשתיני ע'אסן כנפאני „גברים בשמש". ההצגה עוררה רעש רב שכן לראשונה העלה מישהו הצגה של סופר פלשתיני העוסקת בפליטים ובעיותיהם. לדעתי, היא היתה קיצונית הרבה יותר מן ההצגה הנוכחית שנפסלה.

„בעקבות הפירסום והביקורות הטובה קיבלתי הצעה לעבוד בתיאטרון נוה־צדק. גיליתי באותה תקופה גם את הקולנוע ואת כוחו. הייתי מבולבל מאוד וניסיתי לתפוס את כל העולם, בסוף סיימתי את הלימודים וחזרתי לנצרת. בנצרת היה קשה. עשיתי תפאורות, תאורת במה, מה לא עד שהגעתי להצגה הזאת. עבדתי עליה שלושה חודשים אינטנסיביים מאוד. היום יש לנו קבוצת שחקנים לא מקצועית, פרט לשניים — זיירן סלאמי פנטומימאי דרוזי והשחקן הראשי, מוחמד מנורה, שלמד תיאטרון באוניברסיטה.

„את ההצגה ששמה „שיר נכה מלחמה מחיפה א'" (תא"ו. פירושה מיעוטים, אקליה בערבית — מיעוטים) גיבשנו כל הלהקה יחד והיא עירוב של קטעי שירה, ריקוד ופנטומימה תוך שימוש בסמכות. היא בנויה אפיזודות־אפיזודות שהנושא מקשר ביניהן. המסר העיקרי שלה שמלחמה והרג זה דבר רע, והיא מתמודדת עם בעיית הזהות הלאומית של הדרוזים. הצנזורה (ראה מסמך מצורף) פסלה שני פרקים. הראשון מדבר על חייל דרוזי שנפצע במלחמת של"ג ונמצא במוסך שיקום על כסא גלגלים ומספר מנסיונו האישי ועל חברו הדרוזי שסרב להילחם בלבנון וספיקותיו לגבי השירות בצבא. הפרק הרביעי דן בבעיית הארמות ובבעלות עליהן ועל הילדים שגדלים וצריכים להתגייס לצבא, ודאגת האמהות לבניהן.

„אין שום הסתה בהצגה: מדובר בה על יחסים בין אנשים, שכול, והשפעת המציאות על הפרט הדרוזי שהוא חלק מהעולם הערבי. ההצגה מטפלת במציאות קיימת, נושאים שכולם מדברים עליהם ומתמודדים איתם יום־יום.

„בהתחלה הייתי ממש מיואש, ממורמר. היום כבר השלמתי פחות או יותר. אולי נתרגם את ההצגה לעברית, אולי נשנה אותה קצת. בכל מקרה אני אמשיך לביים ולעסוק בתיאטרון".

פואד עווד ממוצע קומה, עיניים חומות רכות, קול רך, מלטף משהו, אבל מאחורי המעטה הזה יש קשיחות של אדם היודע דרכו ומאמין בה, לא נשבר. במאי תיאטרון מגוייס.

צעד אחד לפני הטרוריסטים

טכנולוגיות חדשות לגילוי חומרי נפץ וכלי נשק מפלאסטיק המוברחים למטוסים יעזרו להתגבר על החולשה האנושית במערכת הבטחון

מאת אירווין אריא, רויטר

שלוש חברות אמריקניות עוסקות בפיתוח טכנולוגיות סריקה חדשות, שיעזרו לשומרים העייפים בנמלי התעופה לגלות חומר נפץ וכלי נשק מוסתרים. ייתכן כי כמה כלים כאלה נגד הטרור יהיו מוכנים כבר בשנה הבאה. „הסוכנות הפדראלית לתעופה" (פא"א) משקיעה כחמישה מליון דולר בשנה במפעלי מחקר פרטיים.

„האסטראטגיה של הפא"א היא לצעוד צעד אחד לפני הטרוריסטים", אומר ראש הסוכנות, דונלד אנגן. „לכל מכה שלהם ברצוננו להקדים תרופה".

טשאי גוזאני, מדען של חברת המחקר „סיינס אפליקיישנס אינטרנשיונל", אומר: „אנו יכולים לפתור את כל הבעיות בבת־אחת. באמצעות טכנולוגיה זו אנו יכולים לסתום חור אחד או אפילו שניים ולהקשות יותר על הטרוריסטים".

החולשה האנושית

המטרה העיקרית של מחקר חדש זה היא למצוא אמצעי הגנה נגד פצצות פלאסטיות וכלי ירי, המוברחים אל המטוסים בקלות ניכרת. כלים חדשים אלה יוכלו לפתור גם את בעיות העייפות והשיעמום של עובדי הבטחון הסורקים את מרקעי הרנטגן. „זה זמן רב אנו מחפשים דרכים להתגבר על החולשה האנושית במערכת", אומר דובר הפא"א, פרד פרארה.

בעזרת מילגות מחקר מפא"א בסכומים של כארבעה מיליון דולר לתקופה של שנתיים, עובדות ה„סיינס אפליקיישנס" מקליפורניה ו„וסטינגהאוס" בפיטסבורג, כל אחת לחוד, על סוג חדש של מגלה־פצצות, בטכניקה של „הפעלה נויטרונית בחום" (תנ"א). השיטה מבוססת על כך, שחומרים אשר נחשפו לקרינה מגיבים בקרינה חוזרת שלהם. כיוון שלכל סוג של חומר — לרבות חומרי נפץ — צורה ספציפית של קרינה, משמשים גלי קרינה אלה לזיהוי הרכבו של עצם מוסתר בדיוק כמו שטביעות אצבעות מזהות אדם. השימוש בטכנולוגיית התנ"א יוגבל לבדיקת מזוודות וחבילות, ולא נוסעים, בגלל האפשרות שהקרינה מסוכנת לבני אדם.

פקידי שתי החברות אמרו שהתנ"א כבר נוסה בהצלחה בבדיקות בנמלי תעופה ודגם מעשי יוכל לפעול כבר במחצית 1987. לו הופעל מכשיר כזה בשדות התעופה השנה, אמרו הפקידים, אולי היה מגלה את הפצצה הפלאסטית שהוחבאה על גופה של אשה שעמדה לעלות על מטוס אל־על בהיתרו שבלונדון ב־18 באפריל. הפלאסטיק לא ניתן לגילוי במכשירי הרנטגן או מגלי המתכות, שבהם משתמשים בנמלי התעופה. פצצה פלאסטית זו כבר עברה את כל מערכת הבטחון בהיתרו והתגלתה רק כיוון שסוכני הבטחון של אל־על מבצעים בדיקות ידניות.

מרחרח גאזים

טכנולוגיה מבטיחה אחרת, המכונה „סניפר" (מרחרח) תחפש פצצות במטען או על הגוף בעזרת ריחות הגאזים שמפיצים חומרי נפץ. המכשיר הוא בתהליך פיתוח על־ידי „תרמדיקס אינקורפורייטד" ממסצ'וסטס, בעזרת מענק הפא"א בסך מליון דולר, הוא מסוגל, כפי שהוכח בניסויים, למצוא חומרי נפץ פלאסטיים ודינאמיט על־ידי „ריחותיו" באוויר, כשהחומרים עוברים לידו. בינתיים, סירבו פקידי החברה לגלות פרטים נוספים בקשר לפעולתו של המכשיר או צורתו. אולם הם אמרו, כי ייתכן שאב־טיפוס שלו יהיה מוכן בראשית 1987.

לדברי המומחים, „סניפר" היה אולי מסוגל לגלות את חומרי הנפץ הפלאסטיים שהוברחו כנראה למטוס טו.ו.א. מרומא לקאהיר ב־2 באפריל. התפוצצותם הבקיעה חור במטוס בהיותו מעל יוון וגרמה למותם של ארבעה אמריקנים.

פקידי הפא"א אמרו שהם תרים אחר אמצעים לגילוי סוגי נשק חדשים העשויים מפלאסטיק במקום מתכת. אם כי חוזי מחקר טרם נחתמו. הרשות החלה להתעניין בנושא לאחר שהופיע בשוק העולמי ה„גלוק 17" האוסטרי, אקדח אוטומטי, תשעה מיליימטר, העשוי כמעט כולו מפלאסטיק. עובר בטחון מאומן היטב, אומרים פקידי פא"א, יכול לגלות במכשיר הרנטגן „גלוק 17" מוסתר, כי יש בו עוד כמה חלקים מתכת. אך הם מודים שנשק מסוג זה אולי יהווה בעיה גדולה יותר בעתיד.

„אין היום אקדחים העשויים במאה אחוז פלאסטיק, וספק אם יהיו כאלה אי פעם. אך למען הבטחון ביקשה הפא"א מהתעשייה לחשוב על דרך לגלותם". אומר דובר הרשות.

בין הטכנולוגיות המבטיחות ביותר בזמן הזה יש סוקר אינפרא־אדום, שיפעל כמעין מגלה־מתכת. בגלותו אקדח פלאסטי מוסתר כנקודה חמה על גוף חם.

מבוכה במקום תושיית אדם

מומחי הבטחון ברורים מכך, שמכשירי גילוי אלה מחליפים את החושים האנושיים במעגלים אלקטרוניים, מלבד גורמי העייפות או הסחת הדעת. אפילו שומר ערני אשוי להטעות על־ידי פצצה בצורה של מכשיר לשיער ואילו בכבנות הם מניחים, קשה לשטות.

הספקנים הקשורים למחקר מורים, שהטכנולוגיות החדשות יגדילו את עלות הבטחון בתעופה, אך אומרים שהוצאות כדאיות כיוון שיצילו חיי אדם.

„אנו מרכזים על מערכות יקרות יותר ממגלי־מתכת ורנטגן, אבל השגבנו שיהיה בהישג ידם של נמלי התעופה, והמחיר יורד אם יזמינו מכשירים רבים", אמר גוזני מ„סיינס אפליקיישנס". „נראה לי, שהמחיר הולם את הסיכה, ואנשים רבים ישמחו לשלם".

לעוני נולדו

קונגרס הנשים הסוציאליסטיות בפרו נועד לשמש „תמריץ" לנשות הארץ במלחמתן נגד הדלות

נשים בפרו – חוסר חינוך ואלימות גברית

מאת פאול איירדיל, רויטר

הנשים החברות באינטרנציונל הסוציאליסטי, שהתכנס החודש בלימה, בירת פרו לכינוסו הראשון באמריקה הלאטינית, לא תוכלנה שלא להבחין במצבן של אחיותיהן באחת הארצות העניות ביותר ביבשת. בדרכן אל מרכז הישיבות המהודר בלימה, תראינה הנציגות כיצד נשים מקבצות נדבות ברחובות או מנסות להרוויח כמה פרוטות במכירת סוכריות או סיגריות בודדות.

לפני נשי פרו עומדות בעיות עצומות. בארץ בה עוני מנוון הוא נורמה, על האשה להשיג הכנסה נוספת כדי להוסיף להכנסת בעלה, אם יש לו בכלל הכנסה, לטפל במשפחתה ולעמוד בפני הלחצים בחברה בה שולט הגבר.

„נשים כרגיל סובלות מיחס גרוע באזורים העניים יותר. זאת כנראה הדרך היחידה לגברים לבטא את תיסכוליהם", אמרה רוזה אספינוסה, מנהיגת הקבוצה לעזרת נשים „סנטרו דה מוחרס מאנואלה ראמוס".

לא רוצות ילדים

מצבה הנחות של האשה בפרו נובע בחלקו הגדול מחוסר חינוך, פורמאלי או חברתי. הנשים באזורים הכפריים יולדות בממוצע שמונה ילדים, וסיכוייהן לזכות אפילו בחינוך עממי מגיעים רק למחצית סיכויי הגברים.

לפי מחקרים, שנערכו על־ידי מוסדות האו"ם, תיכנון המשפחה הוא במקרה הטוב ביותר, בלתי־עקבי בפרו, והתוכניות מגיעות אך לעתים רחוקות לאלו הזקוקות להן ביותר — הנשים בהרי האנדים וביערות האמאזונאס, המהוות את רוב האוכלוסיה הכפרית.

הסטאטיסטיקה שפירסם המרכז לנשים ע"ש פלורה טריסטן מגלה ששלושה־רבעים מהנשים בפרו אינן רוצות בילדים נוספים, ובאזורים הכפריים כמעט אותו שיעור היו רוצות להשתמש באמצעי מניעה.

נשי פרו נודדות באלפיהן לערי החוף, נמשכות אחרי האורות הזוהרים והסיכויים למצוא תעסוקה. בסוף הן מוצאות את עצמן נאבקות על הישרדות בפרוורי העוני, שצמחו מסביב למרכזים הגדולים.

עיסוקים גבריים

הכורח לפרנס את עצמן ותכופות גם את הילדים שילדו בהיותן עוד צעירות מכדי להבין את ההתחייבויות הכרוכות בכך, דוחף רבות מהן לזנות. רבות יותר נעשות כובסות, שוטפות מרצפות, תופרות, או מוכרות סחורתן הדלה כדי להציל את משפחותיהן מרעב. אפילו בנות המזל, שזכו לבית ולמשפחה יציבה, בעייתן הגדולה ביותר של הנשים באזורים העירוניים של פרו היא העוני.

קרלה איימארה, אשה בשנות העשרים לחייה, המוכרת סוכריות וטבק מעל גבי מגש במרכז לימה, בשעה שהיא מיניקה את ילדה, היא דוגמה טיפוסית. „עלי להרוויח די כדי לחיות. מה שבעלי מרוויח אינו מספיק" אמרה.

הנשים בלימה עוסקות גם בעבודות שבארצות המערב המפותחות הן כדרך כלל עיסוקים גבריים. בפרוורי הבירה דבר רגיל הוא לראות נשים עומסות לבנים לבנייה, או אבנים לשולי הכבישים. עבודות ששכרן דל מאד.

„אנחנו נאלצות לעשות זאת כדי לשפר את מצבנו. הגברים אינם עושים עבודות אלה כי אי־אפשר להרוויח בהן", אמרה אולינדה גוטיארו, אשה מפרוור של לימה.

שלימות משפחתית

ואולם, למרות התפקיד שהן ממלאות בפרו, מתלוננות נשים על אלימות מצד החברה הגברית, במיוחד באזורים העניים יותר.

אספינוסה, המחזיקה אחד ממרכזי הנשים הוותיקים ביותר בלימה, אומרת שאונס ואלימות משפחתית הן בעיות רגילות בין הנשים הבאות לחפש עצה.

החוק של פרו מעניק הגנה רחבה לנשים. בחברה שבה 95% מהאוכלוסיה הם קאתולים, חוקי הגירושין ליבראליים למדי, ומרשים ביטול הנישואין מסיבות שונות, למן מחלת מין ועד לישיבה בכלא למעלה משנתיים. ואולם, הנשים מתלוננות שגישותיהם המסורתיות של השלטונות באזורים העניים מונעות מהם להתייחס לתלונות באופן רציני.

„החוק קיים, אך האנשים כנראה אינם מתייחסים אליו", אמרה גוטיארו.

הנציגות לקונגרס הנשים הסוציאליסטיות למדו על מצבן של נשי פרו מהנציגות של ממשלת הברית המהפכנית העממית (אפרא). האורחות נראו נבוכות משנשאלו מה השינוי שיכשר הכנס בבירה הפרואנית לנשים המקומיות. מאריה רודריגס יונס, המזכירה הכללית האוסטרית של הקונגרס, אמרה שהוא ישמש להן „תמריץ".

רשת בכבלים

„גנראל ישראלי כבול בארה"ב וזה דבר שלא ייאמן" — אמר אחד מבאי בית־המשפט בפרשת תא"ל ברעם ואשמת הברחת הנשק לאיראן

מאת חנה איש־הורוביץ, ניו יורק

„הרשת הגדולה ביותר להברחת נשק אמריקני שהתגלתה מעולם". כך הגדיר פקיד אמריקני את מסכת העסקות למכירת נשק אמריקני לאיראן, בה מואשמים, בין היתר, שלושה ישראלים, שהמפורסם שבהם הוא תא"ל (מיל.) אברהם ברעם.

מדינת ישראל לא הואשמה בקשר כלשהו לפרשה, אולם ברעם צוטט, מיד לאחר שנעצר, כאילו איים על המדינה בגילויים, אם לא תחלץ לעזרתו. היום הוא מכחיש את הציטוט הזה. אך אומר, שבבית־המשפט יילחם על חייו.

שבעה־עשר שותפים היו לקשר, לדברי התביעה. אולם רק עשרה נאשמים בכתב־האישום. מה עם היתר? התובעת לורנה סקופילד מסבירה כי השלטונות האמריקניים לא הצליחו לשים יד עליהם, והם בגדר עבריינים נמלטים. כי הבה חלק מהשמות בלתי מוכרים. אולם שניים הם ישראלים ושניהם מוזכרים בקשר לעסקה שבוצעו מעורבים ישראל וגורי אייזנברג: מר חברתי וכד „הכמפיות". כתוב בתלונה שהגיש קצין המכס. יש אומרים שהשם האחרון הוא כינויו של עורך־דין ירושלמי ידוע.

„האם סיפור האשה, והאיראני, מי שהיה הקונה בכל העסקות, אינו נזכר בכתב־האישום מפני שהוא עבריין נמלט. או שהוא עד תביעה מרכזי" לורנה סקופילד, התובעת במשפט, אינה מוכנה להשיב על השאלה. רשימת עדי התביעה טרם הוגשה.

סימני שאלה

הפרשה מסקרנת ומעוררת כמה סימני שאלה: האם מדובר בעניין רציני — כפי שהתביעה ושלטונות המכס טוענים, או במסכת מטופשת, שסוחרי נשק מירתים נקלעו לתוכה? קשה להבין איך „עצורי ברמודה" נפלו בפח ונסעו לברמודה על חכתו [illegible] — של הקונה האיראני. [illegible] תמוהה ביותר האיכויות של סמואל אבאנס, עורך־דין האמריקני־בריטי, דמות המפתח של כל העסקות, שהיה במשך שמונה שנים מנהל עסקיו הפרטיים של המיליונר הסעודי עדנאן חאשוגי.

האם יכלו הנוכרים לספק את הכמויות האדירות של נשק [illegible] ומתוחכם, עליהן עמדו להחתים? שר הבטחון יצחק רבין אמר, שסיכויים לספק נשק מבקשות ישראליים היתה כמו סיכויו שלו [illegible]. האם אכן שום גורם רשמי בישראל לא ידע על כל התוכנית הזאת?

דמות מוזרה

[illegible] של נורי אייזנברג [illegible] מספרים בקשר לעסקות ענקיות אחרות — הוא ביקש למכור מאות אלפי טונות של ברזל, פלדה ותחמושת [illegible] לתורכיה, מטוסים להאיטי [illegible]. [illegible] לישראל. [illegible] ירושלים, לעסקים [illegible] עם אנשים מסוכנים [illegible]?

הדמות המוזרה ביותר בפרשה היא זאת של [illegible] אמריקני [illegible] אשתו [illegible]. [illegible] בית־המשפט [illegible].

[illegible]

[illegible]

לשלטון אין אמון בפקידיו

עצם הופעתו של הנשיא בטלוויזיה כדי להצדיק את החלטתו בעניין החנינה לאנשי השב"כ, כדי לסיים, בצורה בלתי הולמת, את כל הפרשה, העידה על חריגים מבחינה משפטית ומוסרית בתהליכי מתן חנינות בכל תקופת קיומה של המדינה. דומני, ואחזור כאן על דבריו של שר המשפטים לשעבר חיים צדוק, כי זה יום שחור לחוקי המדינה.

מה שמוזר בכל הפרשה הוא, שהדרג המדיני, שקודם לכן הילל את ראש השב"כ ועיצה נמנו ממש אלוהים המציל את חיינו בכל אשר נפנה, לפתע הפך אותו לעבריין הזקוק לחנינה. נשאלת השאלה, אם אסור היה לפגוע בו, וזה היה המניע לא לחקור את כל הפרשה, מדוע לפתע נהפך האיש הנאמן, שהכל רצו ביקרו, בגדו בו בצורה כזאת — האם ההתייחסות האוכללה והבלתי מוסרית הזאת אינה פוגעת במערכת הבטחון העדינה ביותר, כפי שהדרג המדיני מעוניין שהעם יראה אותה, כמשהו מקודש העומד משכבו ומעלה מעל לכל?

עצם התנהגותו של הקבינט המצומצם ושל כבוד הנשיא, שהתייעצו עם עורכי־דין פרטיים אינה מעוררת חשד של התערבות פוליטית סמויה לסיום הפרשה. אולם, לשם מה קיים יועץ משפטי לממשלה, ומשפטנים במשרד המשפטים? הרי גם לנשיא יש לבטח יועץ משפטי — — האם אין אמון של השלטון בפקידיו?

חיים חצורי, איילת השחר

הפסד כפול לתנועת העבודה

תנועת העבודה הפסידה שתי עמדות־מפתח. דווקא בזמן שראש הממשלה הוא איש מפלגת העבודה. מפסידה מפלגה זו שני אנשי־מפתח, ובעמדות בכירות, בתחומים חשובים ביותר בתפקוד המדינה: לתפקיד נגיד בנק ישראל נבחר פרופ' מיכאל ברונו ולא עדי אמוראי (מזעמר „העבודה"); לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה נבחר השופט חריש ולא כומלץ „העבודה".

זהו הפסד נטו. וכשתהיה הרוטציה יש להניח כי יאבדו עוד עמדות־מפתח במשרדים אלה. זאת היא הדינמיקה: כל ממונה מביא את אנשיו איתו ומאוד חבל שכך התפתחו הדברים — כאשר ראש הממשלה הוא איש „העבודה".

אורי שדה, חיפה

היו דברים מעולם

ב„על המשמר" מה־18.6 כותב ירמי שפיר מגיר עוז: „עלינו להתבייש שנמצא בקרבנו איש כמו השר דוד לוי, שהורה לתלוש דף באטלס ישראלי". ב„הארץ" ביום 12.6.86, תחת הכותרת „קורעים, שורפים", מסופר על שר החינוך ולבין ארן ז"ל, שציווה לשרוף שקי דואר שהכילו חוברות על „התודעה היהודית", שהוזמן אצל עוזריו כדי להפיצן בבתי הספר. כדי שישמשו תרומה למצוקות הנוער, והתברר לו כי בחוברות נכללו כמה וכמה קטעים שיכלו להתפרש כקלריקאליים, פרו־דתיים מכוח. לא הועילו כל מאמצי השכנוע וההרגעה של עוזריו ומקורביו, ארן ציוה לשרוף והורה לרוץ אל בית הדואר ולהוציא את כל השקים שהכילו את החוברות. השקים חורו ואש גדולה הוצתה בלילה בחצר המשרד.

אכן, היו דברים מעולם.

ד. אפשטיין, ירושלים

הגיע תור הגיאוגרפיה

נראה שלאחר נסיונות רבים לכתוב את ההיסטוריה מחדש שלנו הגיע תורה של הגיאוגרפיה. כמו מחקרים, נותנים ערכניים ורשימות מחקר גיאוגרפיות. ישנה מגמה להצגה גיאוגרפית־קרטוגרפית סוביקטיבית מגמתית.

כי שמתחיל לזרוק למת, לגרוס „לעצור" פרוטסים ולשכתב מציאות שהוכחה במחקרים, עלול לסיים במעשיה של הכנסייה כלפי כתבים מדעיים שנגדו את השקפת עולמה — לשפוט ולאסור את הוגיהם ולהעלות באש את כתביהם.

דן יונה, תל־אביב

לא תרגום אידישאי

ב„על המשמר" מה־17.6.86 דיכתה אחד צבי"ש, במדור „אים וביתר", ברשימת קצרה ואוהבת על ספרי, „[illegible]", וכה היא כותבת: „[illegible] ותרגום אידישאי, ולבדר תרגום לעברית". ביחוד שיש בכך כדי להטעות, ברצוני להעמיד דברים על דיוקם ולציין כי אין בספרי שום תרגום אידישאי. כל הטקסטים היהודיים שבספר הם מקור ולא תרגום וכמו הטקסטים הלועזיים גם הם — תרגום עברי בדידה.

מנשה גפן, עין־המפרץ

רוח מדברית

מאת שלי יחימוביץ'

טובות רק בחו"ל

הפסטיבל הבינלאומי לנשים במוסיקה ננעל במוצאי שבת האחרון בתום שבוע גדוש ארועים מוסיקליים, שבמרכזם — נשים. נשים מלחינות, נשים מבצעות, נשים מנצחות. ייחודו וסמנוניותו של הארוע הזה וגם רמתו הגבוהה — התמוססו איכשהו בדרך לכלי התקשורת בארץ, אלה התעלמו ממנו.

ראשיתו של הארוע ברעיון של ליאורה מוריאל, מוסיקאית וכתבת הג'רוזלם פוסט ברדום, והמשכו בחצי שנה של הכנות ועבודת פרך שלה ושל שלוש נשים נוספות, כולן חברות טובות: כלילה זגגי, סוזן קירשנר, מיקי גורלסקי.

— ליאורה מוריאל, פסטיבלים הנשים הצליחו?

„כן ולא. הפסטיבל כפסטיבל הצליח במובן שכל ההופעות היו פנטסטיות; הוא לא הצליח בכך שהתקשורת בארץ התעלמה ממנו לחלוטין, וכאשר כבר כתבו — פסלו את עצם הרעיון של פסטיבל ייחודי לנשים, ולא את רמת הבצוע. מבחינת תקשורת חו"ל — זה היה פנטסטי. היו כאן כתבי רשתות רדיו וטלביזיה של רבות מארצות אירופה. בארץ, העיתונים לא שלחו אפילו את הכתבים שכותבים על מוסיקה. היו רק כמה כתבים, שמיוזמתם, לקחו את זה ככיף אישי לכתוב על הפסטיבל".

„כל הנשים שהופיעו — אומרת ליאורה — נהנו. נוצרו הרבה קשרים אישיים, אחת הזמינה אצל השניה יצירות. נוצרה כאלו שלישיה חדשה. הזמרת היוונית מרלנה ולטנו, הצ'מבליסטית האנגליה התר סלייד ליפקין, והחלילנית ההולנדית הלן מטצ'לר".

מטבע הדברים לקח הג'רוזלם פוסט את העניין ביתר רצינות. זו, כנראה, גם הסיבה לכך שחלק ניכר מהקהל היה דובר אנגלית. לחווית הפסטיבל, שמלכתחילה נועדה להיות מוסיקלית — נוספו גם אוירה ייחודית ותחושת רעות בין הקהל לבין עצמו ובין הקהל לבין המבצעות.

המסקנה העיקרית של ליאורה מוריאל היא שלדבר כזה צריך יותר ארגון ויותר כסף. „אבל אם היינו מחכים שיהיה כסף — לא היינו עושים זאת לעולם. צריך להעיז. עכשיו כבר יש לעניין דינמיקה משלה: איש הבי.בי.סי. למשל, שליווה את הפסטיבל לכל אורכו, אמר שיתן יד לכל פעילות נוספת מסוג זה".

„אחת המטרות היתה להפיץ את העובדה שנשים כתבו וכותבות מוסיקה מזה 4000 שנה", אומרת ליאורה. „הסיבה לכך שהן אינן מוכרות אינה דווקא איכות. אם פתחנו קצת את האנשים לרעיון שיש אשה מלחינה שיש אשה שמנצחת על תזמורת — זה הישג. ויש עוד דבר: הוכחנו שנשים מפרגנות לנשים, בניגוד למיתוס המקובל".

אלימות כיוזמה מקומית

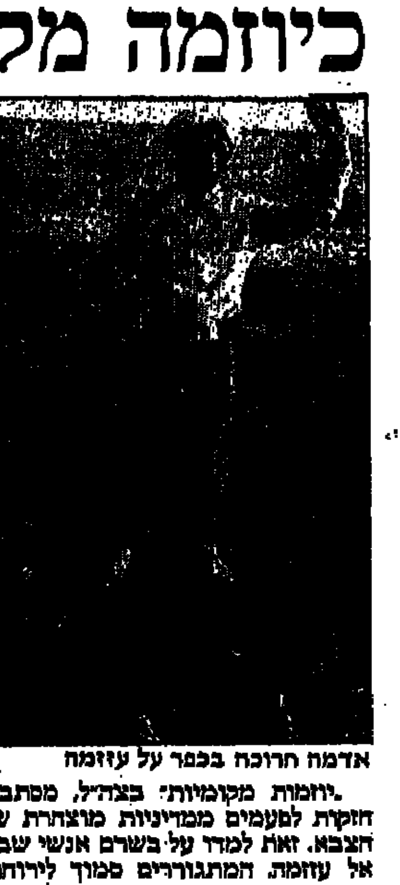

אדמה חרוכה בכפר על עזומה

„יוזמות מקומיות" בצה"ל, מסתבר, חזקות לפעמים ממדיניות מוצהרת של הצבא. זאת למדו על בשרם אנשי שבט אל עזומה, המתגוררים סמוך לירוחם. ביום חמישי האחרון שרפו חיילים את ערמות התבואה שלהם בשנית. הפעם הראשונה היתה שבועיים קודם לכן.

אנשי אל עזומה היושבים ליד ירוחם, מנהלים מאבק משפטי ממושך כדי להשיב לעצמם את אדמותיהם, שהוכרזו „שטח אש". לצורך הוכחת בעלותם בבית המשפט הם זקוקים למסמכים כתובים. מסמכים כאלה אינם בנמצא. שש שנים מתנהל מאבקם בבית המשפט, ושש שנים אין מניחים להם לעבד את אדמותיהם בשקט.

לפני חודשיים חרש צה"ל את שדותיהם הזרועים; לפני שבועיים הגיעו חיילים והציתו ערמות של חיטה קצורה. לקראת יום ששי האחרון בקשתי את תגובת דובר צה"ל לשריפה ההיא, לפני שבועיים. נאמר לי כי מדובר ביוזמה מקומית ולא במדיניות של צה"ל. צה"ל, נאמר, אינו נוקט באמצעי אלימות לפינוי בדואים משטחי אש; ונגד החיילים המציתים מתנהלת חקירה.

בתגובה הזו היתה נימה של הבטחה כי מדובר במקרה חד פעמי, בתופעה חריגה, וכי החיילים ייענשו על מעשיהם. אולם, יומיים לאחר שנמסרה לי תגובה זו, הופיע שוב קצין של צה"ל בשטחי אל עזומה, ושוב הצית ערימות תבואה. „אני אשרוף לכם את השדות עד שימאס לכם ותסתלקו מפה" — אמר להם.

ביום ששי האחרון בקשתי את התייחסות דובר צה"ל לשריפה הנשנית; בעת כתיבת שורות אלה — יום שני, טרם הצלחתי לקבלה, למרות פניותי החוזרות. הבדואים, על כל פנים, נשארו בלי תבואה. עורך דין המטפל בענייניהם אמר לי, כי אם יגישו תביעת נזיקין נגד צה"ל — קרוב לודאי שיזכו. עודה זנון, מאנשי השבט, אמר לי שהכל טוב ויפה, אבל במצב הנוכחי — אין גם כסף לשלם לעורך דין.

בודדים במערכה

מסלול „תלי"" (תגבור לימודי יהדות) בבאר־שבע, נקלע לאחרונה לקשיים. ארבעה ימים שבתו תלמידי המגמה, לאחר שהוריהם קצו בטלטול הילדים מבית־ספר אחד למשנהו.

„תלי"" נפתח בעת ששר החינוך היה זבולון המר, ולכן גם טופח וחוזק כל עוד היה המר שר החינוך. בבסיס העניין — הרעיון שיש הורים רבים, חילוניים, שאינם מתנגדים ואפילו רוצים שילדיהם יקבלו קצת מושג אודות מורשתם היהודית.

לפני 5 שנים, החליטו כמה הורים בבית הספר „תלמים" לממש את 25 אחוזי ההשפעה, המוקצבים רשמית להורי התלמידים במערכת החינוך. ההורים בחרו אז במסלול תלי", רוב ההורים, כדאי לציין, היו חילוניים. המסלול יושם לגבי ילדי כתה א', ו„הועלה" יחד אתם משנה לשנה. כשהיה המחזור הראשון בכתה ג' — כבר היו 3 כתות א' ב' ג', שלמדו במסגרת תלי".

כתום שלוש השנים הללו הועברו תלמידי תלי", בשל חוסר מקום, לבית־הספר „ניצנים". שם בגרו והגיעו לכתה ו', כשהם מורישים אחריהם שנה, ששה מחזורים מלאים. השנה קיבלו ההורים הודעה לפיה, יועברו 120 התלמידים בשנית, הפעם לבית־הספר „בילו".

„ההעברה הזו" — אומר יו"ר ועד הורי תלי", דוב יוסה — „היא משיקולים זרים. למנהל שם אין עניין עסוקה, וזו לא צריכה להיות בעייה שלנו. מטלטלים אותנו כאילו היינו סקק, שבא לפתור בעיות במערכת החינוך". ועוד אומר דוב יוסה: „הקמנו את המסלול על רקע המתח והניכור בין דתיים לבין חילוניים. רצינו להקים גשר ולחנך את הילדים לסובלנות ולפתיחות. דווקא היום, כאשר אנו זקוקים לתמיכה ולגיבוי — מקשים עלינו".

מנהל מחוז הדרום מטעם משרד החינוך, עמרם מליץ, אומר כי ההחלטה להעביר את תלי" מ„ניצנים" ל„בילו" — באה משום שב„ניצנים" לומדים התלמידים בצריפים ושוררת שם צפיפות רבה. „בביה"ס „בילו", אומר מליץ, „יש מבנים יפים, ומשרד החינוך נחוש בדעתו לבצע את ההעברה".

הורי תלי" אומרים: „השקענו זמן, כסף, יוזמה ומרץ, לרבות נסיעה ונטל כספי כבד של הסעת תלמידים מכל קצוות העיר, כדי לקיים את המסלול. ילדינו התיידדו עם כלל תלמידי „ניצנים" ונוצרה אינטגרציה ברוכה. אנו חוששים שהמעבר יביא להרס טוטאלי של המגמה ולנטישת מורים מעולים שהתקבצו והכשירו עצמם להוראה במגמה זו. לא יתכן שיינסו לפתור בעיה טכנית על גב הילדים. נמשיך במאבק עד שמקבלי ההחלטה יחזרו בהם".

בלי זבולון המר בשר החינוך, כך נראה, על כל פנים — יצטרכו הורי תלי" לנהל את המערכה כמעט לבדם.

החינוך והשכלה

מאת יצחק שור

נערי רפול צומחים בגן־הילדים

אפשר לאתר את נוער השוליים עוד בגיל הרך. אפשר גם לטפל בבעיה. משרד החינוך אינו עושה דבר.

הקיצוץ בתקציב הביטחון בכלל, ובתקציב החינוך של צה"ל בפרט, העלו מחדש את הוויכוח שהתעורר בחברה הישראלית אחרי מלחמת ההתשה: האם צריך צה"ל לטפל באוכלוסייה בעלת נתוני איכות נמוכים?

מתנגדי גיוסם של בני נוער השוליים טענו וטוענים עד היום שצה"ל הוא גוף ייעודי, ואין זה מתפקידו לפתור את בעיות החברה. יתירה מכך: צה"ל הוא צבא מודרני, הישגי, ומי שחסרים לו נתוני יסוד בלשון, השכלה ואינטליגנציה איננו מסוגל אפילו להבין את הפקודות. החזקת נוער השוליים בצה"ל איננה כדאית גם משום שהוא מהווה מאגר בלתי נדלה לבתי הכלא הצבאיים, ומקור לכאב ראש מתמיד למפקדים. במוקדם או במאוחר נפלטים צעירים אלה מן השירות טרם זמנם, ומטעם זה לא כדאי לגייס אותם בכלל.

חסידי גיוסו של נוער השוליים, וכותב שורות אלה ביניהם, סבורים, שצה"ל הוא צבא העם, ואין הוא רשאי לפטור עצמו מן החובה לענות למצוקות החברה. נוער שוליים שמצליח להשתלב וללמוד מקצוע במהלך השירות יצליח גם להשתלב בחיי עבודה במיגזר האזרחי. מי שלא גויס או נפלט, יחזור לשוליים, אלא שהפעם — ללא תקווה וללא עתיד.

לאחרונה נערך דיון בנושא זה בוועדה משותפת של ועדות החינוך, החוץ והבטחון. ראש אכ"א טען בוועדה זאת, כי פעולות החינוך של צה"ל בקרב חיילים מן האוכלוסיות החלשות לא ייפגעו באורח משמעותי. מה שמכביד מאוד על תקציב הביטחון בתחום זה, היא הירידה בהיקף התרומות לקרן ליבי. הנושא הועמס על תקציב הביטחון הרגיל, שאף הוא קוצץ.

הטיפול באוכלוסיות מיוחדות בצה"ל איננו קל ואף איננו זול, אולם דרך הטיפול בנוער זה הוכיחה את עצמה: מגייסים אותו למסגרת פחות קשוחה ואנשי חינוך, מפקדים, עובדים סוציאליים ופסיכולוגים מלווים את החיילים באורח צמוד. לאחר תום שלב הקליטה משובצים החיילים הללו לסדנאות חיל החימוש או לתפקידים אחרים.

במקביל מקיים צה"ל בתי ספר תעשייתיים, הממוקמים בתוך בסיס צבאי או לידו. הנערים מקבלים מדים, והם נהנים משירותים צבאיים שונים כמו ארוחות. הם משפצים רכב צה"ל ומחזירים אותו לשירות. ראיתי את עבודתם המועילה של נערים אלה בבית הספר התעשייתי בבית־יאל. בוגרי בית ספר זה הם בעלי מקצוע וחיילים טובים, משום שהם יודעים שהם מביאים תועלת לעצמם ולחברה.

את הנוער הזה שואב צה"ל מתוך המאגר של הרשומים בטור הסטטיסטי של „אינם עובדים ואינם לומדים" או מבין בני הנוער שעובדים בלבד. מספרם מגיע עתה ל־21.000 בערך, בגילאי 14־17.

האם יש קשר בין שיעור נוער השוליים לבין שיעור הילדים שאינם מגיעים לגן קדם־חובה? לשון אחר: האם אפשר להתחיל לאתר את הנוער הבעייתי של מחר עוד בהיותו בגן הילדים?

התשובה היא חיובית. באחד הדיונים שנערכו בנושא זה אמר יו"ר המזכירות הפדגוגית, דוד פור, דברים ברורים. מומחי המשרד בדקו מי הם הילדים המתקשים בקריאה בכיתות ג'. במהלך הבדיקה התברר, שאחוז מסויים של זאטוטים מגיע לגן רק בגיל 5, שעה ש־90 אחוזים מגיעים לגני קדם־חובה כבר בגיל 3. ילד שמגיע לגן חובה ולא ביקר בגן קדם־חובה, מפגר אחר חבריו בשנתיים לפחות. למעשה, הוא מפגר יותר, משום שאלה אשר נמצאים פחות שנים בגן הם ילדים שהוריהם סובלים מהשכלה נמוכה של עד שמונה שנים. את התת־משיגים בכיתה ג', או בגיל 18, אפשר לאתר עוד בגן.

אפשר לעקור את תהליך הצמיחה הממאיר של נוער השוליים. אפשר להקטין את הנשירה, הניכור ועבריינות הנוער. משרד החינוך יודע היכן וכיצד לאתר את הילדים המתקשים עוד בגיל הרך. אך אין הוא עושה זאת. לא כל הגנים בגילאי קדם־חובה נתונים לפיקוח. ילדים חלשים מגיעים לגני חלשות ולבתי ספר חלשים. מחמת המחסור בכוח אדם מתעלם משרד החינוך מגני קדם־חובה רבים, במיוחד מן הפרטיים, ואין הוא מעניק להם חסות והדרכה פדגוגיים.

מספר פנימיות־היום הוא דל עד להכאיב: מצויות כיום 100 פנימיות כאלה, ובהן [illegible] ילדים בלבד. מספר הילדים מן המשפחות ההרוסות, המופנים למפעל להכשרת ילדי ישראל, נמצא בירידה. מפעל זה קולט ילדים ממשפחות הרוסות בגילאי 5־12.

משרד החינוך מתקשה לקבל החלטה. הנהלת המשרד מעדיפה לפגוע בכולם. מה שאין היא מסוגלת לקבוע סולם עדיפויות המודרך על־ידי הצרכים החברתיים הדוחקים. אפשר לוותר על חלק ניכר מן המסמכים בחינוך היסודי והעל־יסודי ולהעביר את התקנים המתפנים, בהדרגה, למפקחות ולמדריכות בגיל הרך, להשתלמות גננות ולהרחבת פנימיות־היום והמפעל להכשרת ילדי ישראל.

בינתיים, הצהרת כוונות

השר נבון הכריז על מקצועות הלימוד המדעיים ועל לימוד השפה הערבית בבתי הספר היהודיים כעל בעלי עדיפות מבחינת הכשרת המורים בארץ. הצרה היא, שבסמינרים למורים, הנתונים לשליטת משרד החינוך, אין עוסקים כמעט במקצועות המדעיים והטכנולוגיים, ואילו בבתי הספר לחינוך של המוסדות להשכלה גבוהה רק מעטים מגיעים למחלקות להכשרת מורים.

אך אם בתחום הוראת המדעים והמקצועות הטכנולוגיים קיימת תשתית של תוכניות לימודים ושעות־תקן למורים, הרי שבתחום הוראת הערבית יש להתחיל כמעט מהתחלה. יתירה מכך: החלטת השר להעניק מילגות ל־50 סטודנטים במכללות להכשרת מורים — אין בה כדי למשוך פרחי־מורים כל עוד לא יהיה להם ברור שמובטחת להם עבודה במקצועם. השקעה של ארבע שנים כלימוד אינטנסיבי של השפה הערבית איננה כדאית לאדם צעיר.

במכתב ששלח השר נבון ליו"ר המזכירות הפדגוגית, דוד פור, הוא מבקש להכין סקר על הוראת הערבית בכיתות ד'־י'. המפקחים על הוראת הערבית התבקשו לבדוק את יחס מנהל בית הספר לנושא, את תרומת המורים, את הישגי התלמידים והמוטיבציה שלהם ואת חוות דעת הפיקוח.

מי יעשה זאת? זו בדיוק הבעיה. אין כיום מפקח־מרכז על הוראת הערבית. אמנם יצא מכרז בנדון עוד בספטמבר, אך שר החינוך וצמרת משרדו ידעו זה מכבר שהמפקח הקודם, משה גרגיר, עתיד לצאת לגמלאות באמצע שנת הלימודים תשמ"ו. קשה לומר שהמשרד הופתע מכך שהמפקח משה גרגיר הגיע לגיל 65. אפשר היה לנחש זאת. אלא־שצמרת משרד החינוך מתקשה בקבלת החלטות. גם מספר המשרות לפיקוח על הוראת הערבית עלוב ועצוב.

לשבחו של השר נבון ייאמר, כי הוא עושה עבודה יסודית: הוא תובע מדוד פור להכין מסד ממוחשב של נתונים, תוכניות מפורטות להכשרת מורים והשתלמותם ותוכניות למורים. השר גם הורה לדוד פור על מינויו של אל"מ ניסים עצמון לתפקיד ראש היחידה לקידום הוראת השפה והתרבות הערבית. ניסים עצמון, קצין בכיר בחיל המודיעין, תושאל לשנתיים למשרד החינוך בשל דאגת הרמטכ"ל נוכח הירידה במספר המועמדים לתפקידים מתאימים בצה"ל.

היחידה החדשה תמוקם בבית־ברל, שם מכשירים סמינר למורים ערבים, ספריה ואמצעי עזר. השאלה המרכזית היא, כיצד תתורגם הצהרת הכוונות החשובה של יצחק נבון לשפת המעשה.

ב־21.5.86 פירט השר נבון באזני יו"ר הכנסת, שלמה הילל, את פעולות משרדו בתחום הוראת הערבית. זאת, בעקבות המסקנות הבלתי־מחמיאות של ועדת החינוך על מצב הוראת הערבית בבתי הספר היהודיים. יצחק נבון שואף לכך שהערבית תהיה, בבוא היום, שפת חובה, אולם, הוא מוסיף במכתבו לשלמה הילל, אין כיום אפשרות מעשית להגיע לכך, מחמת המחסור במורים ובתקציבים.

יו"ר ועדת החינוך של הכנסת, נחמן רז, מתח ביקורת קשה על תשובת נבון להילל: „בדברי השר חסר פירוט מה ייעשה בפועל כדי להגביר את הוראת הערבית, ובכמה עובדים יתוגבר האגף לתוכניות לימודים לצורך כתיבת ספרי לימוד בערבית ליהודים..."

מצוקתו התקציבית של משרד החינוך ידועה. מכתביו של השר נבון ליו"ר הכנסת וליו"ר המזכירות הפדגוגית אינם מציינים את מספר התקנים שיתווספו לנושא הוראת הערבית. עם זאת השר מתחייב להקצות 150,000 דולר לפרוייקט זה ו־500 שעות הוראה. בתור התחלה זה יכול להיות לא רע, בתנאי ששר החינוך יתרגם את כוונותיו לשפת תקנים וכוח אדם.

ספרי ילדים

איור מתוך הספר - חיוני ועליז

כלי נגינה אנושיים

„הסיפור המופלא של כלי הנגינה" מאת סטיפאני גרי, הוצאת סירקיס. איורים: כריסטיאן קומו. תירגמה מצרפתית: לילי טרוסן. ערכה: שרה ריפין. 48 עמודים, ת"א 1986.

שפנפנה ארוכת אוזניים ודקת־גו, ושמה חריקה, יוצאת בבוקר מושלג אחד לטייל ביער ופוגשת בחלילית כרסתנית פצועה עשויה מחרס. שמה של החלילית — אוקרינה. חריקה אצה להזעיק עזרה בכפרם של כלי הנגינה, ושם היא נפגשת עם כלים שונים ומשונים: עם משפחות כלי הנשיפה מעץ וממתכת, עם כלי המיתר ועם הסנתר והאורגן. בסופו של הסיפור היא אפילו מוזמנת לחתונתם של הפיה היפהפיה הרמוניה והאורגן הענק.

האיורים, ברוחו של וולט דיסני, מאנישים את כלי הנגינה ומעניקים גוון חיוני ועליז לכלים. באמצעות העלילה והאיורים מתוודע הילד הקטן אל כלי נגינה עממיים כמו באנג'ו וקונצרטינה ואל כלי נגינה קלאסיים כמו צ'לו וסנתר. חצרת בציורים אלה היא, שאין הבחנה בין כלים שונים, כמו צ'לו ובאס או קלרינט ואבוב. במהדורה הבאה כדאי לרשום ליד כל כלי את מהותו ולהוסיף בסוף הספר מילון מצויר של כלי נגינה.

הספר עשוי לשמש השלמה טובה לתקליטים של בריטן על כלי התזמורת או לקרנבל החיות של סן־סאנס. מומלץ לגילאי 5—8.

קארטל הדלק (3)

ועדות והמלצות, ועדות והמלצות

העיסוק בנפט ובמחיריו נחשף לנושא בחדשות בסוף 1973. אז, כזכור, רובעו מחירי הדלק במשך השבוע השני של חודש אוקטובר — המחירים זינקו מ־3 דולרים ל־12 דולר לחבית. אופ"ק, ארגון המדינות המייצאות נפט, נהפך לשם דבר בקארטליזציה העולמית. 13 מדינות הנפט המאורגנות באופ"ק נחשבו ליצור אגדתי, המשלח את 13 זרועותיו, בתוך הוא מוציא את לשד הכלכלה העולמית, הופך אותו לפטרו־דולרים, ובעזרתם משתלט על הכל. אך כבר לפני 7 שנים, בשנת 1979, כאשר מחירי הנפט הגיעו לשיאם (39 עד 40 דולר לחבית) בגלל מלחמת איראן־עיראק, צפה וולטר ריסטון, מנכ"ל בנק סיטיקורפ בארה"ב, כי תוך העשור הבא יירדו מחירי הנפט וההשתמכות על הנפט של אופ"ק תפחת ותלך.

ריסטון העיר אז, בראיון שפורסם ב„יורומני", כי אין שותפים רבים לדעתו. פרופ' חיים ברקאי הקדים את ריסטון ובראיון לטלוויזיה ב־7 ביולי 1975 ליגלג על הפחדת העולם במחסור נפט ובסכנת כיבוש שוקי העולם על־ידי אילי הנפט שרובם ערבים. פרופ' ברקאי כמו מילטון פרידמן, השבועון „אקונומיסט" וארגונים רומים, הקדימו בהרבה את המאוחר. מאוקטובר 1973 ועד ספטמבר 1979 עלו מחירי הנפט מ־3 דולרים ל־19 דולר החבית. מספטמבר 1979 הוכפלו המחירים, והגיעו כאמור ל־38 דולר, ואף נשקו ל־40 דולר — ומאז החלו ליפול: בינואר 1986 נמכרה חבית נפט ב־15 דולר, ובמארס השנה ב־12 דולר, ואפילו פחות מזה. בימים האחרונים נע מחיר הנפט סביב 13 דולר לחבית. אך ישנן ספקיות נפט המוכרות אותו אף ב־9 דולרים.

אחרי הירידה

הירידה במחירי הנפט היתה, בין היתר, תוצאה מן ההצלחות של הנהגת חסכון באנרגיה. משנת 1976 ועד 1986 ירדה הצריכה הממוצעת של דלק במערב ביותר מ־15 אחוז. אופ"ק, שסיפק ב־1976 יותר מ־55 אחוז מצריכת הדלק העולמית, מספק עתה כ־40 אחוז. צצו ועלו התחליפים: בכל מקום שניתן היה, חזרו היצרנים להשתמש בפחם. פותחו אנרגיות חדשות, שהחשובה בהן היא האנרגיה הגרעינית להפקת חשמל. התברר, כי מושג ה„מלאי הטבעי" גמיש וכמותו מושפעת מן המחיר: נמצאו עתודות נפט במקומות רבים, ובוטלה האגדה על „העתודות הסופיות", שאופ"ק מכר בתחילת שנות ה־70'. בשנים סוערות אלו, וליתר דיוק בשנת 1974, הקים שר הפיתוח שלנו דאז, חיים גבתי, ועדה שבדקה פיתוח אנרגיות חדשות בישראל. התוצאה לא איחרה לבוא: תחנת הכוח מ"ר בחדרה תוכננה לראשונה להפקת חשמל מפחם, ומאז הופעלה נוסכו למשק עשרות מיליוני דולרים. אז הוחל גם בתכנון „תעלת הימים" — שלא יצאה למזלנו אל הפועל — ומונו ועדות לארגון־מחדש של משק הדלק.

בשנת 1977 מינה שר האנרגיה והתשתית, יצחק מודעי, ועדה שבראשה עמד ד"ר צבי דינשטיין. ועדה זו הגישה המלצות, שלא נתקבלו. אחריה הוקמה ועדת נבנצאל, שאף היא הגישה המלצות שלא נתקבלו. אחריה, בתחילת 1980, מינה שר האנרגיה החדש, יצחק ברמן, את ועדת רום. גם היא הגישה המלצות שלא נתקבלו. בשנת 1983 מינה שר האנרגיה החדש־ישן יצחק מודעי ועדה נוספת לבחינת מבנה משק הדלק. בראשה עמד שוב ד"ר צבי דינשטיין (ועדת דינשטיין ב').

חשיבות הוועדה האחרונה בסידרה נובעת מהעובדה שהיא דנה בנושא משק הנפט כאשר פחתה במידה ניכרת אימת מחירי הנפט. בשנת 1983 כבר היה אופ"ק ארגון מוחלש. מבחינה זו הוועדה לא פעלה תחת לחצי מחסור. גורם שהשפיע על חשיבות הוועדה היה הרכבה: בוועדת דינשטיין ב' השתתפו: יעקב גריש, שהיה הממונה על התקציבים במשרד האוצר, ישראל סחרוב, שהיה אז יו"ר מועצת המנהלים של התעשייה האווירית ומבעלי חברת הביטוח „סהר", יצחק מן, שהיה מנכ"ל הביטוח הלאומי, ברוך יקותיאלי מראשי כלל וחב' הביטוח „מגדל" וד"ר אלעזר שפר, משנה לנגיד בנק ישראל לשעבר. בראש ישב, כאמור, ד"ר צבי דינשטיין.

הוועדה הגישה את המלצותיה באוקטובר 1983. בהמלצות נאמר, כי משק הדלק זקוק בדחיפות לארגון מחדש, ובאופן יסודי, משום שכדברי אחד מחברי הוועדה, „משק הדלק, כפי שהוא פועל כיום, בנוי טלאים טלאים". הוועדה הביעה הערכתה לעובדה שמעולם לא חסר דלק בישראל, למרות מצב המיוחד.

דרושה ליברליזציה

ועדת דינשטיין קבעה עוד, כי „המיבנה הנוכחי, בו פועלות שלוש חברות הדלק, הרוכשות דלק גולמי לפי חלוקה פנימית, מחזק את דעת הוועדה כי בדק־בית הכרחי ויש צורך בשינויים יסודיים". בדק־בית יסודי, לדעת הוועדה, טמון בהנהגת ליברליזציה של משק הדלק. ליברליזציה, היינו פתיחת שוק הדלק להתחרות בין החברות. לפי המלצות הוועדה, הליברליזציה „צריכה להתבצע בשלבים ובאופן הדרגתי, תוך לימוד הלקחים מכל שלב ויישומם".

המלצה נוספת של הוועדה נגעה למינהל הדלק, שהוא הכוח המניע את המשק וקובע המדיניות. על המינהל אמרה הוועדה, כי עליו להיות רשות מנחה ומפקחת ולהימנע עד כמה שאפשר מנטילת חלק בתהליכי ביצוע.

הוועדה המליצה על מיזוג גופים בתחום הולכת הדלק, איחסונו ואספקת הדלק לצרכנים. לדעת הוועדה, כאן נוצרו במשך השנים כפילויות. אך „הואיל והתנאים השתנו במשך הזמן, מיזוג משפטי ופונקציונאלי בין הגופים השונים יפשט את המערכת ויביא לייעילות וחיסכון ניכרים".

בנושא יבוא הדלק וזיקוקו נחלקו בה הדעות. ארבעה מחברי הוועדה (גריש, מן, סחרוב ושפר) הציעו כי יבוא הדלק ייעשה גם להבא על־ידי שלוש חברות הדלק הקיימות (פז, דלק, סונול), וכי הזיקוק ייעשה על־ידי חברת בתי הזיקוק. יש לאפשר לחברת בתי הזיקוק (בז"ן) לעסוק ביבוא תזקיקים, לפי תכנית מוסכמת. אך גם שלוש החברות יוכלו ליבא תזקיקים בהיקף של 10 אחוזים מכלל צריכת הדלק, על חשבון יבוא נפט גולמי. על יבוא תזקיקים יוטלו מיסים כמקובל.

עדיין במגירה

ארבעת חברי הוועדה הללו חשבו כי סידור זה יהיה שלב ראשון בדרך לליברליזציה מלאה, שמטרתה התחרות חופשית בין החברות. וזו תביא להורדת מחירי הדלק לצרכנים.

לעומתם הציעו שני חברי הוועדה האחרים — היו"ר, ד"ר דינשטיין וברוך יקותיאלי — כי הממשלה תציע לשלוש חברות הדלק לרכוש 23 אחוז מהון המניות וזכויות ההצבעה בבתי הזיקוק. השיעור הזה נקבע כדי לאפשר המשך שליטת הממשלה בבז"ן. לפי הצעה זו, בז"ן היא שתרכוש דלק גולמי, והיא שתזקק אותו. חברת בתי הזיקוק תעסוק גם ביבוא הדלק לארץ, כלומר בהובלה הימית והיבשתית. חברות הדלק ירכשו מבתי הזיקוק את תזקיקי הדלק, יוליכו אותם משערי המפעל בחיפה (או אשדוד) ויספקו אותו לצרכנים. לשלוש חברות הנפט תישמר האפשרות לייבא ארצה תזקיקים בהיקף של 10 אחוזים מכלל הצריכה.

הצעות אלו של ועדת דינשטיין ב', הן של הרוב והן של המיעוט, עדיין מונחות במגירה, ומחכות לגואל.

חיים מרגלית

(רשימה שלישית בסידרה).

טור החדשות

801 מיליון דולר — יצוא יהלומים מראשית השנה

מראשית 1986 ועד סוף חודש יוני יגיע יצוא היהלומים ל־801 מיליון דולר — מסר משה שניצר, נשיא בורסת היהלומים, לקראת פתיחת הקונגרס העולמי ה־23 של בורסות היהלומים והתאחדויות תעשייני יהלומים שנפתח אתמול בירושלים.

לדבריו זהו הישג גדול מאד — „העלייה היא בשיעור 38 אחוז ואם יתממשו התחזיות, יגיע יצוא היהלומים המלוטשים ל־1.5 מיליארד דולר ויחזיר את הענף למקומו תחילת שנות ה־80, כלומר יצואן מס' 1". אמר שניצר. הוא ציין כי הגידול המרשים ביצוא מלווה בירידה חדה ברווחיות, עקב התחרות הגדולה בשוקי העולם והגידול בהוצאות, כאשר התמורה פוחתת והולכת בגלל הקפאת שער הדולר.

נשיא בורסת היהלומים מתח ביקורת על הממשלה בשל התמיכה הנמוכה לתעשיית היהלומים. הוא טען, כי רוב המימון בא ממקורות עצמיים, עובדה המעידה על חוסן ענף היהלומים.

מספר המפעלים בתעשיית היהלומים הגיע בשנת 1985 ל־730 ומספר המועסקים בה ל־10.800 עובדים.

חיים מרגלית

שליש מהאשראי ליהלומנים אינו מנוצל

יהלומנים אינם מנצלים כיום את מלוא האשראי שמעמיד לרשותם בנק ישראל, ובסה"כ מנוצלים כיום רק כשני שלישים מהאשראי העומד לרשות הענף.

נשיא בורסת היהלומים, משה שניצר, טוען כי היקף החובות של ענף היהלומים הוא כיום 200 מיליון דולר. מסגרת האשראי העומדת לרשותם מגיעה ליותר מ־300 מיליון דולר. אולם מתברר כי היהלומנים מעדיפים שלא לקבל את האשראי, למרות שכיום הם יכולים לתת ערבויות מסוגים שונים, ולא רק באמצעות שיעבוד יהלומים כפי שהיה בעבר.

הסיבה לכך שנפח האשראי אינו מנוצל במלואו היא, לטענת שניצר, הרווחיות הנמוכה של הענף. עם זאת אמר, כי ביטוח השער שמקבל ענף היהלומים מגיע לכ־112 מיליון דולר בלבד, מתוך יצוא כולל של 1.24 מיליארד דולר.

השנה צפוי גידול נוסף של היצוא שיגיע ל־1.5 מיליארד דולר ואולי אף ליותר.

אייל שגב

הבנקים יחוייבו לשפר השירות

הבנקים יחוייבו למסור ללקוחות הודעות בדבר פירעון של פקדונות לזמן קצוב לתקופה של יותר משנה — קובעת המפקחת על הבנקים בחוזר שהועבר לבנקים, ואשר יופעל החל ב־4 באוגוסט.

בין היתר קובעת המפקחת, כי תאגיד בנקאי חייב למסור ללקוח מידע ברור ובר־השוואה, בדבר שיעורי הריבית שלקוח משלם ומקבל בעסקיו עם התאגיד הבנקאי. לפיכך, כשתאגיד בנקאי מודיע ללקוח על שיעור הריבית התעריפית, בין אם קרדיטורית ובין אם דביטורית, לצורך קביעת העיסקה, יציין גם את שיעור הריבית השנתית המתואמת (ריבית דריבית).

הבנק גם חייב להודיע ללקוח באילו מועדים הוא יחייב או יזכה אותו בריבית. וכן ימסור ללקוח כיצד הוא נוהג במקרים שהמועד שנקבע לחיוב או לזיכוי חל ביום שאינו יום עסקים.

יצויין, כי הוראות בנק ישראל מאפשרות לבנקים להפחית את האשראי ללקוחות. בדרך כלל חייב הבנק להודיע על כך בכתב ללקוח 10 ימים מראש. אולם במקרים שהבנק חושש שהוא עלול להסתכן באי־יכולת לגבות את האשראי, הוא רשאי להפסיק או להקטין את האשראי ללא הודעה מוקדמת.

א.ש.

מחירי היצוא בדולרים ירדו ב־2% ברבע הראשון

● היצוא הריאלי לא עלה

ברבע הראשון של 1986 נרשמה ירידה של 1.9 אחוזים במחירי כלל היצוא של סחורות בהשוואה לרבע האחרון של 1985, לאחר שבמשך שלושת הרבעים הקודמים ב־1985 עלו המחירים של היצוא ב־6 אחוזים בקירוב. במחירי היצוא ללא יהלומים חלה ברבע הראשון השנה ירידה של 1.2 אחוזים בהשוואה לרבע האחרון אשתקד — נמסר מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בניכוי השפעת הירידה במחירים נרשמה ברבע הראשון השנה יציבות כמותית בסך היצוא (ללא יהלומים). דובר הלשכה הוסיף, כי מדד המחירים של היצוא מחושב מתוך ערכים בדולרים ולכן, נוסף על השינויים במחירי הסחורות, הוא מבטא גם את השינויים בשער היחסי של הדולר למטבעות אחרים, בהם נערכו עסקות היצוא. עוד נמסר, כי בינואר־מארס השנה התחזקו רוב המטבעות האירופיים לעומת הדולר ב־5 עד 10 אחוזים פרט ללירה שטרלינג, שמחירה לעומת הדולר לא השתנה ברבע זה. השינויים בשערי המטבעות האירופיים קיזזו חלקית ירידה במחירים של מוצרי יצוא שנרשמו ברבע זה.

בני שליטא:

ענף הביטוח פרוץ

ח"כ בני שליטא פנה בימים אלה לשר האוצר וביקש את התערבותו בענף הביטוח, על מנת למנוע משבר ממנו עלולים לסבול רבים. במכתבו לשר האוצר מציין ח"כ שליטא, כי ענף הביטוח פרוץ כיום לכל עבר, תוך התחרות פרועה ביותר.

„מבצעי המציאה שנותנים סוכנים מסויימים הם לעיתים הרבה מתחת לכל תחשיב כלכלי. אם יתרחש אסון מלחמתי חלילה, או אסון טבע, נוסח רעידת אדמה בקנה־מידה גדול, עלולים חלק ניכר מהמבטחים הקטנים הללו שמכרו אשליה בזול, לעמוד לפני קופות שבורות, ויותר מכך מבוטחיהם, ששמו בהם את מבטחם ובכספם" — כותב שליטא.

לדבריו, על חברות „קידום" של בנק ישראל להוות המרכז ארוס — „מכרן בחטו זו ביטוחים כדי להחזיק מעגנן. המשבר הראשון הרס את האירוליית התברה, שאין [illegible] עצמי ואין שום עתיד ובטחון לדיירים. של אשליות בשפע בימים הטובים".

א.ש.

בודקים אפשרות להקמת קרנות להון־סיכון

משרד התעשייה והמסחר ומשרד האוצר בודקים אפשרויות להקמת קרנות הון־סיכון ע"י שינוי בחוק [illegible] — הודיע יגאל ארליך, המדען הראשי של משרד התעשייה והמסחר, לחברי מועדון המחקר ופיתוח בהתאחדות התעשיינים בכנס של החברים הכלכליים והמשפטיים בגיוס הון לסרים שנערך בשבוע שעבר בהתאחדות התעשיינים.

ארליך מסר, כי תקציב המדען לתקשיב לא השתנה השנה במונחים ריאליים בהשוואה לתקציב אשתקד. הוא ציין כי חלה הרעה בנושא השתתפות וההטבות המקובלות המוצעות לגיוס הון.

אושר לגייס הון בשתתות מגבלות ממוסדות אחרות, כמו קופות, וכן כספים [illegible] קבלת מענקים מהמדען הראשי, וכן באמצעות [illegible] סם, כך שיתאפשר מימון כולל לעבון 80% מעלות הפרויקט.

גלגלי הבורסה

עלייה של 57.6% במניות נדל"ן מתחילת 1986

אתמול ירדו כל מדדי השערים של המניות, חוץ ממדדי חברות ביטוח ומתכת ומוצרית, שעלו ב־0.20% וב־0.87%, בהתאמה. ערך השוק של כל המניות החופשיות ירד ב־0.86% ושל מניות ההסדר ב־0.30%. במניות ההסדר היה עודף היצע של 3.3 מיליון ש"ח. בשוק איגרות החוב הסתכמו אתמול ב־0.5 מיליון ש"ח עודפי ביקוש לצמודות למדד ו־1.4 מיליון ש"ח עודפי־היצע בצמודות לדולר. מתחילת שנת 1986 עלו המניות החופשיות ב־29.8% ומניות ההסדר ב־8.4%. העלייה הגדולה ביותר במחצית השנה הראשונה של 1986 נרשמה במדד המניות והאופציות של נדל"ן, שעלה ב־57.68%.

הציבור הוציא אתמול יותר מ־2.1 מיליון ש"ח מקרנות הנאמנות, מזה מיליון ש"ח מ„סולידריות" ו־1.1 מיליון ש"ח מתמחות במניות.

שער הדולר היציג עלה אתמול ב־0.38 אג', ב־0.25%, ל־1.4991 ש"ח. הדולר נוסעים עלה ל־1.7762 ש"ח. הדולר השחור נע בירידה בין 1.57 ל־1.575 ש"ח.

מראשית שנת 1986 ירד השער היציג של הדולר ב־0.03%. לעומתו עלו (ב־%): לישט"ש — 6.04; מר"ג — 11.70; פר"צ — 7.48; פל"ה — 11.72; פר"ש — 15.14; ין יפאני — 22.20.

מ־1.7.85, מהתחלת התוכנית הכלכלית, ירד שער הדולר ב־0.06%. לעומתו עלו ב־%: לישט"ש — 16.12; מר"ג — 37.33; פר"צ — 31.25; פל"ה — 37.44; פר"ש — 40.89; ין יפאני — 50.83.

בשוק המניות ירדו אתמול 166 שערים, לעומת 92 שעלו ו־100 שנשארו בלי שינוי. ב־63 ני"ע היתה הפסקת מסחר. 28 שערים ירדו ב־5% ויותר ו־10 עלו ב־5% ויותר. נרשמו 1 „מוכרים בלבד" (ברנוביץ 5) ו־1 „קונים בלבד" (ת.י.ל.ן.). המחזור בשוק המניות הסתכם ב־5.6 מיליון ש"ח, מזה 3 מיליוני ש"ח במניות ההסדר. המניה הפעילה ביותר היתה של כלל, שהמחזור בה עלה ל־727 אלף ש"ח, תוך ירידת שערה ב־0.7%.

במניות ההסדר שררו ירידות שערים. ירדו ב־%: אי די בי רג' — 0.3; אי די בי ב' — 0.4; דיסקונט א' — 0.3; מזרחי מ' — 3.5; כללי — 0.4; מימון סחר 5 — 0.5; כלל — 0.7. לעומתן עלו (ב־%): אגוד רג' — 0.2; דיסקונט ב' — 0.1; פועלים מב' — 3.2.

ההיצע ההתחלתי במניות ההסדר עלה ל־3.5 מיליון ש"ח ויותר והביקוש ההתחלתי להן הסתכם ב־227 אלף ש"ח. תשואותיהן השנתיות נעו בין 11.43% (אי די בי בכ') ל־12.55% (כלל). הפועלים ש' 12.24%, הפועלים מ' — 12.26%.

במניות הבנקים המסחריים שמוצע להסדר נרשמו רק ירידות שערים: כללי מ"ר 1 — 1.1; הבינלאומי — 0.9. למניות הספנות 0.5 היה עודף ביקוש, שסופק ללא שינוי בשער.

במניות החופשיות בלטו העליות ב־10%: הפניקס 0.1, גלי זוהר 5, מ.ל.ל. 1, קיסריה 0.5, ח.מ.ן. לעומתן בלטו הירידות: פסוויות אופ' — 12.0. ב־10% ירדו: מטוויות 5, אלרוב 5, מקס 5, ירדן.

בחודש יוני ירדו המניות והחופשיות ב־8.8% בממוצע (בעוד שערך השוק של מניות ההסדר עלה ב־0.7%). הירידה הגדולה ביותר — 14.22% — נרשמה במדד השערים של מניות בנקים למשכנתאות ביוני 86'.

אלחנן דורוביץ

אדם וביתו

בעריכת צביה בן־שלום

אין מחילה למתאבדים

העתונות מדווחת על פלוני שהתאבד: „המוות אשר בחר לו היה מזעזע" או „התאבדותו המחרידה", והכוונה לאנשים שהתאבדו בקפיצה, בתליה, או בשריפה. אכן — מיתות רבות סבל: להתרסק אל המדרכה, או להיתלות עד צאת הנשמה. וגם לקרוביהם גורם הדבר סבל, וגם, כמובן, למסלקי הגוויות השרופות, התלויות והמרוסקות.

דומני, שמה שדוחף אותם למיתות מחרידות אלה הוא הטאבו הפרימיטיבי על התאבדויות והצביעות האומרת שאין לטפל במצבים שלא היו צריכים להיות, כיוון שיש לשאוף שלא יהיו התאבדויות, אין צורך לפעול להקלת הסבל של המתאבדים, ממש כאילו אמרנו שיש לשאוף שלא יהיו מלחמות, ולכן אין לפעול להקלת הסבל במלחמות ע"י איסור נשק כימי, או איזהריגת שבויים, למשל. או כאילו אמרנו שאין לשפר את תנאי החיים של אסירים, כי יש לשאוף שלא יהיה פשע.

טאבו הוא עדות לפרימיטיביות של תרבות. טאבו הוא גם סימפטום של תרבות גברית: תרבות המחמירה עם פגיעה בסמכות (חברתית או משפחתית) יותר משהיא מחמירה עם פגיעה ממשית באדם. לכן לא נתפלא שאין טאבו על אונס ולא על מלחמות, אלה הרי רק מחזקים את הסמכויות: האונס מחזק את שליטת הגברים בנשים, במשפחה, בחברה; והמלחמות, הנעשות ע"י הסמכויות עצמן, מחזקות את ציות החברה לסמכויות.

לעומת זאת יש טאבו על הומוסקסואליות, חופש מיני לנשים, גילוי עריות שלא בכפיה. דברים אלה, הגורמים סיפוק ואושר לעושיהם, אינם פוגעים לרעה בשום אדם, אבל הם פוגעים בסמכות החברתית והמשפחתית, ועל כן הם אסורים בטאבו חמור.

ומה פוגע בסמכות החברתית יותר מהתאבדות? הרי המתאבד מוציא עצמו לחלוטין משליטת החברה ומענישתה, ועל כך לא ייסלח לו. למרות שהתאבדות היא סימפטום של התרבות הגברית: תרבות השמה דגש על הישגיות ויוקרה במונחי כוח־כסף־מעמד; תרבות המזניחה את סיפוקי הביטוי העצמי והפתיחות הרגשית; והבוזה לחולשה, לכאב, לפחד, ל„כישלון" במונחי יוקרה; תרבות, שבתוך אלפי שנות החינוך שלה לצבירת דעת והישגים, אין מקום למספר שעות של פיתוח וטיפוח הרגש, האהבה, הביטוי העצמי, החשובים לאושרו של אדם לפחות כמו הידע וההישגים. כך גדלים גברים המזוהים לגמרי עם התפקיד שלהם ועם היוקרה הכרוכה בו, וכשנוטלים מהם את אלה, כאילו נטלו מהם את נפשם. וכך אנחנו שומעים על עופר, על לוינסון, על גינדי, וגם על הנער שפחד להיכשל בבחינות ועל הנער שפחד מן הצבא.

התרבות הגברית, המעוותת את אישיותנו והופכת אותה לאישות שליטה או נשלטת, המכחידה בנו את הפתיחות והאהבה, אוסרת עלינו גם את המפלט.

במדינות אירופיות אחדות הונהגו לשכות ייעוץ ועזרה למתאבדים. לא על מנת שלא יתאבדו; כי אם ייעוץ איך להתאבד בפחות סבל ואיך להשיג אמצעים לכך (בארץ, כמובן, אין כל דרך להשיג אמצעים כאלה, ולכן נאלצים הרוצים למות, לקפוץ — להיתלות — להישרף). עזרה זו ניתנת בתנאי שהעומד להתאבד מסכים לחכות שבועיים־שלושה, ולאפשר לאנשי הלשכה לשכנעו להישאר בחיים. אם לא השתכנע — מגישים לו את העזרה הדרושה לו לצורך ההתאבדות.

אין לי ספק שבדרך זו נמנעות יותר התאבדויות מאשר בשיטת הטאבו, ויתרון מבוצעות כך שגם הנפטר, גם קרוביו, וגם מסלקי גוויתו — סובלים הרבה פחות.

מגדה סמנור

חיילות למדו באורט

החודש סיימה קבוצת חיילות קורס מיוחד במינו, המאורגן על ידי יחידת ההכשרות של צה"ל בשיתוף עם משרד העבודה, עיריית כפר־סבא ורשת אורט. הקורס התחיל בספטמבר 1985 ובמשך כל החודשים הארוכים האלה למדו הבנות, בבי"ס תיכון מקצועי אורט ע"ש שפירא בכפר־סבא פקידות והשכלה כללית. בסיום הקורס הן עמדו בבחינות סיווג של משרד העבודה. הקורס הוגדר ע"י אינג' רומן פרוימוביץ, מנהל אורט שפירא, כ„פרוייקט בעל חשיבות לאומית", ובטקס הסיום הרעיפו כולם ראש העירייה, נציגי רשת אורט, נציגי צה"ל ומשרד הרווחה שפע מחמאות על הבנות, שעמלו קשה וראו בלימודיהן אתגר ודרך לקידום. בטכס נוכחו גם הורי החיילות והתוכנית האמנותית, כללה, בין היתר, „שיר ליחידה", שחיברו הבנות עצמן, לאמור: היום סיימנו/מספיק לימודים,

מספיק שעורים/עזרתם לנו, תמכתם בנו/ ובבעיות שלנו טיפלתם/מעולם לא ציפינו לזה/מעולם לא קיבלנו את זה/ לכן אתכם תמיד נזכור / ולא נשכח אתכם ואת תרומתכם/ אז באמת אלף תודות מכל הלב..." אולי לא חרוז מלהיב אבל באמת מכל הלב.

בתמונה: החיילות בטקס הסיום.

(כתבה וצילמה: חנה נדל)

לבית ספר עם אבזם צנחנים

זה כמו ביצת קולמבוס איך לא חשבו על זה קודם? מדובר בילקוט טיולים. גדול מאוד, אולי אפילו נוח, אבל למה להסתובב עמו על הגב לכל מקום? לוקחים אותו לחו"ל וכשרוצים לצאת מאכסניה לטיול בן יום או יומיים — מפרקים ממנו ילקוט גב קטן הנצמד לילקוט הגדול וקדימה! רוצים לסחוב עוד פחות? בבקשה. בילקוט הקטן יש חגורה בעלת כיס רחב ובו די מקום לנירות, ארנק כסף ממחטה ואפילו ארוחה קטנה.

פטנט של „מורן" — פירמה שכבר רכשה לה שם בעולם התיקים והילקוטים לסוגיהם.

ילקוטי בית־הספר מעוצבים לפי ההוראות של אורטופדים ולפי פיזיותראפיסטים. אחר החידושים החשובים הוא אבזם מתיחה מיוחד לפי דגם אבזמי הצנחנים. האבזם מחובר לרצועת הכתף של הילקוטים ומאפשר לילד להדק את הילקוט לגב במשיכה קלה מלפנים, גם כשהילקוט „גולש" מהגב אל הישבן בשעת ריצה. כל הילקוטים עשויים מבדים, בציפוי פולימרי האוטם מפני גשם וניתן לרחוץ אותם בקלות. ראינו ילקוט אורטופדי, בעל שדרת אלומיניום, קלת משקל, המפרידה בין גב הילד לבין ילקוטו. לילקוטי כיתות ג'־ז' נוספו גם כיסים בחוץ, לנעלי התעמלות או לכריכים. והמראה הכללי מאוד צבעוני, עליז ואופנתי. מחיר ילקוט בית־הספר נע בין 25־50 ש"ח, ומצורפת תעודת אחריות למשך שנה.

את תיקי אופנה לנשים של מורן עיצבה רנה וינפלד, בוגרת שנקר, והם מיוצרים מחומרים שונים, החל ג'ינס משופשף עם ריקמת גובלן, עד לחומר דמוי זהב או חומר פוליאוריטן שנראה כמו עור נאפה, או בוהק שחור כמו לאכה.

מורן הוקמה בשנת 1983 ביוזמה פרטית של 4 צעירים: דני ששון, מנחם וינפלד, עודד

אבזם צנחנים בילקוט ביה"ס

תיק רב־שמושי, הרבה כיסים ורוכסנים וגם קשות

ואייל שפירא. החברה מעסיקה כ־160 עובדים, מחזור המכירות לשנת 85 הגיע ל־2 מיליון דולר, כולל יצוא. בעלי החברה הצעירים מקווים להכפיל את הייצור ל־4 מיליון דולר, ואנחנו רק יכולים לאחל להם: עלו והצליחו.

חיה יוסף

אבירי השולחן העגול, כולם גברים

זה עשר שנים פועל בישראל ארגון גברי, איש, כמעט לא שמע עליו. בעולם הגדול הוא מוכר וידוע, אומרים חבריו, ומוסיפים שאלו ביניכם, שטרם מלאו להם ארבעים ומעוניינים בקשרים חדשים כאן ומעבר לים, עשויים למצוא בו כתובת.

„שולחן עגול".

סיפור שמתחיל באנגליה ב־1927, יום על ...רי גברים שמחפשים ערב חופשי מנשותיהם ...ות לשבועיים, ומוכנים לפעול לטובת הקהילה, ולטובת יצירת קשרי ידידות בינלאומיים.

הרעיון נזרע ונקלט בכל מדינות אירופה, הגיע אלינו, ומאז גם כאן, שולחנות שולחנות, ...מו רוטרי צעיר, עם סמלים ודגלים, וכתוספת של דגש חזק על אחווה ורעות, מתכנסים השולחנרים בבית אחד החברים, ומחליטים על פעילות: פעם צובעים מחלקת ילדים בבית־חולים, ופעם אוספים כספי תרומה לבית הילד, או למטרות דומות. גולת הכותרת היא ידידות. ...רוצים לקדם קשרים בינלאומיים, רק בלי פוליטיקה. יש להם מדריך המכיל שמות וכתובות בכל העולם. חבר ארגון הבא לארץ מסויימת מחייג מספר, וחברי הארגון במקום ...יר מארגנים אירוח חם בביתם, לינה, מסיבות, הכול.

זה תופס גם כשהם כאן. יתקשרו אליך, ואתה תארח.

כל שנה מנהיג „שולחן עגול" מפגשים בינלאומיים: לסקי, לחברי־ארצות־אירופה והים־התיכון, ומפגש כלל־עולמי. השנה פגישת ארצות אירופה והים התיכון מתקיימת כאן, בחודש יוני, בתל־אביב. חברי הוועדה המארגנת מצפים למאתיים אורחים מעשרים ארצות שונות. לדבריהם, חלק מהאורחים כלל לא היו מעלים על דעתם ביקור בישראל, לולא הכנס.

הם יודעים לספר על הורי ובת זוגו, שהביעו את רצונם להשתתף בכנס הזה, בתנאי שלא יחתימו את דרכונם בישראל. זוג אחר, שני רופאים גרמנים, הביעו את רצונם לעבוד בהתנדבות לתקופה של חודש בבית־חולים ישראלי בירושלים, לפני הכנס.

„שולחן עגול" הוא ארגון גברי; אך לפני שמרימים גבה בשאלת אפלית נשים, יש לציין שבחו"ל במדינות מסוימות הקימו להן נשות החברים ארגונים משלהן. הנשים, אמנם, לא נוטלות חלק במפגשים הנערכים אחת לשבועיים, אך הן משתתפות בכל הפעילויות החברתיות האחרות שעורך השולחן: מסיבות, ערבי הרצאות, טיולים וכו'.

כשמגיעים לגיל ארבעים הכיף נגמר. או שמקימים ארגון פורשים (הנקרא בחו"ל „פורטי וואנרס" (בני ארבעים ואחת), או ששוכחים מהעניין. עם זאת ניתן, עדיין, גם בגיל ארבעים ואחת להשתתף בכל הכנסים הבינלאומיים שעורך הארגון. ממילא אף אחד לא ירגיש בהבדל.

נרקיס טל־וינברג

חלומות בכחול

המשפט: אנו קורצנו מחומר שעליו נבנים חלומות" (שייקספיר) — משמש „מוטו" של „החלום המיני ופתרונו"; ספרם של מ. נאטרסון, ברנארד גורדון. הוצאת „אור עם" תרגום: נורית פלד.

במאה שעברה נחשב החלום המיני לחלום שנכשל היות שבחלומות מיניים המאווים האסורים פורצים אל תוך ההכרה. בשנות הארבעים של המאה שלנו עוד נאמרה ההלצה בשמו של פסיכואנליסט על אחת מחולותיה: „הנערה עניה ונקיה אך חלומותיה עשירים ומזוהמים" עתה בשנות השמונים מיניות גלויה נעשתה דבר מקובל והחלום המיני הפך לצורת חלום המצליח במקרים רבים לעזור לאנשים להבין את עצמם. מחברי „החלום המיני ופתרונו" מציגים בספרם יותר מ־50 חלומות ומנתחים את תכנם הארוטי בשלושה תחומים מרכזיים בחייו של כל כולם.

● התחום המיני גופא — משמעויות מיניות ממשיות נחשפות מן התוכן הגלוי של החלום ומשמעויות מיניות נוספות עשויות להתגלות מן התוכן החבוי באמצעות ניתוח מעמיק של החלום והחולם.

בעקבות הספר

● יחסים בין אישיים — החלום מספר משהו על יחסי החולם עם משפחתו, עם רעיו, ועם אנשים שונים. על רגשות אהבה ושינאה, נדיבות, קמצנות, אומץ, פחדנות ושאר תכונות אנושיות.

● עמדות פוליטיות חברתיות — בחלומות המיניים מוצאים המחברים במטופלים שלהם גם השתקפות תפיסותיהם בעניני חברה ותרבות ואפילו זיהום הסביבה גזענות ויחס לדמוקרטיה. דוגמה: אחת הנשים חלמה כי היא נאנסת. לפי שלוש הקטיגוריות מנותח חלומה כך:

● מינית — תשוקתה להאנס ופחדה מן האונס.

● בין אישית — דאגה שמא תנוצל לרעה ע"י זולתה ברגע שתיווצר בינהם קירבה רגשית.

● חברתית פוליטית — רגשי התקוממות נגד היותה מנוצלת כאישה בחברת הגברים וכנגד האיום הטמון בכל סמכות. וזהו — מה נאמר, ומה נדבר — חלום חובק עולם. חוץ מזה בריא ונעים לישון, ואם חלום מוסיף או גורע — מה לנו כי נלין.

צפרירה לוין־נור

שיר השרירים

בוורשה, בירת פולין, נערכה לאחרונה אליפות אירופה בפיתוח שרירים — של נשים. עשרות גברות צעירות ושריריות לבשו בגדי ים מזעריים, משחו את עורן בשמן ועשו שריר, לפי הוראות השופטים — כולם גברים. עיתוני הנשים של פולין התעלמו מהאירוע. פרט לשבועון „נפוץ ורציני", „קוביטה אי זיציה" (האישה והחיים), אשר פירסם עמוד של תמונות וראיונות קצרצרים עם המתחרות, מבלי להזכיר שמות ומבלי לציין מי הזוכות.

מפוף ומשם

בעריכת עלינא תורי

אורח

אל דימאולה

ניחוחות לאטיניים וים־תיכוניים

הגיטאריסט אל דימאולה השבוע בישראל

מאת עמית רוט

בזה אחר זה באים אלינו כמה מטובי הגיטאריסטים בעולם: לארי קוריאל, שהופיע אחרי ג'ון מקלפלין, ואדריאן בילו שהופיע לפני שבוע עם להקתו „הדובים". ואם לא די בכך, אל תשכחו עוד שני גיטאריסטים אקוסטיים לא־שגרתיים, שסיימו הופעותיהם בארץ, אגברטו גיסמונטי ופייר בן סוסן.

גיטאריסט השבוע הוא אל דימאולה בן ה־30, יליד ותושב עיר־שדה קטנה במדינת ניו־ג'רסי בארה"ב. עשרים הדקות של הופעתו, בביקורו לפני שנה בארץ, על הבימה הענקית של פסטיבאל הכוכבים האומלל הספיקו להציג את אחת הטכניקות השלמות והמחושבות ביותר שיכול להציע גיטאריסט בימינו — נגינה שמהממת את העין והאוזן כאחת.

אל דימאולה הוא הדוגמה הקלאסית לנגן מוכשר עם פוטנציאל גדול, שנחשף מוקדם מדי לפרסום בקנה־מידה גדול מדי. תופעה זאת אופיינית מאד לאמני רוק והדרה. אל הג'אז דרך הפיוז'ן אל־רוק.

היכולת הבלתי־רגילה של דימאולה, לנגן סולמות ומעברים מוסיקאליים במהירות עוצרת נשימה, משכו אליו תשומת־לב עצומה מאז היה בן 19 והחל להופיע עם מוסיקאים מעולים כסטנלי קלרק, צ'יק קוריאה ולני ויט. חבריו אחת מהלהקות המצליחות בג'ז המודרני —.„בחזרה לנצח".

דימאולה טוען כיום שהוא מאד לא מרוצה מכך ששמו נקשר קודם כל בטכניקת נגינה מרשימה ולא במוסיקה עצמה, אבל הוא מודה שבעבר התרכז בעיקר בנסיונות לנגן טוב יותר מבחינה טכנית, ובמיוחד מהר יותר.

בשנות ה־80 הוא מנסה לזכות בהכרה כמוסיקאי־מלחין־מוביל־להקה, שהוא גם גיטאריסט בעל טכניקת נגינה מעולה. הוא החליף את אלילו משכבר הימים, לארי קוריאל, בצלע השלישית בטריאו־מוורט הגיטארות של ג'ון מקלפלין, ומלך הפלאמנגו — ג'אן (פלמנקו גלקטיקה) — פקו דה לוצ'ייה. למרות שניגנו בגיטארות אקוסטיות וקלאסיות כונה השילוב בין השלושה, יותר מפעם אחת, „מחשמל".

אלבום ההופעה החיה, שהוקלט בערב שישי אחר בסן־פרנציסקו, מכר קרוב ל־800,000 עותקים, שהם הרבה מאד לאלבום שכולו מוסיקה כלית ואקוסטית. בנוסף לפעילות הטירו, שהניבה עשרות הופעות ברחבי העולם ותקליט אולפן „תאוות, הרד ואש", הופיע דימאולה עם ההרכב המחודש של „בחזרה לנצח" ונתן הופעות אורח, המפורסמת ביניהן נשמעת בתקליט „לכבות ועצמות" של פול סיימון בשיר „אלרגיות", ועם להקת „גו" של סטומו ימשטה. תקליטי הסולו של דימאולה נמכרים גם הם במספר רב, במיוחד שני תקליטיו הראשונים: „צוענץ אלגנטי" ו„ארץ השמש בצהרי לילה".

בתקליטיו האחרונים משלב דימאולה טכניקה מודרנית שהרשימה אותו, כמו השימוש בסינתיסייזרים. דוגמי צליל (הסינקלוויאר והפיירלייט — סי. אם. איי.).

אף כי הוא עדיין צעיר ואינו מוסיקאי בעל משקל כבד, יכולתו כגיטאריסט הופכת את הופעותיו לחובה לכל מי שמתעניין בגיטארה. בשלוש ההופעות שיקיים השבוע בארץ — 2.7 בירושלים, 4.7 בהיכל התרבות בת"א ו־5.7 בקיסריה — תוכלו ליהנות גם מכשרונו ליצור ולבצע היטב מוסיקה מלודית, עם ניחוחות לאטיניים וים־תיכוניים.

מה חדש?

בוב גלדוף יהיה „אביר"

מאת עופר ניר

בוב גלדוף יזכה בקרוב בהכרה רשמית על פעולותיו ההומאניות למען רעבי אפריקה. שר־החוץ הבריטי ג'פרי האו המליץ על הענקת תואר „קיי.בי.אי." (אביר האימפריה הבריטית) לזמר. בכך, תוקן עוול שנגרם לגלדוף — לדעת רבים וטובים — כאשר לא נכלל ברשימת מועמדי פרס נובל לשלום.

כזכור, סברו רבים בבריטניה כי גלדוף יהיה מועמד לתואר „סר" מטעם המלכה. אולם שמו נעדר מרשימת המכובדים שהוגשה לה בסוף השנה שעברה והסיבה, נמסר אז, היותו אזרח אירלנד. בעוד שתואר זה מוענק אך־ורק לאזרחי בריטניה הגדולה. לעומת זאת, לא היתה מניעה להענקת התואר „קיי.בי.אי." וגלדוף, כאמור, יוכל להיות, כפי שאמר בצחוק, האביר הראשון במצעד הפזמונים הבריטי... גלדוף הוסיף ואמר כי בהענקת תואר הכבוד האישי הוא רואה הכרה־תודה רשמית לכל חבריו שפעלו במסגרת „הבנד אייד". למען נפגעי הרעב באפריקה. בקרוב, אגב, צפוי אלבום סולו של האביר גלדוף.

מאבק של באלט שפנדאו

● לאחר חודשים ארוכים של מאבק משפטי זכתה סוף סוף להקת „באלט שפנדאו" בתביעתה, לשחררה מן החוזה שחתמה עם חברת התקליטים שלה. „באלט שפנדאו" חתמה בחברה חדשה ובקרוב ייצא תקליטון ראשון, „מאבק למען עצמנו".

● בקרוב ייצא אל המסכים סרט חדש בכיכובו של סטינג והפעם סרט תיעודי, על מסע־ההופעות שלו עם להקתו החדשה. איתה הקליט את תקליט הסולו „חלום הצבים הכחולים". את הסרט „הביאו את הלילה" ביים מייקל אפטד („ביתו של כורה פחם") ולצד קטעים שצולמו בהופעה וקטעים נוספים, בהם נראית הלהקה בהתגבשותה, תוך כדי חזרות — שזור קטע „מן החיים", לידת תינוקו של סטינג. אשתו, טרודי סטיילר, היא הכוכבת הראשית בקטע זה...

● מה שהיה מותר לאורסון ולס ולורנס אוליבייה, מותר גם לג'ק ברוס, הבאסיסט־זמר הוותיק, שכבר ביקר בארץ פעמיים. הקליט גירסה חדשה ללהיט של להקת „הקצפת" — „אני מרגיש חופשי". השיר הזה ישובץ בתשדיר פרסומת טלוויזיוני למכונית ה„רנו 21".

● ג'רי לי לואיס, ג'וני קש, קרל פרקינס ורוי אורביסון חברו להקלטת אלבום חדש, שייקרא „מחזור שנת 55". ארבעת כוכבי הרוקנ'רול הוותיקים הללו הקליטו את האלבום באולפני „סאן" בממפיס, שלא היו בשימוש כבר שנים רבות. רוי אורביסון הוא, למעשה, צלע רביעית „חדשה" בהרכב הזה שהקליט, לפני כ־30 שנה, אלבום ספונטאני עם אלביס פרסלי, ושמו „רביעיית מיליון הדולר". לצד ה„זקנים", ישתתפו בהקלטה כמה פנים צעירות — לא יותר מדי — וביניהם ג'ון פוגרטי ודייב אדמונדס.

תקליט

חשבון נפש

ג'קסון בראון – „חיים במאזון"

מאת עמית רוט

ברוס ספרינגסטין יצר עניין מחודש של תעשיית התקליטים ברוק האמריקני הבסיסי, אבל הימים האלה הם ימים קשים למוסיקאים אמריקאים מוכשרים וותיקים כג'קסון בראון, ג'יימס טיילור ניל יאנג ורבים אחרים, שאינם בדיוק „רוקרים" כמו ספרינגסטין, ומתקשים להסתגל לתעשיית המוסיקה של שנות ה־80.

תקליטו החדש של ג'קסון בראון „חיים במאזון" (LIVES IN THE BALANCE) שהופץ בידי „הד ארצי", הוא תקליט עצוב למדי, שלא מכיל את המתיקות המפתה שאפיינה רבים מהשירים של בראון.

בראון כבר הצהיר בעבר, שהוא מעריץ „רוקרים" ושהוא עצמו לא יכול להיות כמותם, וחבל שבאלבום הזה הוא מנסה להידמות ל„רוקר".

בראון בן ה־38 היגר לארה"ב מגרמניה ובאלבום הזה באופן הברור ביותר, הוא עורך חשבון נפש עם מולדתו השנייה והארץ „למענה נולד", (כפי שכותב בלהיט „למען אמריקה"). ג'קסון בראון מצליף בפוליטיקה של ימינו ובאנשים שמרכיבים את „הרוב הדומם", אך הוא מצליף תוך הצגת שאלות ותהיות שנשמעות עקרות (לפחות בהאזנות ראשונות). שיר מצויין כמו „עד שאפול" מרמז מה יכול היה בראון לעשות, אם היה מתבסס על הרגשותיו הברורות, במקום לזרוק להלל שורה של תהיות וסיפורים אוטוביוגרפיים־למחצה, תוך שימוש ברוק משטני עדכני וסאונד מרגש מלחניו בעבר, אלה תאמו להפליא את טווח הרגעות של שירתו. גם באלבום לא מבריק שכזה כדאי לשמוע את ג'קסון בראון, מהטובים בזמרי הפולק־פופ האמריקניים, שבשירים היותר מוצלחים באלבומו האחרון מתקרב לעוצמה של טום פטי, ו„שוברי הלבבות".

קצת היסטוריה

סנדי שו מוכנה ל„קאמבק"

מאת עופר ניר

בשנות ה־60 היתה הזמרת הפופולרית ביותר בקרב הדור הצעיר בבריטניה. נהגה להופיע על הבמה יחפה ובשיער פזור. ייצגה את אנגליה באירוויזיון ואף זכתה במקום הראשון. פרשה, נישאה וילדה ילדים. שבה להקליט ופרשה שנית. מה שנראה כסוף מכובד לקריירה גדולה הפך למה שאנו קוראים „קאמבק". בינתיים, „קאמבק" בקטן. אין התחייבות לפוליטיים גזוב. אבל סנדי שו עשויה, אם תרצה ואם ירצה הקהל, להפתיע. ממש כמו טינה טרנר.

התקליטון החדש של סנדי שו נקרא „האם אתה מוכן לשברון־לב". גירסה שלה לשיר של לויד קול ולהקת „המומנטים". הביצוע הוא אטרתי, נעשה תוך קריצת־עין מסויימת, ולא ברצינות ה„אמנותית" ששל מתייחס לשיריו. הבת הגדולה שלה, מוסיפה סנדי שו, מעריצה של לויד קול ולכן שמחה מאוד שאמא החליטה להקליט שיר שלו. גם קול, מותר להזכיר, מעריץ של סנדי שו... לא רק הוא, גם מוריסי, מנהיג להקת „הסמית'ס", ששיכנע אותה לפני שנתיים להקליט את שירו „יד בכפפה". מוריסי כפי תיכנן עבודה קריירה מחודשת. אבל סנדי התעברה. נכנסה להריון והשעתה את כל התוכניות עד להולדת התינוק. בצד השני של התקליטון החדש היא שרה שיר בשם „סטיבן", המוקדש למוריסי. מעין התנצלות על שתוכניותיו לגביה התפספסו...

עכשיו, לאחר הלידה, היא מוכנה לצאת להופעות, אם כי בקנה־מידה קטן ובאולמות

סנדי שו – רוצה לחזור

לא גדולים. מה שבטוח, מעריצים יהיו. קהל שלא שכח לה את הצלחתה בשנות ה־60 ואת להיטיה „תמיד ישנו משהו שמזכיר לי", [illegible] ו„בובה על חוט", שהביא לאנגליה את המקום הראשון באירוויזיון 1967. זהירו שהוא מערכת להיזכר בה. היום היא אומרת ששפשט הכריחו אותה לעשות את זה. והיא שנאה כל רגע על הבמה וכל השמעה של השיר.

שו נולדה בשנת 1947 בלונדון. שמה האמיתי הוא סנדרה גודריץ'. אדם פיית, אז (ואחר־כך גם שותקה) בריטי מצליח, שמע אותה שרה בכשרון מקומי עם להקת [illegible] אלמונית. הוא הציג אותה בפני המנהלת האישית שלו, ואחר־כך הפך בעצמו למנהל שלה. שיר־הדשם היה חלק ממסע־היחסי הציבור לזמרת החדשה. התקליטון הראשון שהוציאה „כל ומן שבא משארת" גביע כליל, אבל זה היה אחד הכשלונות הגדולים בקריירה שלה.

לאחר שורה ארוכה של להיטים נישאה למעצב אפנה (כיום היא נשואה לצוות). נישואיה כוזה בתיאטרון, ואחר־כך פרשה לגמרי מקריירה אמנותית והתרכזה בתחביב שלה: לימודים. לא שכחו אותה. וממשיכו להשקיע תקליטים שלה ולמכור אותם בחנויות. למשך שנים אחדות. הזמנה להשתתף בתקליט אחד מיוחד שהפיקו חברי להקת „הבן 17", שיר, ומבצעים מפורסמים, להיטים ידועים בביצוע חדש. גם טינה טרנר, אגב, היתה שותפה לפרוייקט מעניין זה. סנדי שרה את שירה של סילה בלק (בעצמה זמרת מפורסמת שהפכה לכוכבת תכניות אירוח בטלוויזיה בבריטניה) „מי שיש לו לב"... לא מיהרה לקפוץ על עגלת ההצלחה והתרשמה. גם לא בקאמבק מס' 2. והתקליט שהשיק אותה לעבודה מחדש.

עכשיו, היא כבר רוצה לחזור, לגמרי. עם הצלחה. „אני נהנית כמו", אומרת סנדי שו. „אני עובדת בקצב שלי, לא מטורפת, זה מתאים לי. כתוב בהיקפה נעימה כמו זו שחשתי כשהייתי בת 17 בראשית הקריירה".

הצד השלישי של התקליט

אנדרו ריג'לי — מכתב פרידה מ„וואם"

מאת עופר ניר

צעד נדיר נקטה חברת „סי.בי.אס." כאשר הוציאה לשוק את התקליטון, תקליטון 12 אינץ', במקביל להוצאתו באנגליה. זהו התקליטון השישי והאחרון של הצמד „וואם", שהגג לפני ימים אחדים את הופעתו האחרונה בפני הקהל האנגלי.

ארבעה שירים — „עמדות קרב", „להיכן הלך ליבך", „וואם ראפ 86" (גירסה מעודכנת ל„וואם ראפ" משנת 1982 הלהיט הראשון של הצמד) ו„קצה הרקוע". בקטע זה מופיע גם אלטון ג'ון, ג'ורג' מייקל, כוכבו, שר עם אלטון בלהיטו של האחרון „ניקיטה".

ובאנגליה, פרסם, אנדרו ריג'לי, החצי המוכשר פחות, הרבה פחות, של „וואם", מכתב פרידה לכל מעריצי הצמד. אגב, גם על גבי דף פנימי שצורף לתקליט, הביעו ג'ורג' ואנדרו תודה לכל המעריצים שהלכו איתם כברת־דרך ארוכה.

בעקרון, מכתבו של אנדרו אינו אלא חזרה על הצהרות שנמסרו כשסם, מטעם אנשי יחסי־הציבור וחברת התקליטים שלהם. לפיהם עמדו ממילא לפרק את הצמד ורק הקדימו את הביצוע. „לא רצינו", כותב אנדרו למעריצים, „להמשיך ולהוציא תקליטים דומים לאלה שהקלטנו בעבר, ללא אותה התלהבות שאיפיינה אותם".

זו לא היתה החלטה קלה, הוא ממשיך וכותב, אבל צריך היה לבצע אותה. מה גם ששנינו, הוא וג'ורג', רוצים לגלות עניין רב יותר בפרוייקטים נפרדים ופחות ב„וואם".

והעיקר, הוא מסיים, ג'ורג' והוא נשארו הידידים טובים כשהיו. זה בסופו של דבר העיקר.

רבני בריטניה וצרפת נגד „יצוא" אלימות מישראל

מאת זכריה חורדי
כתב „על המשמר"

רבני בריטניה וצרפת יצאו נגד ההקצנה והאלימות המילולית בישראל בדיון על יחסי המדינה ויהדות התפוצות שנערך במסגרת המושב השנתי של חבר הנאמנים של אוניברסיטת בר־אילן.

רבה הראשי של צרפת, הרב רנה סיראט, מתח ביקורת חריפה נגד ההקצנה והאלימות שמדינת ישראל מייצאת לחו"ל. תפקידם של הרבנים בישראל — הטעים — הוא לא לעסוק רק בבעיות פנים־יהודיות, אלא גם בבעיות אנושיות כלל־עולמיות, כבעיית השחורים בדרום־אפריקה.

רבה הראשי של בריטניה, הרב עמנואל יעקובוביץ', יצא בביקורת נוקבת נגד הקיטוב החילוני־דתי בישראל, המוציא את דיבת המדינה רעה, ועלול לגרום לפילוגו של העם היהודי.

הוענקו תארי יקיר ועמית של איגוד עורכי כתבי־העת

מאת אשר שילוני
כתב „על המשמר"

תארי יקיר האיגוד ועמית כבוד מטעם איגוד העורכים של כתבי עת תקופתיים בישראל הוענקו בסוף השבוע בטקס שנערך במלון „מוריה" בירושלים במעמד יו"ר הכנסת שלמה הלל.

שלמה הלל התייחס בדבריו לדרך סיקור הפרשיות האחרונות במדינה על־ידי העתונות ובין היתר אמר, כי לא פעם מציגה העתונות את הדברים באור שונה מאשר ההתרחשות במציאות. אולם העתונות היא גורם חיוני שאין לחיות בלעדיה.

מקבלי תארי עמית כבוד הם: ראש עיריית חולון ומי שהיה במשך 18 שנה יו"ר מרכז השלטון המקומי, פנחס אילון, אסתר הרליץ, בעבר שגרירת ישראל בדנמרק ומזכירת נעמ"ת, וד"ר דן כספי, מרצה לנושא עתונות ותקשורת באוניברסיטת ירושלים. בתואר יקיר האיגוד זכו ותיקי האיגוד אשר יוסף, לוש ליבר, צבי מגן, אלכסנדר מנור, חיים ריבלין ואברהם חלילי.

● קורס למהנדסים המיועדים להפעיל את תחנת הכוח רוטנברג בתחילת שנות ה־90 הסתיים בימים אלה. בקורס השתתפו 15 מהנדסים, אשר מרביתם עולים חדשים. כן השתתפה בקורס מהנדסת אחת.

הוועדה המקומית לתכנון ובניה גליל מרכזי
רח' לוחמי הגטאות 10, עכו
חוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
מרחב תכנון מקומי גליל מרכזי עכו
נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965, כי במשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה הגליל המרכזי בעכו הוגשה בקשה לשלת הקלה ובניה בתיק מספר 1409184־8 ע"י מר נאסר + נדה מחמד אבו סלח במקום: סכנין, בגוש 19314 חלקה 65.
מהות ההקלה: בניית קומה שלישית במקום שמותר לבנות 2 קומות בלבד.
כל שמעוניין רשאי להגיש התנגדות למשרדי הוועדה המקומית ברח' לוחמי הגטאות 10 עכו, תוך 14 יום מיום פרסום הודעה זו.
משה סלע — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה, הגליל המרכזי, עכו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג מסככת חניה למסעדה והקלה למרווח הירום מתוך לקו בבנין ברחוב שוקן מס' 30 גוש 7061 חלקה 197 תיק בנין 3/20725.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב–יפו

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה
ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור בנית מגורים לבית על חלקות 5"ו בגוש 8235 בנוה איתמר בחריגה, מבוקשת כהקלה: 6%.
את התכנית מס' 269/86 ותכנית מס' 270/86 ניתן לראות במשרדי הוועדה.
התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.
י. אלראי
יו"ר הוועדה המקומית

ועדת משנה לתכנון ולבניה חולון
ת.ב. 109
הודעה על־פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה שהוגשה לוועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 86 בגוש 7170, רח' ביל"ו מס' 7 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א) אחוזי בנייה 6% משטח המגרש 570 מ"ר לכל הקומות; ב) קווי בניין 10% הצדדיים (צפוני ודרומי); ג) מעלית 5%; ד) תוספת קומות 2.5% עבור הקומה החמישית הנוספת; ה) שינוי ייעוד בהסכמה מיוחדת; ו) שונות.
החלקה הנ"ל נמצאת באיזור מגורים ד'. את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה, בעיריית חולון, רח' וייצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.
התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת.
עו"ד ח. שרון — מ"מ ראש העיר
יו"ר ועדת משנה לתכנון ובנית חולון

הוועדה המקומית לתכנון ובניין עיר בני־ברק
הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965
„עלה" מרכז שיקום וקידום לילדים פגועי מוחין הגישו בקשה לוועדה ואת בתכנית מס' 19509 לבניית בניין בן 3 קומות מעל קומה מפולשת ברח' עוזיאל 66, גוש 6187 חלקה 279, באזור ציבורי. בהקלות הבאות: 1) קומה מפולשת ומעליה שלוש קומות; 2) שלוש קומות בנות 40% כל קומה במקום ארבע קומות בנות 30% כל קומה, וזו שלא בהתאם לתכנית בניין ערים 142 החלה במקום.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הוועדה המקומית בעיריית בני־ברק בשעת קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לוועדה המקומית, תוך 14 יום מיום פרסום זה.
מר מ. אירנשטיין — יו"ר הוועדה המקומית לבניין ותכנון עיר בני־ברק

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה
הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי ה"ה ארווי ושטיל לאישור בנין חרש ברמת־אשכול מגרש 309 בגוש 10792. הבקשה כרוכה בכליסות למרווחים.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העירייה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות: 08.00־11.30.
המעונין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.
איתמר ינובריך, מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ובניה נצרת עילית
ניתנת בזאת הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה נצרת עילית בקשה להיתר בנית בגוש 16537 חלקה 2, רח' כרמל 6/6 בשם ליכוביץ. קווהר המבקש הקלה של 6%, דהיינו: 81% במקום 75% בניה מותרת.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הוועדה המקומית במקום, בימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו, רשאי להגיש התנגדות להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לוועדה המקומית במשרדי העירייה.
מנחם אריאב — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ובניה, נצרת עילית

טלוויזיה

09.00 שעת כושר — הפעלה גופנית לכל המשפחה. תרגילים לשיפור הכושר הגופני בליווי מוסיקלי והכנסת מורה להתעמלות 09.15 פרפר נחמד — בקייץ 09.40 אל־סיד סידרת אנימציה בת 26 פרקים מספרת את קורותיו ועלילותיו של אל־סיד הקטן, בספרד, בתקופת ימי הביניים 10.05 זה רק ויליאם... — סדרת הרפתקאות. בפרק הראשון: ויליאם ומכתב הבקשה 10.30 להקת דאייר סטרייטס — חברי להקת הרוק האנגלית דאייר סטרייטס מספרים על עצמם, על הלהקה שלהם ושרים משיריהם המפורסמים 14.00 שעת כושר — הפעלה גופנית לכל המשפחה 14.15 היפה והחיה — גירסה מודרנית לאגדה ידועה. סוחר שאיבד את כל רכושו תועה בדרכו ומגיע לטירתה של החיה. הוא קוטף ורד בגינה לצו, להביא לבתו היפה, והעונש על כך הוא שהיפה תבוא לגור בטירה. הסרט מתאר את מערכת היחסים בין היפה לחיה תוך העמדת העולם האנושי מול עולם החוכמה והאמת המוחלטת 16.15 קרובים קרובים — הטובים לטיס — הגיעה העת — אביחר מתגייס לצה"ל. המאורע מרגש את כל המשפחה. חולמים על טייס 17.00 ערב חדש — מנחה: רפי רשף 17.30 גארפילד — סידרת הנפשה. גארפילד הוא חתול מפונק, השולט באדונו. הפרק הראשון: הכירו את גארפילד 17.55 החלת רגליים — סדרת הרפתקאות בריטית לנוער. הפרק העשירי: הנערים מסייעים למשפחת ויש בבציר הענבים ומתקשים להחליט בעניין המשך המסע להרים הלבנים 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 טלוויזיה — סדרת תעודה. פרק שביעי: דרמות בטלוויזיה — תפקיד הדרמות והשפעתן. בפרק מתאר כיצד מנסות הדרמות, לעתים במכוון, להשפיע על מנהגים או מאפיינים הכרתיים של אוכלוסיות שונות 19.30 חדשות (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 משפחה במבחן — סידרה משעשעת. הפרק השישי: הביקור של ברניס לאחר שעשה אליוה להלמותיה של ברניס, ריצארד ממליץ, שתפנה לפסיכיאטר. פיט מוטרד מכר מאור 20.30 כלבוטק — מגזין לצרכנות ולאיכות חיים 21.00 מבט לחדשות 21.40 מבט שני 22.20 מאגנום, שם הפרק: סמיך יותר מדם. טיסי נעצר בידי משמר החופים ומושלך לכלא האגייה. הוא מסרב להיעזר בשירותיו של מאגנום ומתכוון להודות באשמה. אבל מאגנום אינו מרפה ומצליח להוציא לאור את חפותו של טיסי 23.10 מוסיקה: שוברט — סונטינה אופוס 137 מס' 2 מנגנים: מנחם צוקרמן — כינור, מרק נייקרוג — פסנתר 23.35 מסוקו של מקום חדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 צלילי בוקר 07.07 בוקר טוב — היידן: שלישיה בדו מג'ור; מוצרט: אריה מתוך נישואי פיגארו בעיבוד לחליל ופסנתר; לואי דרואה: וריאציות על אריה מאת פאזיילו 07.50 שורית מוסיקלית — י.ב.באך: סונטה מס. 1 מג'ור לחליל וצ'מבלו; פרוקופייב: פתיחה על נושאים יהודיים; טורינה: קאנטו מסביליה; פגניני: קונצ'רטו מס. 1 לכנור ותזמורת; ראבל: בולרו 09.30 קונצרט בוקר — באך: קנטטה מס. 140; מוצרט: קונצ'רטו מס. 12 בלה מג'ור לפסנתר ותזמורת ק. 414; מאהלר: סימפוניה מס. 7 במי מינור 11.57 מגישים שיר 12.05 מוסיקה קאמרית — פאבל ואסא: סוויטה לחליל ופסנתר; ברהמס: חמישיה לפסנתר בפה מינור 13.00 קונצרט צהרים — סזאר פרנק: וריאציות סימפוניות לפסנתר ותזמורת; ברהמס: סונטה לכנור ופסנתר אופ. 108 ברה מינור; דבוז'ק: רביעיית פסנתר מי במול מג'ור; צ'ייקובסקי: סימפוניה מס. 5 אופ. 64 במי מינור 15.05 ממרוץ התקליטיה 16.00 קונצרט מנחה — מנדלסון: מלודיה; בטהובן: קונצ'רטו מס. 5 לפסנתר ותזמורת „הקיסר"; ברהמס: סימפוניה מס. 1 אופ. 68 בדו מינור; פרוקופייב: לקט מתוך הבאלט פרח הסלע 18.30 אתנחתא — בשידור חוזר (13.12.84) בוקו בייקסון — פסנתר: באך: טוקטה בדו מינור ופוגה ברה מינור; כוהנקי: סונטה במי מינור; שופן: בלדה בסול מינור; ראבל: סונטינה; בן חיים: 3 קטעים מתוך ליטוס: אטיוד מופת 20.05 ערב טוב — ברהמס: וריאציות על נושא היידן 20.27 מגישים שיר 20.30 מאולמי הקונצרטים שלנו — התזמורת הקאמרית הישראלית/ נעם שריף/ אוראלה חלמי־לוי/ האן דה פרידאבנד (4.3.86) מאבלכל: קנן ברה מג'ור; צ'מרוזה: קונצ'רטו לאבוב וכלי קשת; סליירי: קונצ'רטו בדו מג'ור לחליל אבוב ותזמורת; פורה: 3 קטעים לחליל ותזמורת קאמרית; שוברט: סימפוניה מס. 5 בסי במול מג'ור, 22.30 פעם ועוד — שוסטקוביץ' קונטרפונקט ל־10 כלים 23.00 ברק הברוק ודסיי רנסנס (ש.ח.)

רשת א'

07.30 היו שירים — פזמונים ישנים ואהובים. 08.05 חונה — עם בני הגדל. 09.05 השיר לא תם — שירים עבריים 09.30 מפגש — מגזין לבעיות משפחה והורה בשידור חי 10.30 רדיו קל — תוכנית יומית בעברית קלה 11.10 שירים עבריים 11.30 השכלה דיעת לכל — קהילות ישראל — בהדרכת ד"ר יוסף טובי והפעם: לוב 12.05 מצלילי המורה בבקשתך 14.05 לבת ולבן ולכל המעוניין — א) פינת הספור המוסר — והפעם: עלי וגלו; ב) ביטוי ביטוי בנב בנגו ג) ילדי הבית המחר 14.45 לילדים הגדולים — חתול בשק — ילקוט כלים 15.25 השכלה דיעת לכל — חיי, כאנו נהנה — אנגלית 15.55 ספר חדש — סקירה 16.05 ספרי פליטי 17.12 מגישים שיר 17.30 האוניברסיטה המשודרת „אותיים בחושה" [illegible]

סיור בהדרכת ד"ר יוסף כרמלי והפעם: מעמדה של חיפה בין ערי ישראל 18.06 מינחת ערב 18.30 פרקי היום התנ"ך 19.05 שעור בתלמוד 19.30 שיחות לעולים 22.05 שנינו ביחד וכל אחד לחוד.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה 08.05 התחיל בגדולים — תכנית לתלמידים בחופשה 09.05 ביקור בית — עם רבקה מיכאלי 10.05 כל צבעי הקשת — מגזין יומי 12.10 גל פתוח — חדשות ופזמונים 13.00 בחצי היום — חדשות ופזמונים 14.06 יש ענין — עם גבי גזית 15.05 רגעי קסם 16.05 תוצרת הארץ — תכנית בבקשתך לשירים עבריים 17.10 יומן כלכלה 17.30 על מספרים ואנשים — מגזין המשק והחברה 18.06 אצבע על הדופק — שבועון בעניני בריאות ורפואה 18.45 היום בספורט 19.00 היום הזה 19.35 עולם חדש — מגזין חדשותי לעניני האדם וסביבתו 20.05 פרקי חזנות כבבקשתך 22.05 עוד פעם אחת — תכניות בשידור חוזר — בכוף ראשון — עם הספרת גלילה רון־פדר 23.05 קפה ראשון — חידונים מגוונים בהשתתפות המאזינים עם שמוליק רוזן

גלי צה"ל

05.55 באמן מילולי. 06.05 אוניברסיטה משודרת. מרד יצירה והתגלות יצירה וקומוניקציה מרצה: פרופ' שלמה שוהם. 06.30 עקומים עין — מידע ומוסיקה לתחילתו של יום. עם לאה עוז. 07.07 שבע אפס שבע — עם איתן ליפשיץ 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 אילה בוקר — עם אלי ישראלי 10.05 הפסקת 10 — עם מיכל גיב 11.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 13.05 מצעד הפזמונים היומי 14.05 דו רה יומי — עם דובי לנץ ודני קרמל 15.05 פגישה יומית — עם אורלי יניב. 16.05 ארבע אחרי הצהרים — שעה של שירים עבריים. 16.55 באמן מילולי — סיגנתו של אשלום קור. 17.00 יומן גלי־צה"ל. 17.50 יומן ספורט. 18.05 שעה קלה על כלכלה עם שאול נחושתן 18.40 משירי הלהקות הצבאיות. 18.55 הודעות לחיילים. 19.05 מזמנים לכולכם. 20.05 מוסיקה נטו — רוק ישראלי 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: מרד יצירה והתגלות (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 לילה לילה — עם יואב קוטנר 23.55 שיחת חצות — עם העיתונאי גדעון סאמט 00.05 ציפורי לילה עם דורי בן זאב. תוכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה עם מירב אשיר. 05.05 צלילי בוקר

רשת ג'

06.11 בחזרה לאושר — להיטים ותיקים 07.07 שיר בבוקר בבוקר — פזמונים ישראליים 08.05 בא לי — להתמודד עם התקליטיה 10.05 אותי זה מצחיק — מערכונים 11.05 יום יום ים — עם אבי אתגר 13.05 פזמון חוזר — שירים עבריים 14.05 בנדריגב — עם שוש עטרי ומוני מרין 16.05 הצגה יומית — עם יגאל רביד 18.05 מקום בצמרת — מצעד הפזמונים הישראליים 21.05 ארוס עתיק — שירים. 23.05 פניני ג'אז — עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב

9.30, 7.15, 4.30

אסתר: המורים בזיג זג 9.40, 7.30, 5
אורלי: הבוסטונים 9.30, 7.15, 5
בית לסין: פנגראנגו 23.15
בן־יהודה: רכבת אל החופש
גת: שגעון של לילה
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: רומן בברלין
דייב אין:
שכרון חושים 10.00, 8.00
סקס 12
הוד: חתיך, חתיך
מוזיאון תל־אביב: „שואה"
לימור חדש: 9½ שבועות של שכרון חושים 9.30, 7.00
פאר: סנטה קלאוס
סינמה 1: מחנה שבויים 9.30, 7.30, 5
סינמה 2: קוברה 9.30, 7.30, 5
פאריס: מונטי פייטון בריאן כוכב עליון 9.30, 7.30, 4, 2, 12
רב־חן:
חן 1: מרגלים שכאלה 9.45, 7.20, 5
חן 2: חופשה מטורפת באירופה 9.40, 7.25, 5.00
חן 3: תרגיל לרופאים מתחילים 9.40, 7, 5
חן 4: גנטי גאן 9.40, 7.20, 5, 1.30, 10.30
חן 5: סיפורה של אגנס 9.40, 7.30, 5.00, 1.30, 10.30
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
תל־אביב: קוברה
תכלת: אהבה צעירה 9.40, 7.30, 5
צוותא: סופו של מילטון לוי 8.00

רמת־גן

אואזיס: המורים בזיג זג 9.40, 7.30, 5
לילי: סנטה קלאוס 9.30, 7.15
ארמון: סלבדור 9.30, 7.15
רב־גן:
גן 1: שגעון של לילה 9.40, 7.20, 5
גן 2: מסע עסקים של אבא 9.30, 6.50, 4.15
גן 3: בחר בי 9.40, 7.30, 5
גן 4: סיפור אמיתי 9.45, 7.20

ירושלים

אדיסון: רכבת אל החופש 9, 7.30, 4.30
אורנע: כחום הגוף 9.30, 7.30, 4.30
בית אגרון:
הדרדסים באים 16.30
המגרק 1 18.15
קברט 21.30
בוב מרלי־דגי מגספלוש 24.00
בניני האשמה וכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
כפיר: 3 רווקים וילד 9, 5.45
חבירה: חתיך, חתיך 9.30, 7.30, 4.30
מיטשל: נשיקת אשת העכביש 9.30, 7.15
סמדר: נאריה 9.30, 7.30, 4.30
אורגיל: מנטוזה 9.30, 7.15, 4.30

חיפה

ארמון: מרד הצעירים 9, 6.45, 4.30
אורה: תשעה וחצי שבועות של שכרון חושים 9, 6
חן: נשר הברזל 9.15, 7
עצמון: סנטה קלאוס 9.15, 7.00, 4.30
פאר: חופשה מטורפת באירופה 9, 6.45, 4.30
קרן אור המתחרש: מסע העסקים של אבא 9.00, 6.30, 4
רון: רכבת אל החופש 9.00, 6.45, 4.30
אמפי: המורים בזיג זג 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: מסע עסקים של אבא 9, 7

נתניה

שרון: רמו 9.15, 7.00
סטודיו: גברתי המאמן 9.15, 7.00

חולון

מגדל: קוברה 9.00, 6.00
מגדל: הגוניס 9.30, 7.15, 4.30
ארמון: סנטה קלאוס 9.30, 7.30, 5

בת־ים

עצמאות: קוברה 9.30, 7.15, 5

הרצליה

חיכל: מחנה שבויים 9.30, 7.30, 5.00
מלון דניאל: בחזרה לעתיד 21.30, 19.15

באר־שבע

חן: זיכרונות מאפריקה 9.15, 6

חדרה

חוף חדרה: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום ג' 1.7
תיאטרון הבימה
ניסים ונפלאות: 20.30
החוות — בבימרתף: 20.30
הפרדס — בנצרת: 20.30
התיאטרון הקאמרי
חפצים: 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ג' 1.7 בשעה 16.30
המדרשה למחשבה סוציאליסטית
פרופ' א. שמואלי על „מאבק בין תרבויות בישראל".
בשעה 21.00 — „מאגמות"
קבוצת מחול בתוכניתם מפסטיבל ישראל, ירושלים

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים – הנביאים 3
חולון
ירושלים
ביה"ח עין כרם – עין כרם
פתח־תקוה
קופ"ח כללית – חיים עוזר
רמת־גן
פינצ'י – חיבת ציון 43
תל־אביב
הקריה – אבן גבירול 19; קופ"ח כללית – אמסטרדם 7
חיפה
מזור – המגינים 97
רחובות
הנגב – הרצל 196

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית, ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
הדסה ע"כ – ילדים, עיניים, א.א.ג. אורטופדיה
שערי צדק – כירורגית
ביקור חולים – פנימית, נשים

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'־ה' ב־08.00־20.00, בימי ו': 08.00־15.00 (טלפונים) 03־438300.
יד ביד – ארון קשבת בטלפון לילד ולנער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות) חיפה – 04־229488 (11.00־20.00) נהריה – 04־920014 (11.00־20.00). קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל
בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות: 21.00—23.00. בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים בין השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ב', טל' 523566, פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות חגים בין השעות 9.00־24.00, אחרי חצות בתאום טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 294869, 03־286822.

מרכז מידע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052־32432 בימים א'־ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־410111
ער"ן נתניה — טל' 053־55516

סילוק מושרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111, לוד/רמלה — 101, טל' 08־221022, עפולה — טלפון 065־93334. טבעון — 101, טלפון 04־931401, נהריה — טל' 04־925353, בת ים — טל' 5514111, באר־שבע — טל' 057־74767.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'־ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'־ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה: בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00
מתל־אביב לנהריה: בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00
מחוצות, בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'־ה': 5.05, 6.30, 9.05, 10.40, 14.35, 16.35, 18.38
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35
• הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג כלהלן: [illegible]

2 הרוגים ו־200 עצורים בחגיגות הנצחון בארגנטינה

מיליוני אנשים צוהלים יצאו לרחובות ערי ארגנטינה בלילה שבין יום ראשון לשני כדי לחגוג את הנצחון הגדול של נבחרת הכדורגל הארגנטינית על זו של מערב גרמניה במשחק הגמר על גביע העולם 2:3.

בשתי תקריות נהרגו שני אנשים ו־2 נפצעו קשה וממקורות משטרתיים נמסר כי יותר מ־200 בני אדם נעצרו לחקירה.

אולם בדרך כלל עברו החגיגות ללא תקריות אלימות על אף שהיו רועשות, צבעוניות ונלהבות ביותר, מסרה המשטרה.

נשיא ארגנטינה ראול אלפונסין התקשר טלפונית למאמן הנבחרת הלאומית קארלוס בילרדו ומסר לו את איחוליו.

„אנו הארגנטינים חיים עתה רגעים של שמחה גדולה", אמר אלפונסין. עתונים ושבועונים יצאו במהדורות מיוחדות לציון הנצחון הגדול.

„אלופי העולם" יצא העתון „לה ראזון" בכותרת ענקית בעמוד הראשון.

„האומה נהרה לרחובות לחגוג את הנצחון הגדול", נאמר בכותרת ראשית אחרת.

שני מחוזות בארגנטינה הודיעו על יום חג ביום שלישי ומקורות רשמיים מסרו כי הנשיא אלפונסין יקבל את פני הנבחרת בבית הממשלה וחגיגה גדולה תיערך בכיכר הגדולה באותו זמן.

מיד כאשר הניף הקפטן מאראדונה את גביע העולם פרצו ההמונים לרחובות שהיו שוממים לפני כן למשך שעתיים. כולם היו צמודים למקלטי הטלוויזיה. צפירות של אוטובוסים, רכבות, בתי חרושת והמכוניות הופעלו כולם בעת ובעונה אחת.

אנשים רקדו על סירים ותופים וצעקו „ארגנטינה" ו„מאראדונה".

בשידור הטלוויזיה הארגנטינית נאמר כי מיליון בני אדם התאספו בכיכר הרפובליקה במרכז בואנוס איירס.

מנהיג האיגוד המקצועי סאול אובאלדיני שעקב אחר משחק הגמר במשרדו בפדרציה הכללית של האיגוד המקצועי אמר כי „הנצחון הזה הוא נצחונו של העם. השחקנים הללו הביאו כבוד גדול לארגנטינה בעולם. הם אלופי העולם ועתה חייבים אנו להיאבק למען ארגנטינה כמדינה חופשית, עצמאית ומדינת צדק", אמר.

סוכנות רויטר מוסרת כי אחד ההרוגים היה ברנארדו אואר, בן 15 שנרמס על ידי המון חוגג בעיר סן מיגאל דה טוקומן, 1,400 ק"מ צפונית לבואנוס איירס.

ההרוג האחר דניאל פנה, בן 22, שנהרג מיריות בעת שחגג בביתו בפרבר של בואנוס איירס.

המשטרה הפעילה בכמה מקומות תותחי מים ורימוני גאז מדמיע כדי לפזר חבורות של מתפרעים בכיכר הרפובליקה במרכז בואנוס איירס. רדיו ארגנטינה שידר כי איש אחד נהרג ביריות שנורו בכיכר זו.

כאמור יותר מ־200 בני אדם נעצרו ברחבי בואנוס איירס ומקורות משטרתיים מסרו כי היו מקרים בודדים של ביזה וואנדליזם.

אמיליה אספונוזה, 27, אורחת מפאראגואי נפגעה על ידי כדור כשיצאה מביתה להצטרף לחגיגות הנצחון. היא הוחשה לבית חולים.

כמו כן נמסר ש־4 מכוניות הועלו באש ונהרסו לחלוטין ברובע בואנוס איירס. אולם לא ברור מה היו נסיבות ההצתות האלה.

ארגנטינה גם כבשה יותר מכולם

אלופת העולם, ארגנטינה, כבשה במשחקי המונדיאל יותר שערים מכל נבחרת אחרת. בסך הכל 14 שערים.

ארגנטינה הקדימה שלוש נבחרות שכבשו 12 שערים כל אחת. בריה"מ בארבעה משחקים, צרפת ובלגיה בשבעה משחקים.

ספרד כבשה 11 שערים בחמישה משחקים. דנמרק 10 שערים בארבעה משחקים, וברזיל — אותה כמות אבל בחמישה משחקים.

גרמניה כבשה רק 8 שערים בשבעה משחקים. אנגליה — 7 שערים בחמישה משחקים. מקסיקו 6 שערים בחמישה משחקים. אלופת העולם מ־1982, איטליה, השיגה 5 שערים בארבעה משחקים.

רק נבחרת אחת לא כבשה כלל וזוהי קנדה, ששיחקה שלושה משחקים.

ואלדנו: בעזרת הקהל

חורחה ואלדנו, מהשחקנים הבולטים בשורות אלופת העולם — ארגנטינה — אמר, כי בעידוד הקולני של רבבות הצופים ביציעים סייע לנבחרתו לזכות בגביע העולם.

„אנחנו, העם הלטיני, מושפעים מעידוד יותר מאשר האירופיים. לנו יש בעיות רבות יותר ואנו שואבים המון עידוד מהקהל. כך היה במשחק. אני מאושר שזה נגמר כך" אמר ואלדנו.

החלוץ הלובש את מדי ריאל מדריד לא התייחס לטענות המאמן הגרמני, פראנץ בקנבאור כי שערו נכבש מעמדת נבדל.

מאראדונה וליניקר עוד ייפגשו

קפטן נבחרת ארגנטינה בכדורגל, דייגו ארמאנדו מאראדונה, נבחר בשחקן הטוב ביותר בטורניר גמר גביע העולם במקסיקו. במשאל שנערך בקרב הכתבים שסקרו את משחקי המונדיאל.

מאראדונה צבר 1282 נקודות, לפני שוער מערב גרמניה, טוני שומאכר 344, החלוץ הדני פרבן אלקייר 236, שוער בלגיה ז'אן־מרי פאף ומישל פלאטיני (צרפת) 224 נקודות כ"א, החלוץ האנגלי גרי ליניקר 200, מגן צרפת מנואל אמורוס 168, חלוץ ספרד אמיליו בוטארגניו 156, קשר נבחרת צרפת ז'אן טיגאנה 124 וחוליו סזאר (בראזיל) 110.

למאראדונה שהבקיע חמישה שערים מתוך 14 השערים שארגנטינה הבקיעה בשעת משחקיה ולגרי ליניקר, האנגלי הראשון שזכה בכתר „מלך השערים", יוענקו פרסים על ידי פיפ"א, בטקס חגיגי בחודש אוקטובר בפאריס.

מאראדונה ועוד עשרה

בתום משחק גמר גביע העולם, שבו ניצחה ארגנטינה את מערב גרמניה 2:3.

שוער: טוני שומאכר (מערב גרמניה). מערך עורפי: ז'וסימאר וג'וליו סזאר (שניהם מבראזיל), בוסיס ואמורוס (צרפת). קשרים: טיגאנה, פלאטיני (צרפת), מאראדונה (ארגנטינה) ופרננדז (צרפת). חלוצים: ליניקר (אנגליה) ואלקייר (דנמרק).

מסתבר שצרפת היא מעל כולן. בבחירה חמישה שחקנים צרפתים. בעוד שלאלופת העולם ארגנטינה, יש רק שחקן אחד, ה„סופר סטאר", דייגו ארמדו מאראדונה.

שמונה אירופים ושלושה דרום אמריקנים, נכללים בנבחרת האידיאלית של המונדיאל, כך קבעה תחנת הרדיו הקולומביאנית „קאראקול" בבוגוטה.

פירסום שמות הכדורגלנים נקבע.

הגרמנים חגגו למרות ההפסד

אלפיים אוהדי כדורגל במערב ברלין, חגגו בשדרה הראשית בקורפורסטנדאם, כשהם מניפים את דגלי הלאום בצבע שחור, אדום וזהב וצועקים: „גרמניה, גרמניה".

האוהדים שיגרו זיקוקין דינור, חיצרצו והשמחה ברחובות ברלין היתה, כאילו גרמניה זכתה בגביע העולם.

זיקוקין שוגרו גם בפרנקפורט. בסופרמרקטים נמכרו משקאות בימיים האחרונים ב־50% אחוז יותר. גם בחנויות נמסר על שיא מכירות מכשירי טלוויזיה.

עוד מענק לאלופי העולם

„זו מתנתי לכם, כדורגלני ארגנטינה" הכריזה פועלת ארגנטינאית צעירה בבואנוס איירס בהפשילה את חולצתה בצהלה לשמע הבשורה כי נבחרת ארצה זכתה בגביע העולם. (צילום: איי.פי)

ובאור הנר חגגו כל הלילה

מאת רפאל גאון, כתבנו בדרום

חברי הקיבוץ אור הנר שבנגב הצפוני, רובם המכריע יוצאי ארגנטינה, חגגו כל הלילה את נצחון נבחרת „ארצם" ובבוקר יצאו לעבודה בלא לישון כלל.

הקיבוץ הכין ערב של „בשר על האש" וכל חבריו התחלקו לקבוצות שהתפזרו על הדשא, הוציאו מקלטי טלוויזיה החוצה וערכו הינגה של ממש. כאשר המשחק הסתיים ומאראדונה נטל את הגביע פרצה שירה ספונטנית — בספרדית, אלא מהר וריקודים שנמשכו עד השעות הקטנות של הלילה. אחר־כך נכנסו כמעט כולם למכוניות, התנועה במעקב כשהם מפעילים את צופרי המכוניות חזק בכל האפשר. „רצינו לנסוע לשכנים ובוררי־חיל ורורות) שם יש המון ברזילאים אך פחדנו שלא יקבלו את זה ברוח ספורטיבית ויראו בכך התגרות", סיפר לי ברוך מאור הנר.

החגיגות עוד לא נגמרו באור הנר. רוצים להזמין לחגיגה ארגנטינאית נוספת את יורם ארבל, נסים קוויתי, אפציה לבקוביץ' ומוטלה שפיגלר ששידרו בטלוויזיה. אך גם עד אז ימשיכו לחגוג.

„כיצד? נחשוב על זה", אומר ברוך.

שפר ראה הנולד

זהו קטע מראיון שפורסם ביום ראשון בעתוננו עם המאמן עמנואל שפר, איש מקצוע אמיתי.

[illegible] לעשות.

— האם תיתכן גרמניה בגמר בנבחרת של שתהן אח"?

* שפר: בשום אופן לא. ארגנטינה היא נבחרת בה משחקים 11 איש. אין ספק מאראדונה מעל כולם. אך נעשה עוול חמור ליתר דבריו אם נאמר כי ארגנטינה זה רק מאראדונה.

— כיצד אפשר לעצור את מאראדונה?

* שפר: אני בטוח שגרמניה תצליח לעצור אותו על־ידי שמירה אישית. ישמור עליו שחקן מהיר כמוהו. אם גרמניה לא תצליח לבלום אותו אז היא תהיה בבעייה קשה.

— מה בקשר לשאר [illegible] אירוית.

● כדורמים

ישראל — בלגיה 5:8

נבחרת הכדורמים של ישראל גברה אתמול על בלגיה 5:8 במסגרת ההכנות שעושות שתי הנבחרות לטורניר שמונה האומות שיפתח ביום חמישי בבוקר בבריכת האוניברסיטה בתל־אביב.

עד כה הגיעו ארצה ארבע נבחרות כדורמים ונבחרות עתה אחת והיום צפוי בואן של שתי נבחרות שהיה מגורוגיה ומאירלנד המשתתפת לראשונה בתחרויות השתיה.

● האבקות

ציצישווילי רביעי בתחרות באוסטריה

המתאבק מוריס ציצישווילי דורג רביעי בתחרות הפרס הגדול שנערכה בזלצבורג שבאוסטריה בהשתתפות 18 מדינות. חולק מהגרש המוחרי.

שני ישראלים נוספים גבי מיגרשווילי (68 ק"ג) וראובן שנגשווילי (74 ק"ג) דורגו במקום חמישי.

האתלטים הצעירים יוצאים לגרמניה

נבחרת האתלטיקה הקלה של ישראל לאליפות העולם לנוער תכלול ארבעה אתלטים. איגוד האתלטיקה קבע אתמול סופית את הרכב המשלחת על סמך הישגי האתלטים בתחרויות האחרונות.

ואלה היוצאים: רמי לבון מוקצה השרון בקפיצה לגובה — 2.48 מטר, עופר גרשון מהפועל באר־שבע בזריקת דיסקוס — 46.14 מטר, יהודה מוראלי מהפועל ירושלים בריצת 400 מטר — 49.59 שניות ונחום ויגל מתל־אביב בקפיצה משולשת — 15.30 מטר. המאמן הוא סטפן קובלסקי.

האליפות תתקיים במחצית השנית של חודש זה ביוון והמשלחת הישראלית תצא [illegible]

וילאנדר הודח מוימבלדון

● טניס

המדורג מספר 2 בוימבלדון, השבדי מאטס וילאנדר, נוצח בסיבוב הרביעי על ידי האוסטרלי פאט קאש בארבע מערכות 4:6, 7:5, 6:4, 6:3.

קאש ניצח גם לפני שנתיים את וילאנדר, כאשר דורג רביעי ואז גם כן בארבע מערכות אבל בסיבוב השני.

קאש הצליח ב־1984 להגיע עד לחצי הגמר, שם נחסם בידי ג'ון מקנרו. קאש נותח לפני שלושה שבועות במעי העיוור ולפני כן אף סבל תקופה ארוכה מכאבי גב.

גם המדורג מספר 12 הודח. זהו ברד גילברט מארה"ב, שזכה אשתקד בטורניר הפרס הגדול ברמת השרון. הוא הפסיד לצ'כי הצעיר מילוסלאב מציר 7:6, 3:6, 6:6, 3:1.

היוגוסלבי סלובודאן ז'יבוינוביץ' גבר על בריסטו ואן רנסבורג מדרום אפריקה 6:7, 6:4, 5:7.

הצרפתי הנרי לקונט, המדורג שביעי, היה לטניסאי הראשון שעלה לרבע הגמר, כשניצח בארבע מערכות את האוסטרלי ג'ון פיצג'רלד.

הגרמני אריק ילן, שחולל הפתעה בסיבוב הראשון, כשניצח את המדורג 11, קווין קארן, נוצח בסיבוב הרביעי על ידי ההודי ראמש קרישנאן 6:4, 7:6, 6:2.

יש לציין, שאביו של קרישנאן, הצליח בראשית שנות השישים להעפיל עד לשלב חצי הגמר בוימבלדון ובנו עלה עתה לרבע הגמר.

לקונט גבר על פיצג'ראלד 6:7, 3:6, 3:6, 7:6.

גם בין הנשים היתה הפתעה, כאשר המדורגת 8, הבולגריה מנואלה מאלייבה, הפסידה לגרמניה בטינה בונגה 3:6, 2:6, 3:6.

הארגנטינית גבריאלה סבטיני המדורגת 10, ניצחה את ראפאלה רג'י מאיטליה 6:4, 6:1, 3:6.

כריס אוורט לויד, המדורגת שנייה, גמלה לבת ארצה, קיטי ג'ורדן על ההפסד שהנחילה לה לפני שלוש שנים באותו סיבוב (רביעי) כשניצחה אותה הפעם 7:5, 6:1. (ג'ורדן ניצחה ב־1983 את לויד 6:1, 7:6).

הפעם כמעט הודחה התמנה, כאשר ג'ורדן הוליכה 1:5. הלנה סוקובה מצ'כיה, המדורגת שביעית, ניצחה את רוזין רייס 6:3, 6:0.

מרטינה נאוראטילובה, המדורגת ראשונה, הכניעה את הגרמניה איסבלה דמונג'ה 6:3, 6:3, והיום עם הרומניה בטינה נגנה.

סאבאטיני תיפגש ברבע הגמר עם השבדית קאטארינה לינדקוויסט, המדורגת 15, שניצחה את האוסטרלית הוותיקה, דאיין באלסטראט 7:5, 7:6.

הכל נשאר במשפחה

יותר מ־300 טניסאים מכל הגילאים ישתתפו בתחרויות האליפות „הכל נשאר במשפחה" שתפתח ביום חמישי במגרשי הטניס [illegible]

אתמול נערכה במשרדי איגוד הטניס הגרלת המשחקים לכל תשע הקטגוריות של המשתתפים בשיבור, לאור כהן היא קטגורית אבות ובנים בהם משתתפים יותר מ־50 זוגות.

בין הבולטים במשתתפים נמצאים אלופי העבר כמו הורוביץ, אבודי, רוזנצוויג ואחרים.

● שופט כדורגל [illegible]

● כדורסל

פליישר נופה, פרץ בבכי ונזקק לניחומים

מאת יצחק ויסתוף

עומר פליישר, שחקנה הצעיר של נבחרת ישראל, נופה אמש בתום האימון מסגל הנבחרת היוצאת מחרתיים לאליפות העולם בכדורסל בספרד.

מייד בתום האימון שוחחו מאמן הנבחרת צבי שרף, הקפטן מיקי ברקוביץ' ומנהל הנבחרת עמירם שפירא עם פליישר והודיעו לו כי הוא נשאר בבית. הכדורסלן הצעיר (21) פרץ בבכי ופרש מייד לחדר ההלבשה. קפטן הנבחרת, מיקי ברקוביץ' ושחקנים נוספים ניגשו לנחם את פליישר שנטל את חפציו ועזב את אולם הפועל ת"א.

12 השחקנים שיצאו לספרד הם: מיקי ברקוביץ', דורון ג'מצ'י, חן ליפין, הווארד לאסוף, דורון שפט, ארי רוזנברג, עדי גורדון, תומר שטיינהאואר, מוטי דניאל, עופר יעקבי, ניר רכליס, ולאוואן מרסה.

ארבעת שחקנים היו אמש במתח [illegible]

מועמדים לשחרור גם ניר רכליס, תומר שטיינהאואר ועופר יעקבי. „אני רק יכול לקוות שהשחקנים שנשארו בנבחרת ידעו לכבד את ההזדמנות שניתנה להם ויזכו את עצמם" אמר צבי שרף מייד לאחר שהודיע לפליישר על הניפוי.

שרף הוסיף: „השחקנים חזרו רעננים לאחר יום המנוחה. יש מספר שחקנים הנמצאים בכושר סביר ומה שנותר לנו הוא לשפר את משחק ההגנה. זוהי הנבחרת הטובה ביותר שעמדה לרשותנו ואי אפשר למצוא שחקנים טובים יותר שיוסיפו באליפות העולם. נבחרות אורוגואי, אוסטרליה ואנגולה לא נופלות מיכולתה של ישראל. לכן אני אופטימי".

עוזר המאמן משה וינקרנץ יצא הבוקר לליאון שבספרד ויחזה בכמה הערב ביריבת ישראל אורוגואי שתתמודד נגד ארה"ב בטורניר מוקדם בהשתתפות צרפת וקנדה.

הנבחרת תתאמן הערב באולם אוניברסיטת ת"א, מאחר שאולם הפועל ת"א יהיה תפוס במשחק אליפות נשים [illegible]

● כדורגל

בירור על הזלזול במשחק האינטרטוטו

מאת ראובן חנניה

אלופת המדינה קבוצת הפועל תל־אביב וסגניתה מכבי חיפה, שתי נציגות ישראל במשחקי האינטרטוטו יוזמנו לבירור בעקבות אי־הרצינות והזלזול שהן מסגינות במפעל האירופי.

מזכירות ההתאחדות התייחסה אתמול בחומרה לאי הרצינות בקביעת ההרכבים ובסגלים ששיחקו במסגרת זו.

חוזרים למציאות

מאת ראובן חנניה

יו"ר מחלקת הכדורגל של מכבי חיפה צבי וייצנר יוזמן לבירור בפני יו"ר ההתאחדות שאול סווירי ומ"מ עוזריקם מילצן בעקבות דו"ח השופט צבי שריר „ממשחק העונה" בין הפועל תל־אביב ומכבי חיפה במחזור ה־30.

השופט צבי שריר כתב כי וייצנר התפרץ כלפיו עם הבקעת שער הנצחון של גיל לנדאו. בהיות וייצנר חבר הנהלת ההתאחדות המליץ היועץ המשפטי של ההתאחדות, עו"ד צבי יפה לקרוא לוייצנר לשיחה בפני סווירי ומילצן ולא להשתמש באופציה להעמיד לדין את וייצנר בפני בית־הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל כפי שמורה תקנון ההתאחדות לכדורגל לגבי חברי הנהלה.

עתודה לנבחרת עד גיל 16

מזכירות ההתאחדות לכדורגל החליטה אתמול על קיום נבחרות איזוריות בכדורגל לגילאי 12־14 כעתודה לנבחרת עד גיל 16 שתופיע החל מהעונה הבאה במסגרת אירופית במשחקי קדם גביע העולם.

כזכור החליטה פיפ"א לצרף את הנבחרת הישראלית עד גיל 16 למסגרת האירופית.

● שיט

השיטים דן ורן טורבן זכו במקום ה־21 במפרשיות מדגם 470 בתום תחרות שבוע קיל במערב גרמניה [illegible]

טלקס

● שיחות על עתיד מאקאו

פקין. – סין ופורטוגל פתחו אתמול בשיחות על עתידה של מאקאו, מושבה זעירה, הנשלטת על־ידי ליסבון זה יותר מ־400 שנים והיא שארית אחרונה של האימפריה הפורטוגלית הגדולה. (ע"צ. ע"ר)

● פיצוץ באתונה

אתונה. – מטען חומר נפץ התפוצץ אתמול לפנות בוקר בפתח המשרד היווני לאיכות הסביבה, וגרם לניפוץ החלונות בבנין, להרס חנות סמוכה. לא נמסר על נפגעים.

כעבור זמן מה פירקו חבלני המשטרה מטען חומר־נפץ נוסף, שנתגלה תלוי על דלת באותו בניין. (ע"ר, ע"צ)

● הופמן — ל־9.5 שנות מאסר

נירנברג. – אחד מראשי התנועה הניאו־נאצית בגרמניה המערבית זוכה אתמול בבית־משפט כאן מאשמת מתן הוראה לרצות מיו"ל יהודי וחברתו, אולם נדון ל־9.5 שנות מאסר על עבירות אחרות.

ידידתו של הופמן, פרנציסקה בירקמן, נדונה ל־6 חודשי מאסר, על שלא דיווחה כי נרקמת מזימה לבצע פשע. (ע"ר, ע"צ)

● 8 שחורים נהרגו בדרא"פ

פרטוריה. – שמונה שחורים נהרגו בסוף השבוע, בתקריות שהיו בקריות של השחורים בפרברי יוהאנסבורג, ובכך עלה ל־94 מספרם של האנשים שנהרגו בדרום־אפריקה מאז הוכרז מצב החירום ב־12 ביוני – מסרה לשכת ההסברה הממשלתית.

לפי מקורות בלתי־תלויים, נהרגו למן ראשית הגל הנוכחי של האלימות, בספטמבר 1984, כ־2,000 איש. (ע"צ. ע"ר)

● דורשים לסלק מנזר מאושוויץ

בריסל. – כ־900 נוצרים בלגיים כבר חתמו על עצומה, הקוראת לכנסיה ולשלטונות האזרחיים בפולין „לעשות את כל הדרוש כדי לסלק את מינזר נזירות „כרמל־מאושוויץ".

נוסח העצומה, המופצת עתה גם בצרפת, הועבר לשלטונות פולין. (עסט"א)

● שוודיה מגרשת נציג סובייטי

שטוקהולם. – פקיד בנציגות המסחרית הסובייטית בשטוקהולם נדרש לעזוב את שוודיה על ש„ניהל פעולות שאינן עולות בקנה אחד עם תפקידיו הרשמיים בשוודיה" – הודיעה אתמול ממשלת שוודיה. (ע"ר, ע"צ)

● עובדי המדינה שבתו באיטליה

רומא. – כרבע מיליון עובדי מדינה שבתו אתמול באיטליה, בדרישה ליישם הסכם עבודה מסרו האיגודים המקצועיים.

בשבוע שעבר היו שביתות בנמלי־תעופה ובתחנות־רכבת.

האיגודים המקצועיים דורשים ליישם הסכם עבודה, שאושר בפרלמנט ב־1980, אך מעולם לא יושם. (ע"ר)

● גופת טייס אמריקני נפלטה לחוף — טוענת לוב

לונדון. – גופתו של טייס אמריקני, שמטוסו הופל בהתקפה האווירית על לוב באפריל שעבר, נפלטה לחוף ליד בנגאזי – טען רדיו לוב.

בשידור צוין, כי גופתו של טייס אמריקני אחר נפלטה לחוף בחודש שעבר. (ע"ד)

חקירה חוזרת בקריית־ארבע

מאת כתב „על המשמר" בשטחים

המבקר הפנימי של הרשויות המקומיות מטעם משרד־הפנים, דב שאג, השלים בימים אלה הכנת דין־וחשבון חוזר על המועצה המקומית בקריית־ארבע, בעקבות דו"ח מבקר המדינה. מקור יודע דבר מסר לכתב „על המשמר", כי הממצאים חמורים.

שר החוץ המצרי, איסמט עבד אל־מגיד (משמאל) בשיחתו אתמול עם אברהם סופר, היועץ המשפטי שלמשרד החוץ האמריקני, שבא לקאהיר במאמץ נוסף לפשר בין עמדות מצרים וישראל בשאלת בוררות טאבה. (צילום: איי. פי.)

סופר קיבל בקאהיר הצעות בנושא טאבה

קאהיר. — הצעות חדשות לסיום הסכסוך בענין טאבה הועלו אתמול בפגישת היועץ המשפטי של משרד החוץ האמריקני, אברהם סופר, עם שר החוץ המצרי, עיסמת עבד אל מגיד.

„קיבלנו מממשלת מצרים כמה רעיונות חדשים והצעות. נוסחה למספר בעיות שהתעוררו בהקשר זה", אמר סופר לכתבים, לאחר שיחה בת שעה עם השר המצרי.

סופר הוסיף, כי הוא יעיין בהצעות המצריות, לפני שיחדש את השיחות היום. לדבריו, עדיין נותרה עבודה קשה כדי להתגבר על כמה בעיות רציניות. (ע"ד, ע"צ)

ועידת אופ"ק ללא החלטה — מדינות הקרטל יצמצמו התפוקה

בריוני, יוגוסלביה. — ועידת שרי הנפט של אופ"ק הסתיימה אתמול, לאחר שישה ימי דיונים, ללא החלטה מסכמת ומתוך „הבנה", ש־13 מדינות הקארטל יצמצמו את התפוקה שלהן.

ההודעה שפורסמה אומרת, כי הוועידה תתכנס מחדש ב־28 ביולי, לאחר שהשרים ייוועצו בממשלותיהם בשאלת מיכסות התפוקה.

שר הנפט העיראקי, קסאם אחמד טקי, אמר, כי המטרה היא להגיע לתפוקה כוללת שלא תעלה על 17.1 מיליון חביות ביום, לעומת 19 מיליון כיום.

מומחים בלונדון אמרו אתמול, כי נעילת הוועידה בלי הסכם על הקטנת התפוקה עשויה להוריד את מחירי הנפט, הנמוכים בלאו־הכי, אל מתחת ל־10 דולר החבית. (ע"צ, ע"ר)

מוסקווה. — הירידה במחירי הנפט גרמה קשיים לסחר החוץ הסובייטי והאטה את מאמציו של מיכאיל גורבאצ'וב לעודד את המשק של בריה"מ — אמרו דיפלומטים ממדינות המערב.

נוכח הפסדים של מיליארדי דולרים מהכנסות נפט במהלך השנה הנוכחית, נאלצה הממשלה הסובייטית להגביל יבוא סחורות ושירותים טכנולוגיים מן המערב, למרות שהם כה חיוניים למודרניזציה של התעשייה הסובייטית.

הדיפלומטים, ביניהם מומחים לכלכלת בריה"מ, אמרו, שמוסקווה תנסה להתגבר על המשבר על־ידי מכירה מוגברת של זהב, נטילת אשראי מבנקים במערב והגדלת היבוא מן המדינות הקומוניסטיות במזרח־אירופה. (ע"ד)

טילי קטיושה לעבר צפון הגליל

מאת יהודה צור
כתב „על המשמר"

כמה טילי קטיושה נורו אתמול לפנות בוקר לעבר צפון הגליל. הטילים בקוטר 107 מ"מ לא גרמו נזקים. לא היו נפגעים. כוחות גדולים של צה"ל וצד"ל פתחו בסריקות ברוחב לבנון בעקבות הארוע. מקורות בכח יוניפי"ל דיווחו שבטריקות השתתפו טנקים, נגמ"שים ומסוקים של צה"ל. לפנות ערב שבו ככל הנראה כוחות צה"ל לשטח שבשליטת ישראל. יש לציין שגם בסוף השבוע נורה טיל קטיושה לעבר צפון הגליל.

חייל צה"ל נפצע

חייל צה"ל נפצע בסוף השבוע בדרום לבנון בעת שמיטען חומר נפץ התפוצץ בעת שעבר במקום.

ריכוז גלוי ללא תקדים בוועידת הסופרים בבריה"מ

ביקורת על צנזורה, ביורוקרטיה והתערבות ביצירה האמנותית

מוסקווה. — כמה מראשי הסופרים הסובייטיים מתחו אתמול ביקורת על הצנזורה הביורוקרטיה והשתיקה הארוכה לגבי השגיאות של יוסף סטאלין. היה זה במסיבת עתונאים גלויה, שנערכה בתום ועידת הסופרים, שהיה בה ריכוז גלוי שלא היה לו תקדים בעבר.

המשורר יבגני יבטושנקו, הסופר ולנטין ראספוטין, חברים בוועד החדש של אגודת הסופרים, התייחסו לכמה נושאים, שכרגיל אין מרבים עליהם במסיבות עתונאים בבריה"מ, מה עוד, שזו התקיימה במשרד החוץ הסובייטי.

במהלך המסיבה התערב דובר איש משרד החוץ וניסה לשנות את הנושא, לאחר שהסופרים דיברו ארוכות על הצורך להוציא לאור את ספרו של בוריס פסטרנאק, „ד"ר ז'יוואגו", שפירסומו נאסר בשנת 1957.

הדוברים אמרו, כי נושאי הצנזורה וההתערבות הביורוקרטית ביצירה הספרותית היו נושאים מרכזיים בוועידה, שבה ניטש ויכוח גלוי וביקורתי ביותר.

עורך השבועון הספרותי „אוגוניוק" ויטאלי קורוטיש, אמר, כי כל הסופרים היו בדעה שהצנזורה, שמטילה הסוכנות הממשלתית „גלאווליט" חייבת להיות מוגבלת לאיסור תעמולת מלחמה, גזענות ופירסום של סודות צבאיים. „הצנזורה אינה רשאית להתערב ביצירה הספרותית הטהורה", אמר.

יבטושנקו וסופרים אחרים נמנעו מלהשיב על שאלות בדבר שמועות, שצמרת הקרמלין החליטה לרסן את „גלאווליט", שהוא למעשה ארגון השואף להעניק לעורכים עצמאות גדולה יותר. עם זאת הדגישו הדוברים את אחריותם של העורכים בהחלטה מה להוציא לאור ומה לדחות. „כל עורך ממלא את תפקידו כצנזור. הטובים ביותר אינם נכנעים לביורוקרטים ולמבולבלים למיניהם", אמר אחד מבכירי ראשי ההוצאה לאור הרשמית. הוא אמר על ההוצאה שקלט עתה אם להדפיס את „ד"ר ז'יוואגו" לאחר שנשמעה תמיכה גדולה בפסטרנאק במהלך דיוני ועידת הסופרים.

יבטושנקו סיפר במסיבת העתונאים, כי הגיש עצומה חתומה בידי 40 מבכירי הסופרים הסובייטיים, הדורשים שביתו של פסטרנאק בפרדלקינו, שמחוץ למוסקווה, יהפוך למוזיאון זכרון. יורשיו של פסטרנאק גורשו מנווה הקיץ הזה לפני שנה.

„אין אנו מוכנים לסתור את הכעות שלנו בהווה ובעתיד, אם לא נאמר את כל האמת על העבר", אמר יבטושנקו. „על מצעים ברעה" — [illegible] (ע"ד)

דרמת אבטלה — אם ובנה הפעוט מתו ברעב בצרפת

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. – מובטלת צעירה הרעיבה עצמה למוות, יחד עם בנה הפעוט בן 4, בחדר המשרתות שלה בעיר־שדה בצרפת.

במשטרה ייחסו את המוות לדרמת האבטלה, התובעת קורבנות רבים ונהפכת למכת הזמנים המודרניים. מובטלים מיואשים, ללא עתיד, מתאבדים או חיים חיי־כלב תוך שוטטות ברחובות.

גופותיהם של אליזה אושו ובנה נמצאו כחודש לאחר מותם מרעב. השכנים לא חשו באסון, רק כאשר הבחינו בצחנת הגופות, הזעיקו את המשטרה.

מצבה של הצעירה התדרדר בהדרגה. לפני חודשיים נותקו לה את זרם החשמל והמים, והיא פסקה לשלם שכר־דירה. נותרו לה כמה פרוטות בחודש כעזרה סוציאלית. משפחתה העניה לא יכלה לעזור לה. היא התביישה בעוני שבו שקעה. המוות היה שלב סופי. מחוסר מזון. בדיקה שלאחר המוות העלתה, כי היא ובנה מתו מרעב.

כמיליון מובטלים בצרפת, נותרו ללא משאבים כספיים או קיצבת אבטלה. מספרם הכולל של המובטלים הוא 2.3 מיליון, הם מושלכים לרחוב, רובם צעירים, שמעולם לא עבדו. מאז עלת הימין לשלטון, גדל מספר המובטלים בכמה אלפים מדי חודש. עתות חוששים, כי בשל חופש הפטורים, שהוענקו למעסיקים, יעלה שיעור האבטלה עוד יותר.

משלחת הצלב־האדום תבדוק את בתי הכלא

ז'נווה. — משלחת בכירה של הצלב האדום הבינלאומי תבוא בקרוב לישראל.

המשלחת תיפגש עם נציגים של משרד הבטחון ותחקור את המצב בבתי־הכלא בישראל ובשטחים.

חוגים דיפלומטיים בז'נווה אומרים, כי בשנתיים האחרונות הורעו במידה ניכרת היחסים בין ישראל לצלב האדום הבינלאומי. (עסט"א)

בילד: חיילי מילואים מזרח־גרמנים נהרגו תוך נסיון בריחה

מערב־ברלין. — עיתון מערב־גרמני מסר אתמול, כי לפחות שישה מזרח־גרמנים נהרגו בקרב יריות עם שומרים קומוניסטיים במינהרה של רכבת תת־קרקעית, כאשר הם ניסו בחודש שעבר לברוח למערב.

העיתון „בילד" מסר, כי ההרוגים השתייכו לקבוצה של 12 חיילי מילואים, שניסו להבקיע חור בקיר המינהרה, באמצעות דינמיט, וכך להגיע למערב־ברלין. אלה שנשארו בחיים בקרב היריות, שהתנהל ב־7 במאי, נעצרו והוצאו להורג בירייה. שניים מאנשי הקבוצה היו בניהם של קצינים בכירים בשירות הבטחון הממשלתי של גרמניה המזרחית. (ע"ד)

● **המערב־גרמנים,** שני גברים ושתי נשים, שנעצרו בהתפרעות בפתיחת משפטם של חוטפי האוניה „אקילה לאורו", נידונו אתמול לשלושה חודשי מאסר על תנאי ושוחררו.

● **המחבל הפלשתיני,** שביצע ב־25 בספטמבר אשתקד את הפיגוע במשרדי חברת התעופה „בריטיש איירווייז" ברומא, נידון אתמול ל־14 שנות מאסר.

נתפס אחד מלווייתני המאפיה שסחר בסמים

רומא. — אחד מראשי המאפיה באיטליה, שהמשטרה מחפשת אחריו זה תקופה ארוכה ואשר שלט על הברחת הסמים לארה"ב, נעצר כאן ביום א', כאשר הגיע למסיבה שנערכה באחוזה המפוארת שלו.

המשטרה הפעילה מסוקים וספינות משמר בלכידת ה„בוס", סייטרו ורנגנו, בן 43. עמו נעצרו שני אנשים שהואשמו בסיוע לורנגנו לברוח ממעצר חוקי.

ורנגנו מואשם, בין היתר, ב־14 רציחות של אנשי מאפיה, ובהריגת קצין משטרה, שהיה לוחם גדול במאפיה. המשטרה מאשימה אותו שהוא שלט במפעלים לזיקוק סמים, שנתגלו בפאלרמו ב־1982. שם עיבדו מורפיום מן המזרח התיכון להרואין, כדי לייצאו לשוק האמריקני. חוקרים אמרו, כי מעבדות הזיקוק של ורנגנו הגיעו לתפוקה של 150 ק"ג הרואין נקי בחודש. (ע"ד)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים – 30.6.86

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקני	1	1.47	1.53	1.4907	1.5093	1.499
לירה שטרלינג	1	2.24	2.35	2.2845	2.3130	2.292
מרק גרמני	1	0.67	0.70	0.6785	0.6870	0.680
פרנק צרפתי	1	0.21	0.22	0.2129	0.2155	0.213
גילדן הולנדי	1	0.59	0.62	0.6024	0.6099	0.604
פרנק שווייצרי	1	0.82	0.86	0.8341	0.8445	0.833
כתר שבדי	1	0.21	0.22	0.2094	0.2120	0.210
כתר נורווגי	1	0.19	0.20	0.1982	0.2007	0.199
כתר דני	1	0.18	0.19	0.1830	0.1853	0.183
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2915	0.2951	0.290
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0731	1.0865	1.079
דולר אוסטרלי	1	0.97	1.04	1.0067	1.0193	1.012
ראנד דרום אפריקאי	1	0.36	0.61	0.6045	0.6120	0.604
פרנק בלגי	10	0.32	0.34	0.3320	0.3362	0.332
שילינג אוסטרי	10	0.95	0.99	0.9655	0.9775	0.968
לירה איטלקית	1,000	0.97	1.03	0.9879	1.0003	0.991
ין יפני	100	0.89	0.93	0.9082	0.9195	0.913

טלקס

● חדרים מבודדים לבדיקת חולי איידס

מעבדות החברה הישראלית לביוכימיה קלינית מבצעות בדיקות לגילוי חולי איידס בחדרים בודדים בעזרת ציוד מיוחד חמגן על צוות המעבדה מהידבקות.

נציגי החברה הישראלית, המאגדת 400 עובדי מעבדות, נבחרו באחרונה להנהלת הפדרציה הבינלאומית לביוכימיה קלינית וממלאים תפקידים מרכזיים במוסד זה.

המעבדות לכימיה מבצעות בין היתר בדיקות לגילוי תהליכים סרטניים בגוף. **יוסף שמי**

● קונגרס עולמי לחינוך בגיל הרך

נציגים ממדינות העולם השלישי, מאפריקה ומדרום־אמריקה יישבו זה בצד זה עם נציגים מדרום־אפריקה בקונגרס העולמי ה־18 של האירגון הבינלאומי לחינוך בגיל הרך. הקונגרס יפתח ב־13 יולי בירושלים ויימשך 5 ימים.

אחת ממארגנות הקונגרס הבינלאומי, ד"ר אבימה לומברד, מסרה, כי לקונגרס יבואו כ־600 איש ואשה, בעיקר מחנכים, מ־48 מדינות. מישראל ישתתפו כ־200 מחנכים. חדוברת חדגישה, שזו תהיה ההתכנסות הגדולה ביותר של מחנכים וחוקרים של הגיל הרך שאי־פעם היתה בישראל.

הנושא המרכזי של הקונגרס יהיה „אונות החיים והגיל הרך". (עתי"ם)

הטור השבועי

פניה לשר האוצר להסדיר את הצעד המשפטי של אי הטלת מס על קיצבאות הזיקנה.

בתשובה לשאלות שונות שהגיעו להסתדרות הגימלאים בנושא של הנחות נציגות מס ההכנסה לגביית מס על קיצבאות הזיקנה, חננו מצטטים את המכתב מיום 25 ביוני 86' של החי אוריאל אברהמוביץ יו"ר הסתדרות הגימלאים אל שר האוצר משה נסים. „אנו מתכבדים להפנות את תשומת לבך לשיבוש טכני שנפל בדרך חביצוע של החלטת הממשלה בדבר אי התאמת מסים או היטל על קיצבאות הזיקנה של הביטוח הלאומי, עליה הודעת לציבור בשעתו. בדרת השנתי טופס 1031 בסעיף 25 נדרשים הגימלאים להצהיר על הכנסה החייבת במס על קיצבת הזיקנה שמתקבלת מן הביטוח הלאומי עבור תקופה מ־31 במרץ 1986 עד 31 במרץ 1987. כמו כן, מסבירה החוברת „דע זכויותיך" שהופצה בימים אלה ע"י אגף מס־ההכנסה ומס רכוש שקיצבאות הביטוח הלאומי חייבות במס 9 חודשים (ולא 3 חודשים לפי החוראות לשעת חרום, יולי – ספטמבר). אנו מבינים כי הפרסומים הנ"ל הופיעו כי שכחו לבטל באופן פורמלי את החוק שנתקבל ב־26.9.1985, ושלא בוצע כי ועדת הכספים של הכנסת לא אישרה את התקנות. כבוד השר, בקשתנו שתפעל לכך שגם הצד הפורמלי – משפטי יבוא על סידורו. בהתאם להודעתך המוסמכת כי הגימלאים לא ישלמו מס־הכנסה על קיצבאות הזיקנה של הביטוח הלאומי". אנו מניחים, כי שר האוצר וועדת הכספים של הכנסת ידאגו לכך שהחלטת הממשלה בדבר אי תשלום המס על קיצבאות הזיקנה, תבוצע כחלכה.

מסיבות סיום במכללות – פ"ת – ב־24.6.86 במסיבת הסיום ברך בשם הס. הגמלאים / המרכז לתרבות ח. טלמור. הנחתה ליובה כהן.

ראשון־לציון – החי יעקב כהן יו"ר מחוז יהודה הרצה על יעדי המכללות. בירך החי חיים מלמוד ממועצת הפועלים. החי תמרי שהרצה בנושא יהדות הודה לתלמידים על ההקשבה וההתמדה. הנחתה החי זהבה טברסקי מרכזת המכללה.

9.7.86 – בחולון באולם „מופת" בשעה 17.00 בהשתתפות שמעון אביזמר. 16.7.86 – במכללת שער הנגב שעה 17.00 בהשתתפות שמעון אביזמר. 24.6.86 – בבית מועצת פועלי הוד־השרון התקיימה מסיבת סיום וחלוקת תעודות. החי שמעוני יו"ר המועצה המקומית בירך את יוזמי המכללה והדגיש חשיבות הלמידה. וכן ברכו החי דוד עזרא והחי כבל יחיאל מזכיר המועצה. פרופ' ברוך גבוביץ איחל לכולם חופשה נעימה והדגיש כי היתה שנת לימודים בעלת רמה. בשם הלומדים ברכה החי מרים קליין. את התעודות חילק אריה בירבר הינחה החי דני שימרון.

בסניפים –

חיפה – והמחוז –

בקרית אתא, התקיים יום עיון של המכללה הרצו יוסף בלושטיין בנושאי הישגי הסתדרות הגימלאים. נ. אוריון על ההסתדרות במבחן הזמן, י. לבב על מורשת היחידות כתשתית לחומניזם. החי סוזרי על בעיות המקום. הינחה יו"ר הגימלאים איסר אשל.

בקרית טבעון – היתה מסיבת סיום בהשתתפות יו"ר הגימלאים החי יוסף בלושטיין סגנו י. פלג והמרצה י. לבב, הינחה מרכז המכללה, אורי שפר.

יו"ר הוועדה לבטחון הקשיש במחוז חיפה החי אברהם בן־דב מודיע לסניפים על קבלת נציגים בנושאי בטחון לקשיש בכל יום ראשון בשבוע משעה 9.30 – 11 בבוקר. במשרד של הסתדרות הגימלאים בחיפה רח' חלוץ 49.

טבריה –

ב־5 ביוני מסר החי שלוטין בישיבת ההנהלה את התוצאות החיוביות של המאבק המרכז בגזירות האוצר. הובעה הערכה לחברים במרכז ולשדולה של חברי הכנסת.

בכנס „נתיב" – ב־22.6 ש.ז. השתתפו עשרות חברים בדיון בנושא איחוד הקרנות. הרוב הביע התנגדות למיזוג הקרנות. בנושא שיטת הפנסיות נתקבלה החלטה פה אחד (בהתאם להמלצת הוועדה המרכזית, מיום 17.6.84) לעבור לשיטת הפנסיה הצמודה למדד המחירים לצרכן על בסיס שווה לגימלאי יתר הקרנות תוך השלמת הפער שנוצר.

הסתדרות הגימלאים קוראת לציבור הגימלאים להתנדב לעזרת החולים בבתי החולים הגריאטריים כל עוד נמשכת שביתת האחיות והאחים. ההתנדבות נתנה הוצאות חוגעות והקלה במידת מה על המצב החמור בו נתונים בתי החולים.

ביום חמישי 3 ביולי ש.ז. תתקיים ישיבת המזכירות המורחבת בשעה 9.30 באולם הישיבות קומה ד' בבנין הוועד הפועל רח' ארלוזורוב 93 בהשתתפות החי דב פלג יו"ר האגף לבטחון סוציאלי. סדר היום – 1. בעיות הפנסיות והקרנות. 2. שונות. חברי המזכירות מוזמנים.

ברכה לחי שמואל מוטיק עם קבלת התואר יקיר רמת־גן. שמואל מוטיק משמש כיו"ר הוועדה הכלכלית בהסתדרות הגימלאים בישראל.

מיליון תלמידים יצאו ל„חופש הגדול"

נבון: יימשכו המפגשים בין תלמידים יהודים לערבים

במיליון תלמידים וב־50 אלף מורים וגננות יצאו אתמול ל„חופש הגדול".

במסיבת עתונאים שהתקיימה אתמול בירושלים לרגל סיום שנת הלימודים אמר שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, כי משרד־החינוך ימשיך גם בשנים הבאות בחינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום ובמפגשים בין תלמידים יהודים לערבים.

השר אמר, כי בשנה החולפת השתלמו 12 אלף מורים יהודים וערבים בנושא החינוך לדמוקרטיה ולדו־קיום ולרשות המורים הוכנו עשר תוכניות לימודים חדשות.

שר־החינוך הדגיש, כי לא מצא שום עדות או ראייה לחששות שהביעו יהודים דתיים ולא־דתיים מפני המפגשים עם תלמידים ערבים.

קידום החינוך הטכנולוגי

נבון מסר, כי משרדו הכפיל את תקציב ההצטיידות ואישר תוספת של מיליון דולר לפיתוח מערכת החינוך המדעי והטכנולוגי על ידי פרופ' דוד חן ועוזי צוק.

שר־החינוך פרט את השינויים הצפויים במתכונת בחינות הבגרות ואמר, כי השינויים יתחילו להתבצע בשנות הלימודים תשמ"ט. כמו־כן נעשו במשרד החינוך שינויים ארגוניים בנסיון לתקן את הליקויים הקיימים בהנפקת ציוני הבגרות.

הוראת השפה הערבית

נושא נוסף שיודגש בשנה הבאה יהיה הוראת השפה והתרבות הערבית. לפי דיווח משרד־החינוך, רק 6 אחוזים מהתלמידים שהתחילו ללמוד ערבית בכיתה ה' מסיימים את לימודי השפה בכיתה י"ב. לדברי נבון לא יתכן כי אזרחי ישראל לא יכירו את תרבות עמי ערב ולשונם.

לכן, למרות מגבלות התקציב, הוא אישר תוכנית להרחבת לימודי השפה באורח הדרגתי. לפרוייקט יוקצו 150 אלף דולר ותוספת של 500 שעות.

השר נבון גילה, כי הוא עומד למנות מפקח ערבי על הוראת הערבית במשרד־החינוך.

השר נבון הרגיש, כי לקראת שנת הלימודים הבאה לא תהיה הפחתה במספר שעות הלימוד, אם כי בארבע השנים האחרונות חלה ירידה של ו־1.5 שעות בממוצע לכיתה.

השר נבון ציין, כי משרדו נתון עדיין במו"מ על דרישות האוצר לקיצוץ בתקציב המשרד, לאור ההחלטה לבטל את אגרת החינוך. השר אמר, כי צריך לבוא במו"מ עם המורים כדי שיוותרו על תוספות המגיעות להם בספטמבר. (עתי"ם)

5 אנשים נפצעו בהתפוצצות מטען חבלה באוטובוס בת"א

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

5 אנשים נפצעו אתמול בפיצוץ מטען חבלה באוטובוס „דן" קו 51 ליד צומת „תנובה" בתל־אביב.

5 הפצועים הם חיים הרשקו מפרדס־כץ, שנפצע מרסיסים בחלקים שונים בגופו ולקה ומגית בשמיעתו, רחמים לוי, בן 33 מפרדס־כץ, ושני פועלים פורטוגזיים בני 30, כמו־כן נפגעה בגפיה אשה בת 60.

כל הנפגעים קיבלו טיפול רפואי בבית־החולים „איכילוב" ושוחררו לביתם.

המטען מתוצרת עצמית הוטמן בחלקו האחורי של האוטובוס וכתוצאה מההדף נגרם נזק לאוטובוס.

כוחות המשטרה ערכו סריקות באיזור הפיגוע ועצרו כ־70 בני מיעוטים לצורך בדיקה. כל העצורים שוחררו לאחר חקירה.

טוענים לאחריות לפיגוע

שלושה ארגוני מחבלים — מורדי פת"ח שבהנהגת אבו־מוסא, „כוח 17" ו„החזית הדמוקרטית לשיחרור פלשתין", שבהנהגת חואטמה, טענו אתמול לאחריות לפיצוץ שהיה באוטובוס בתל־אביב. (ע"צ. ע"ר)

עכו העתיקה — המקום המאוכלס ביותר בעולם

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

מסקר שנערך בעכו עולה, שצפיפות האוכלוסין הגבוהה ביותר בעולם קיימת בעיר העתיקה בעכו, שתושביה ערבים.

עכו העתיקה מתפרשת על שטח של כ־290 דונם. בשטח זה חיים כ־8000 תושבים. מדובר בכ־32 אלף נפש לקילומטר מרובע.

לדברי ראש העיר, אלי דהן קסטרו, יש בעכו העתיקה כ־400 יחידות דיור בנות חדר אחד ובחלקן מתגוררות נפשות בנות 8 נפשות. בסך־הכל יש בעכו העתיקה כ־900 דירות וכ־170 מהן נאטמו על־ידי „עמידר" לאחר שנמצאו בלתי כשרות למגורים. לחלק גדול מאותן דירות נכנסו פולשים בהיעדר פתרונות דיור אחרים.

עד כה נהרסו בעכו בעתיקה כ־34 בתים שאינם כשרים למגורים ובהם כ־190 יחידות דיור. ראש העיר הדגיש, שמתוך 900 הדירות שבעכו העתיקה 150 מוגדרות כ„מסוכנות". הוא הוסיף, שעל 75 מהן הוצאו צווי הריסה על־ידי מהנדס העיר.

כ־320 משפחות מעכו העתיקה עקרו במהלך 11 השנים האחרונות לכפר מכר כמגמה לשפר את תנאי המגורים.

ראש העיר אמר, כי יש צורך בכ־400 פתרונות דיור דחופים למשפחות ערביות המתגוררות בעכו העתיקה בתנאי דיור מחפירים.

ראש העיר וסגנו, חילמי שאפעי, נפגשו באחרונה עם ועדת הכלכלה של הכנסת והעלו בפניה בעיה זו.

כבאי חולון ממשיכים להתנכל לקצין שהביא להרשעת מפקדם

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

קבוצת כבאים מתחנת כיבוי־אש חולון מנסה, זה שבועיים למנוע מקצין מניעת דליקות, כהן יצחק, לחזור לעבודתו לאחר היעדרות של שלוש שנים משום שהגיש תלונה על התנהגות על־ידי חשיפת המעשים המגונים שביצע מפקדם, בוסטרו אורי ויזסמן, בגופם של מספר כבאים.

בעקבות תלונתו במשטרה נגד מפקדו, לפני שלוש שנים, הורחק קצין הכיבוי כהן מעבודתו בנימוק של הפרת משמעת. במשך כל אותה תקופה, שלמה משכורתו. יו"ר מועצת איגוד ערים לכבאות ואו ומגלארשקם ראש עיריית חולון, דודי צדוק, אישר את השעייתו. בסמשן הזמן נשפט ויזסמן. כהן בוצקי, בנסיבות דומות. האורח אוזן את עבודתו. פסק הדין עלוי בגין קצין.

לעבודה. מאמצים להחזיר את כהן לעבודה אולם מועצת האיגוד עשתה יד אחת עם העובדים ומנעה את חזרתו של כהן לעבודתו.

רק לאחרונה, לאחר הרשעתו בדין ומאסרו של מפקד התחנה לשעבר, הורה היו"ר החדש של איגוד ערים לכבאות, ראש כרישאשון, לפני שבועיים, על החזרת כהן לעבודתו. קבוצת כבאים איננה משלימה עם הכרעה זו ועושה הכל להכשילה.

כהן התלונן באחרונה במשטרת חולון נגד הכבאים המתנכלים לו. שלושה הוא הותקף על־ידי קצין בתחנה והיה הכרח בהתערבות המשטרה כדי להפריד בין השניים. ואתמול שוב הוזעקה המשטרה לתחנה. כבאי, שלא התפקידו ולבוש אזרחי, נכנס למשרדו של כהן, והמצא בדיוק בגביע. בתחנה, לשפך עליו בנוז קפה.

בפלילים

נחשפה „תעשיית גניבות" של רדיו־טייפים ממכוניות

„תעשייה מתוחכמת" של גניבת מכשירי רדיו טייפ משובתים מכלי רכב חונים ואספקתם ללקוחות שהזמינו אותם מראש נחשפה ע"י משטרת מרחב חיפה.

המשטרה עצרה צעיר שהודה ב־53 פריצות לכלי־רכב בחיפה, גניבת מכשירי הרדיו־טייפ מהם ומכירתם ל„מזמינים". עד עכשיו נפתחו 17 תיקים נגד רוכשי הרכוש הגנוב.

תחילתה של הפרשה לפני כ־3 שבועות, כאשר מקר יצחק טיילר עצר צעיר שהיה מעורב בתאונת דרכים. במהלך חקירתו הוברר כי הרכב גנוב. הלה סיפר לחוקריו כי פרץ 53 פעמים לכלי רכב חונים וגנב מתוכם מכשירי רדיו־טייפ ואביזרים שונים שהיו בתוכם. נוסף לכך הודה בשלושה מקרי שוד ובהטיפת תיק מישישה.

הוא הוביל את החוקרים לחלק מהרכוש הגנוב שהוחבא במקום סתר ועתה מנסים לאתר את בעלי הרכב שמתוכם נגנבו מכשירי הרדיו־טייפ.

במקביל נערכה חקירה נוספת בפרשה ובמהלכה נעצרו שני חשודים נוספים — יצחק אל־עזרא בן 21 ואיברהים חאדר בן 19, שניהם מחיפה. השניים כבר הוכאו בפני שופט שלום בחיפה שהאריך את מעצרם ל־10 ימים להמשך החקירה. החשוד בפריצות לכלי הרכב יובא היום בפני שופט. (עתי"ם)

פריצה נועזת לאור היום לחנות תכשיטים בנהריה

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

פריצה נועזת לחנות תכשיטים במרכז נהריה, אירעה אתמול לאור היום.

המקרה אירע בשעה 1 אחה"צ, כאשר שני רוכבי אופניים רעולי פנים ניפצו את חלון הראווה של חנות התכשיטים ברחוב הרצל, אספו לתוך שקים את כל תכולת החלון ונמלטו מהמקום. ערכם של התכשיטים טרם נאמד אך משערים ששוויים רב.

משטרת מרחב הגליל הקימה מייד מחסומי דרכים בכבישים ופתחה בסריקות באיזור. עד כה נעצרו שלושה חשודים והחקירה נמשכת.

פיצוץ על רקע פלילי במסעדה בבת־ים

מאת אשר שילוני, כתבנו בבת־ים

מסעדת „טופ־קופי" שבשדרות בן־גוריון 97 בת־ים, עלתה אתמול לפנות בוקר באש בעקבות פיצוץ על רקע פלילי.

מכבי האש שהוזעקו למקום פינו את דיירי שתי הקומות שמעל למסעדה והשתלטו על האש.

המסעדה שייכת ליהודה דהאן מאשדוד. המשטרה חוקרת שמדובר בהצתה על רקע פלילי אך עד שעת מסירת הידיעה טרם נעצר איש.

נאשם בשוחד וגניבה בעת שירותו כשוטר

ישלום חדיף (30) מפתח־תקווה נאשם בעבירות של לקיחת שוחד, מירמה וגניבה בעת ששירת כשוטר בבית המעצר באבו־כביר.

בכתב־האישום שהוגש לבית המשפט המחוזי בתל־אביב מסופר על כמה וכמה מקרים שבהם עבר הנאשם, לטענת הפרקליטות, עבירות חמורות בעת היותו שוטר. התביעה טוענת, כי בתאריך 1.2.85 הציג חדיף את עצמו בפני אדם בשם ביגשה נדידו כשוטר, ודרש ממנו את כספו. הוא לקח מהנתלונן 305 דולר תואת להחזירם לאחר תחקירו.

כעבור 3 ימים, נאמר בכתב האישום, הציג עצמו חדיף בחצר בית ברחוב אלנבי בתל־אביב בפני אברהם גוייברג כשוטר. הנאשם דרש ממנו להוציא את כל הדולרים שברשותו. כשהמתלונן הוציא סך 1,200 דולר — גנב אותם הנאשם.

התובעת עו"ד הדוה באום מפרקליטות מחוז ת"א מספרת עוד, כי באוגוסט 1984 קיבל הנאשם שוחד מאשה וסבה לאה דיו. בעד פעולה הקשורה בתפקידו בגזומה תבירות 10,000 שקל יתכן שקיבל. העביר הנאשם תבילת־כחון למרדכי זיו, שהיה אותה שעה עצור באבו־כביר.

כמו־כן מפרטת התובעת 5 מקרים נוספים של הפרת אמונים ונסיון לקבלת שוחד מעצירים בעת שהיו בבית המעצר הנזכר באבו־כביר. (עתי"ם)

משתתפים באבלה של חברתנו
מוסיה והמשפחה
במות אחיה
הרש קורנבלום
קיבוץ שמיר

לחבר אלפרד גולץ — מנכ"ל הסנה
אתך באבלך על מות
אביך ז"ל
גרשון זילן — יו"ר
וחברי מועצת המנהלים